E 103/19/40/13

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE WEEKLY

Published weekly by the

Latvija Amerika Publishing Limited.

Business Office: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9. Editor-in-Chief KRISS SIDARS. Phone 465-7902. United States Editorial Offices: New York, Editor V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y., 10466; Chicago — Editor I. SIMANE, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 10630; California — Editor KARLIS KALEJS, 3822 Markridge, La Crescenta, Ca. 91214

39. NR. SESTDIENA, 1973. 29. SEPTEMBRIS 23. GADS SATURTDAY SEPTEMBER 29, 1973

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 Cena 50 centi

Sēra Viljama Heitera bridinājums

SPECIALRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ NO VAŠINGTONAS

Prezidenta Niksona divu stundu ilgā apspriede zem četrām acīm ar viceprezidentu Spiro Agņū bija viens no zīmīgākajiem pagājušās nedēļas notikumiem. Tā kā pēc šīs apspriedes nedeva nekādus komentārus, tad notikums bija eļļa uz baumu ugunīm, ka drīzumā sagaidāma viceprezidenta demisija. Kā zināms, jau labu laiku te runā par izmeklēšanu, kuŗā noskaidro nelikumības, kas it kā notikušas Merilandē Agņū politiskās karjēras sākuma gados. Kaut Agņū vaina nebūt nav pierādīta, vairākos amerikāņu periodiskos izdevumos jau min kandidātus, ko Niksons izvēlēšoties viceprezidenta amatam pēc Agņū aiziešanas. Demokratiem pieņemamākā esot senātora Goldvatera un arī bij. ārlietu ministra Rodžera kadidātūra. Šie paši avoti apgalvo, ka Niksons no savas puses Agņū vietu jau esot rezervējis par republikāni kļuvušam bij. demokratam un Teksasas gubernātoram Džonam Konelijam. Kā zināms, Konelijam atbildīgi amati jau bija piešķirti prezidenta Kenedija un arī Džonsona pilnvaru laikā. Pats galvenais, ka Koneliju uzskata arī par visdrošāko republikāņu partijas kandidātu 1976. gada prezidenta vēlēšanās. Protams, ka pagaidām visi pieminētie fakti ir tikai minējumi un zīlējumi.

Otrs svarīgais pagājušās nedēļas notikums bija Dr. Kisingera oficiālā stāšanās ārlietu ministra amatā. Senāta debatēs Kisingera akceptēšanu jāatzīmē, ka mums labi pazīstamais senātors Fulbraits, atbalstot Kisingera kandidātūru, norādīja, ka zināmas aprindas cenšoties padarīt Pad. savienības un ASV kopdarbību neiespējamu. Fulbraits norādīja, ja kongress pieņemtu viņa paša partijas biedra senātora Džeksona ierosināto likumprojektu, kas paredz apturēt saimniecisķus darījumus ar Pad. savienību, ja pēdējā turpinātu cilvēka tiesību ignorēšanu, tad tādā gadījumā pēc Fulbraita domām būtu apdraudēts Leonīda Brežņeva stāvoklis komūnistu partijā. Fulbraits norādīja arī uz pretpadomju noskaņojuma pavairošanos ASV un solījās šo parādību izmeklēt.

„Vašingtonas un Maskavas sadarbības izjukšanas gadījumā," deklarējis senātors Fulbraits, „pasaule nonāktu lielās briesmās, aukstais karš atjaunotos, un tā būtu lielākā traģēdija."

Tanī pašā laikā ir zināms, ka Brežņevs vairākiem Austrumciešams taktisks padomju gādoņiem privātās sarunās ir norādījis, ka miermīlīga satikšana ar rietumiem ir tikai nepieciešams taktisks padomju gājiens laika iegūšanai.

Pad. savienības komūnistu partijas centrālās komitejas sekretārs Konstantīns Katuševs nesen Maskavas Pravdā deklarēja: „Pašreizējie ieguvumi atslābinātās attiecībās ir radušies Pad. savienības saimnieciskā, politiskā un miltārā varenuma rezultātā. Sava nozīme bijusi arī starptautiskai strādnieku solidāritātei un internaconālai komūnisma kustībai. Atslābums ir laba parādība, bet tā ir tikai pārejoša un ierobežota. Viss atkarīgs no Pad. savienības nostājas un politiskās tālredzības."

Un tanī pašā laikā komūnistu partijas teorētiķis Kremļa politbiroja loceklis Michails Suslovs Maskavā deklarēja: „No visām cīņām visasākā ir ideoloģiskā cīņa. Šāda cīņa nekad nav bijusi un nekad nevar arī būt kaut kāda sadarbība starp sociālismu un kapitālismu."

Nesen pieminēju, ka Kremlis atkal sācis traucēt Amerikas Balss un Brīvās Eiropas raidī-

(Turpinājums 20. lp.)

NATIONAL LIBRARY OF CANADA BIBLIOTHÈQUE NATIONALE

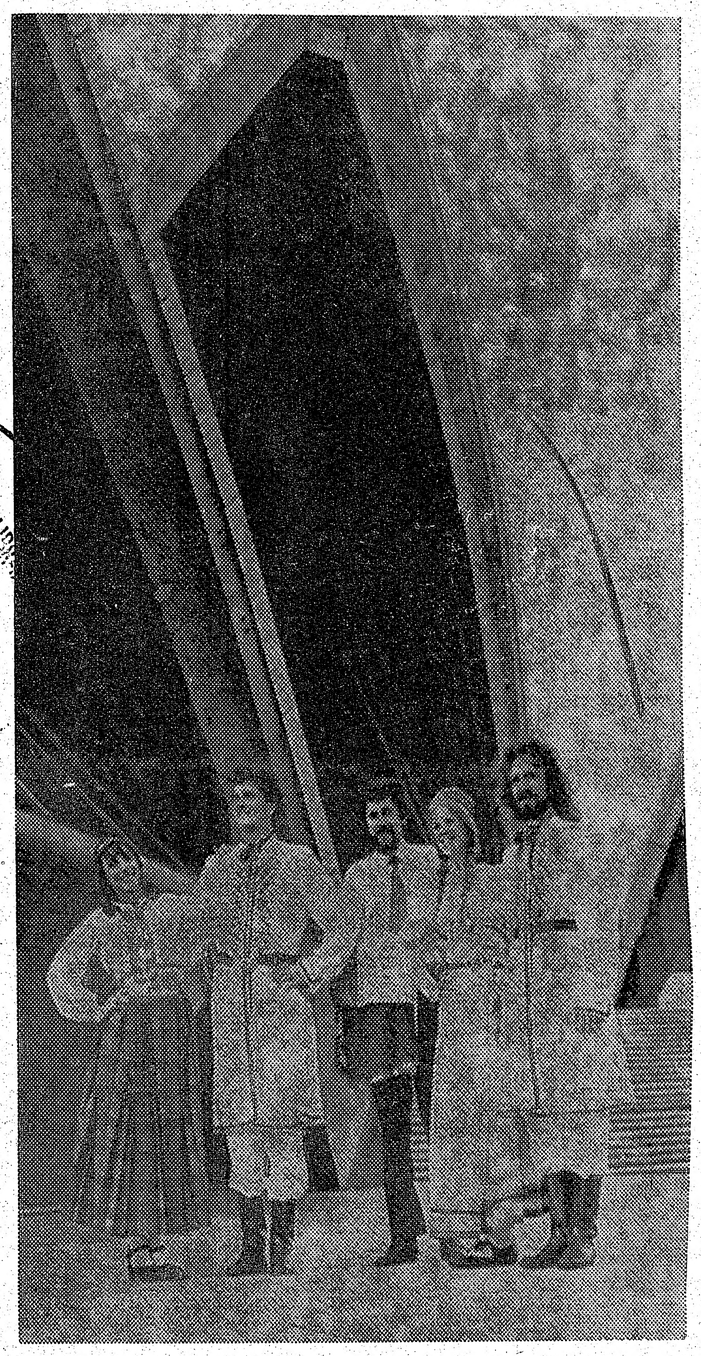

Pēc dziesmu svētkiem Vācijā un ASV, latvju dziesma mūsu dziesmu svētku simtgadei gada beigās skanēs arī Austrālijā, turienes latviešu 23. Kultūras dienu ietvaros. Kopkoŗa koncerts notiks modernajā Sidnejas operas namā 29. decembrī, Austrālijas vasaras sākumā. Augšējā attēlā Sidnejas latviešu tautas deju kopas Jautrais pāris vadītāji un dalībnieki uz jaunā operas nama kāpnēm, no kreisās: S. Āboliņa, A. Upenieks, Dr. J. Ruņģis, G. Āboliņa un A. Tilla.

V. Motmillera (A.L.) uzņēmums

Tuvojas LNAK vēlēšanas

Latvijas 55 gadu valstssvētku atceres sarīkojumā 17. novembrī Ītona auditorijas priekštelpā būs novietota vēlēšanu urna, un tā atceres vakara apmeklētāji jau laikus varēs nodot savas balsis LNAK padomes vēlēšanām. Vēlēšanu pēdējais datums 30. novembrī (pasta zīmogs). Šo lēmumu pieņēma LNAK padomes vēlēšanu komisija savā pirmajā darba sēdē 20. septembrī Latviešu namā. Sēdē piedalījās komisijas priekšsēdis J. Grodnis (LNAK padomes pārstāvis), I. Alksnis (LNAK) J. Skrastiņs (Sv. Jāņa draudze), A. Sproģis (Sv. Andreja draudze), V. Miklašēvics (Toronto latv. katoļu vienība), A. Tīcmanis (Akc. sab. Latviešu nams), A. Budrēvics (Saimn. darbinieki un skautu jenda) un O. Kļavenieks (DV Toronto nodaļa).

Korporāciju kopas pārst. V. Miklašēvics jun. šai sēdē nevarēja piedalīties, tāpat arī LNAK darbvedis K. Tannis. Nākamā sēdē vēl sagaida pārstāvjus no Toronto Austrumu draudzes, Latviešu b-bas, gaidu jendas, Virsnieku apvienības un LPB Kanadas kopas. Izraudzītajā vēlēšanu komisijas prezidijā darbosies J. Grodnis priekšsēdis), A. Budrēvics (vietn.) un O. Kļavenieks (sekr.).

Sēdes dalībnieki arī tuvāk iepazinās ar vēlēšanu instrukcijām un sakarā ar LNAK padomes lēmumu pieņēma atzinumu, ka kandidātu biografiskiem datiem 30 vārdu vietā šais vēlēšanās būs pieļauti tikai 25 vārdi. Nolēma, ka organizācijām, draudzēm un kopām piesakāmi kandidāti vēlēšanu komisijai līdz š.g. 15. oktobrim (pasta zīmogs), pieteikumus sūtot uz LNAK adresi: P. O. Box 285, Terminal „A" Toronto, Ont.

Vēlēšanu komisija tuvākās dienās piesūtīs organizācijām, draudzēm un kopām aicinājumu pieteikt kandidātus, kā arī vēlēšanu instrukcijas. Tās nosaka, ka vēlēšanās var piedalīties katrs latvietis, kas dzīvo Kanadā un sasniedzis 18 gadu vecumu, nokārtojis LNAK dalības maksu 2 dol., vai ar organizācijas, vai draudzes starpniecību 1 dol. Mācību iestāžu audzekņi un vēlētāji, kas vecāki par 65 gadiem, no dalības maksas atbrīvoti. Padomē ievēlami 30 locekļi, kādēļ vēlētājiem pārējie kandidāti jāsvītrā (var arī atstāt mazāk nekā 30 vārdus). Padomi ievēl uz 3 gadiem.

Vēlāšanu komisija izteica aicinājumu organizācijām parūpēties jau laikus par vēlētāju sarakstu piesūtīšanu vēlēšanu komisijai, tā atvieglinot tās darba slodzi. Pēc kandidātu sarakstu iesūtīšanas termiņa nākamo rīcības komitejas sēdi noteica 22. oktobri, pl. 7 vak. Latviešu namā. Vēlēšanu komisijā pirmo reizi piedalās Akc. sab. Latviešu nams un Toronto pensionāru apvienība.

O. K.

POSIETIES LATGAĻU KULTŪRAS DIENĀM TORONTO!

laikā no 1973. g. 6. līdz 8. oktobrim, Igauņu namā — 958 Broadview Ave.

6. **OKTOBRĪ —**
pl. 5.30 vak. Kultūras dienu atklāšana — Latvijas god. kons. Dr. E. Upenieks. Koncerts — Jaukts koris virsd. V. Rundāna vadībā. Soliste E. Beitāne, pie klavierēm māksl. A. Rundāne. — Mākslas izstāde un grāmatu galds.
pl. 8. vak. Saviesīgs vakars. Tt spirdzinājumi, vakariņas. Spēlēs igauņu deju kapella ARRO.

7. **OKTOBRĪ —**
pl. 9 rītā — Dievkalpojums, pl. 10 brokastis, pl. 11 jaunatnes priekšnesumi, pēc tam pus dienas.
pl. 2 pēcp. — Rakstnieku un zinātnieku cēliens prof. Dr. J. Leļa vadībā.

8. **OKTOBRĪ —**
pl. 9 rītā — Izbraukums uz Mežciemu, iepriekš

Ieejas maksas: Uz koncertu — 5 un 3 dol., saviesīgo vakaru un izstādi 3 dol., ja unatnes koncertu un rakstnieku celienu 3 dol. Pensionāriem un skolēniem puscenas, izņemot 5 dol numurētās ieejas kartes. Ieejas kartes iepriekšpārdošanā pie S. Gabrāna — 33 Hillcrest Dr., Toronto 4.

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1973. G. 29. SEPTEMBRIS 39. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Atbildīgais redaktors Krišs SIDARS. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. Canada. M4M 2E9; tālr. 465-7902. Ņujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y., 10466, U.S.A. Tālrunis 994-7917. Čikagas redakcijas vadītāja: I. Šīmane, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 60630, U.S.A., tālr. 774-5744. Redaktors Austrālijā: Ed. Šmugajs, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāliem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ieskats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV — par gadu $21.00, 6 mēn. $11.50, 3 mēn. $6.00. Atsevišķa numura cena 50 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $2.50, tekstā $5.00, pirmajā vai pēdējā lappusē $10.00 par 1 collas slejas telpu. Sarīkojumu kalendārā 50 centu par vienas slejas rindu katra datuma vienā numurā.

ISSN 0316-1471

Latgaļu kultūras dienās

Lielie dziesmu svētki Klīvlandē izskanējuši. Tā bija liela mūsu kultūras manifestācija, kas pārliecinoši demonstrēja brīvajā pasaulē dzīvojošo latviešu gara spēku, no kā mūsu dzimtenes okupantiem visvairāk bail. Tas pauda mūsu tautas nesalaužamo dzīvotgribu un morālo stiprumu. Šis gara spēks stiprinājis arī mūsu brāļus un māsas verdzinātā dzimtenē. Nepievilsim viņus! Cīnīsimies ar tiem ieročiem, kas šodien ir mūsu rīcībā. Mūsu gara asmeņi griež naidniekam, un tam tie ir sāpīgi Viņš visiem līdzekļiem mēģina apklusināt mūsu gara ieročus, kaut daļēji iedragāt mūsu vienotību.

Lielo dziesmu svētku atblāzmā mēs redzēsim arī Latgaļu kultūras dienas, kas risināsies Toronto no 6. līdz 8. oktobrim. Tā būs plaša Latgales novada etnisko vērtību parāde, ar izteiktu demonstrējumu latgaļu sarunu un rakstu valodas brīvībai, kas tagad mūsu dzimtenē ir liegta, neiespiežot arī vairs rakstus latgaliešu dialektā. Latgaļu kultūras dienas rādīs Latgales novada etniskās vērtības daudz plašākā apjomā nekā agrāk, kad jau notikuši vairāki kultūras sarīkojumi.

Mūsu vēstures gājumā Latgale piedzīvojusi vairāk ciešanu un posta nekā pārējie Latvijas novadi. Kaut iznesusi vissmagāko slogu, Latgale tomēr saglabājusi daudz skaistu ieražu, tautasdziesmu un daudzas citas kultūras vērtības. Daudz kas nokavēts to popularizēšanā, kas ir visas latviešu tautas manta. Latgaļu kultūras dienā mēs skatīsim mūsu kultūrālos un saimnieciskos sasniegumus un cik daudz vēl pēc kā sniegties. Par sasniegto mēs varam būt lepni, bet ne iedomīgi.

Latgaļu kultūras dienu rīcības komiteja organizēta tikai kultūrāliem mērķiem, vecās un lielās latgaļu cilts etnisko vērtību saglabāšanai un uzturēšanai, brīvajā pasaulē esošo mūsu kultūras darbinieku parādei ziņātnē, rakstniecībā un mākslā, jaunatnes audzināšanai un svešas varas nospiestās mūsu tautas gara stiprināšanai dzimtenē. Mēs noliekam visas mūsu etniskās vērtības kopējā latvju kultūras pūrā. Daudzas no šīm vērtībām bijušas piemirstas vai pat ignorētas.

Saskatīsim mūsu sasniegtās vērtības pagātnē, uz kuŗām būvējam cerību pilnu nākotni. Ja mēs gribam, lai vismaz mūsu bērni redzētu brīvu Latviju, tad mums visiem jāsadodas rokās un, izvērtējot visas mūsu kultūras vārtības, jāziedo viss garīgais un fiziskais spēks pret kopējo ienaidnieku. Neļausim mūs saskaldīt, jo saskaldīti mēs iznīksim ātri. Ikviens, kas piedalās skaldīšanas darbā, būs atbildīgs pret mūsu cietējiem brāļiem un māsām dzimtenē.

Māte Latvija raugās uz mums!

K. Zeps,
Latgaļu kultūru dienu rīcības komitejas priekšsēdis.

Lasītāju vēstules

NEIZMANTOTAS IZDEVĪBAS

Gaidītie Simtgades dziesmu svētki Klīvlandē pagājuši. Par tiem daudz rakstīts mūsu laikrakstos, gan pozitīvi, gan arī ar zināmu kritiku. Lielākai daļai dziesmu svētki bija dziļš un saviļņots pārdzīvojums, redzot un dzirdot tik lielu skaitu latviešu, gan spēlējot, runājot, dejojot un dziedot. Kad atskanēja mūsu tautas lūgšana tautas deju lieluzveduma nobeigumā, tā neskanēja tā, kā tai būtu bijis jāskan, ja to dzied 10.000 balsis. Tas bija tāpēc, ka daudziem jaunajiem un vecajiem gada gājumiem bija miklas acis un balss bija aizlūzusi, redzot mūsu jauniešu izveidoto Latvijas vārdu. Daudz darba, izdomas un pūļu bija pielikts, lai mūsu Simtgades dziesmu svētki ASV būtu varena nacionāla manifestācija.

Tomēr kaut kas šais lielajos tautas svētkos pietrūka. Proti, pietrūka mūsu nacionālpolītisko prasību. Kādreiz izskanēja doma, ka „politika ar kultūru nav jaucama". Bet par kādu politiku tad mēs runājam? Mēs runājam par mūsu tautas dzīvības interesēm un par tiem nacionālpolītiskiem jautājumiem, par kuŗiem varam runāt tikai mēs šeit, brīvajā pasaulē.

Dziesmu svētkos mēs Klīvlandes pilsētai atstājām vismaz pusotra miljona dolaru. Ja mēs kādus 23 gadus atpakaļ ASV iebraucām kā „nabaga dīpīši", tad šodien tādi sen vairsneesam. Uzlabojoties materiālai labklājībai, mēs sākam aizmirst, kāpēc mēs vispār ASV atrodamies. Vai mēs šeit iebraucām kā laimes meklētāji vai kā politiski bēgļi? Domāju, ka to vēl atceramies, bet mēs aizmirstam savus pienākumus un uzdevumus. Kā PBLA priekšsēdis Uldis Grava to minēja, šais svētkos pietrūka latviskās pašapziņas un pašcieņas.

Kad atklāšanas aktā klāt bija prezidenta Niksona meita Jūlija Eizenhauera, viņa dzirdēja gan par mūsu dziesmām, bet nedzirdēja nevienu mūsu publisku nacionālpolītisku prasību. Tas pats notika kopkoŗa koncertā, kad mūsu vidū divas stundas uzkavējās tik iespaidīga persona kā Džeralds Fords.

Amerikas latviešus reprezentē mūsu organizāciju delegātu ievēlēts ALAs priekšsēdis Dr. Ilgvars Spilners, bet viņš savu vēlētāju priekšā iznāca tad, kad atklāšanas aktā klāt vairs nebija neviena, kam mēs varētu izteikt savas prasības. PBLA priekšsēdis Uldis Grava, kas pat riskēja ar dzīvību, lai runātu par mūsu tautas un Latvijas interesēm Helsinkos, runāja tautas deju lieluzvedumā, kad bijām klāt tikai mēs vien, un tāpat vismaz puse no klātesošiem nevarēja ne redzēt, ne dzirdēt, ko viņš saka. Gadiem ejot, mums tiešām sāk sajukt mūsu prioritātes. Gribot vai negribot mums tomēr laikam būs jāatzīst, ka lielajai daļai mūsu tautiešu ASV ir vienaldzīgas mūsu tautas intereses. Tas spilgti izpaudās Klīvlandē, jo mūsu nacionālpolītiskās prasības un mūsu ievēlētie centrālo organizāciju pārstāvji tiks nobīdīti malā.

Amerikas latviešu republikāņu apvienības mērķis ir sadarboties un atbalstīt caur saviem politiskiem avotiem mūsu centrālo organizāciju darbību un prasības nacionālpolītiskā laukā. Bet mēs arvienu vairāk nonākam pie tā, ka viss šis darbs ir jāveic, upurējot laiku, līdzekļus un pat dzīvību, dažiem centrālo organizāciju vadītājiem un to valdēm. Kur mēs ejam? Vai mūsu sirdsapziņa to mums piedod? Mūsu nacionālās intereses ir mūsu visu kopējs mērķis, un mums ir jāatzīst un jārespektē, ka ALA un PBLA reprezentē un vada mūs šī mērķa sasniegšanai. Ceru, ka mēs atgriezīsimies pie mūsu prioritātēm un nākotnē vairs neatkārtisim Klīvlandē izdarītās kļūdas, neizmantojot izdevības, kuŗas tur palaistas garām.

Daumants Hazners,
Amerikas latviešu republikāņu apvienības priekšsēdis.

NEPELNĪTI PĀRMETUMI

Liekas, pirmo reizi latviešu skatuvē dzeju kā modernu teātri rādīja „Pēdējie āksti" Niagaras draudzības dienās savā uzvedumā Emigrācijas apskaidrošana. Bēdīgi, ka sarīkojuma atreferētāja „O.K." dēļ avīzē par šo uzvedumu sāk parādīties gan niknas vēstules, gan karikatūras ar nepelnītiem pārmetumiem jauniešiem. Vēl bēdīgāk, ja no visas programmas izceļ tikai viena dzejoļa nedaudzas rindas, tā avīžu lasītājiem radot nepareizu ieskatu kā par tēloto, tā par pašiem tēlotājiem.

Kā Jāņa Krēsliņa dzeiolī Dažu trimdinieku liktenis vai Līgo vakars Bronksas zooloģiskā dārzā varēja saskatīt DP laikus un siļķes, kad pelikāni runā par mencām un pār to galvām birst nauda, ir mīkla. Pat ja ar vislielāko fantazijas piepūli stāstītājs, kas nedzīvo DP nometņu mentalitātē, varētu saskatīt nievas par nabagiem un izsalkušiem „dīpīšiem", tam derētu atcerēties, ka satiras autors pats šos laikus piedzīvojis, un jaunieši viņa tēlus iedzīvināja uz skatuves.

Jaunsudrabiņš, Belšēvica, Krēsliņš, Sodums un daudzi citi dzejnieki jauniešu tēlojumā lika mums skatīties spogulī un redzēt gan patriotiskus, gan smieklīgus, gan jocīgus vaibstus. Vai trimdas latvietis ir tik nevarīgs, ka nespēj par sevi pasmaidīt? Vai tiešām mums Kanadā dzimušos un augošos jauniešos vienmēr jāmeklē negātīvais, tiklīdz viņi atver savas mutes latviešu sabiedrībā?

Kas ir „kritiķis", kas slēpjas zem iniciāļiem „O.K." un liek saprast, ka jaunieši nav OK? . . .

Baiba Rubesa Toronto.

RODŽERS BŪTU PELNĪJIS MŪSU PATEICĪBU

Viens no svarīgākiem politiskiem notikumiem pēc 2. pasaules kaŗa Baltijas zemju un tautu jautājumā bija Eiropas drošības konferences pirmais posms Helsinkos. PBLA valdes priekšsēža Ulža Gravas izraisītā „draudzīgā saruna" ar Pad. savienības ārlietu ministru Gromiko Baltijas tautu jautājumā bija spīdošākais uzvaras faktors mūsu trimdas vēsturē, bet to mēs neizceļam. Patiesībā Pad. savienība kopš Jaltas konferences ir noteikusi kursu, veidojusi ne tikai Eiropas, bet globālo ģeografisko karti.

Pēc U. Gravs sarunas ar Gromiko, panākumus tomēr guvis pēdējais: PBLA valdes priekšsēdi ar visu baltiešu delegāciju ieslodzīja cietumā . . . Šī incidenta laikā notikušas Somijas ministru kabineta divas steidzīgas, ārkārtas sēdes. ASV ārlietu ministrs Rodžers ir guvis uzvaru par Gromiko — Uldis Grava un pārējie no ieslodzījuma atbrīvoti, kas stipri iedragājis Gromiko prestižu.

Šodien lasām presē, ka ASV ārlietu ministrs Rodžers ir nomainīts, neminot „galvas ripošanas" iemeslu. Iespējams, ka Rodžers ar savu galvu samaksājis par Helsinku konferences notikumiem, ko izraisīja PBLA valdes priekšsēdis Uldis Grava.

Uldi Gravu, atgriežoties no Helsinku konferences, pēc preses informācijas Ņujorkas lidostā sagaidījis pulciņš organizāciju pārstāvju un citi tautieši. Ziedi, skaisti vārdi, paldies par uzvaru. Bet mums, vismaz morāliski, būtu jākompensē ASV līdzšinējais ārlietu ministrs Rodžers, kas Baltijas valstu taisnās lietas dēļ liekas samaksājis ar atstādināšanu no ministra amata. Šķiet, ka Rodžers būtu pelnījis mūsu pateicības vēstules.

J. Dimants sen.,
Aijovā, ASV.

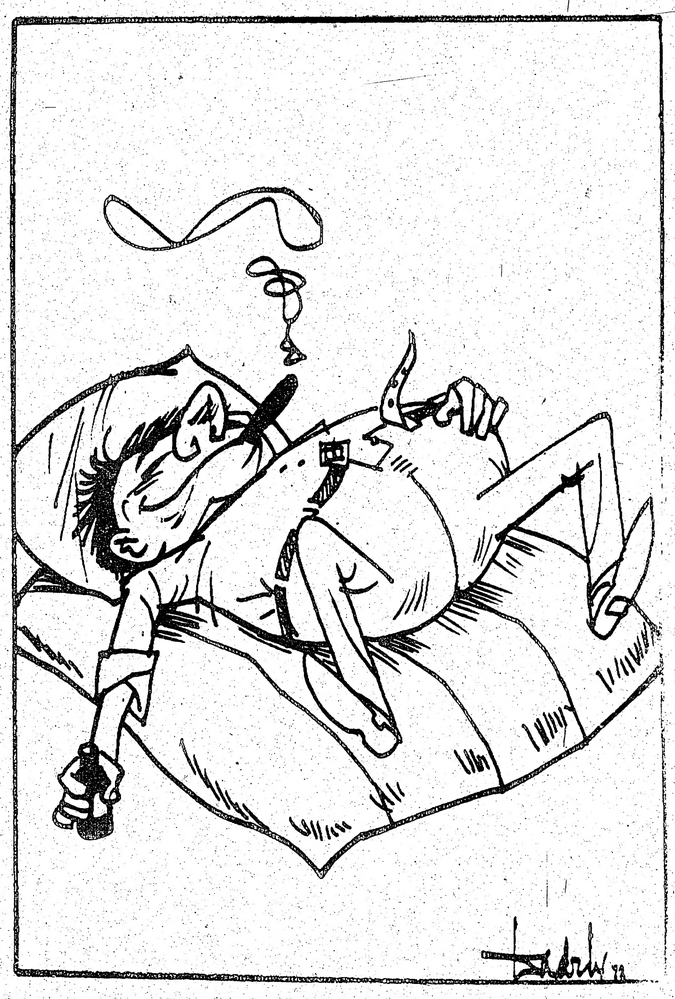

Pārpūlētais trimdinieks. Dadža zīmējums

Dziesmu svētku koŗu kopkoncerts

Dziesmu svētku simtgades kopkoncertu Klīvlandē iesāka ar Arnolda Kalnāja Dievs, sargi mūsu tēvu zemi (P. Ērmanis), kuŗu klausītāji noklausījās kājās piecēlušies. Uz svētku estrādes bija apm. 900 jauktā koŗa dziedātāju, kuŗus vadīja dziesmas autors ar 1. visp. dziesmu svētku virsdiriģenta Indriķa Zīles takts zizli. Garīgā dziesma izskanēja visai plaši un lokani, kaut arī ritmiski varēja būt precīzāka. Sekoja Jāzepa Vītola Gaismas pils (Auseklis) un Saules svētki (Fr. Bārda), kuŗas diriģēja Austrālijas viesis Kaspars Svenne. Svennes mūzikālā vadība viscaur noteikta un vienkārša, viņa žests skaidri saprotams visiem dziedātājiem.

Abas dziesmas risinājās kuplā un skanīgā izteiksmē, dzīvos tempos. Kā vājākā puse jāuzskata dikcija, piem. Gaismas pilī dziedātāji „norija" galotnes, bet Saules svētkos pavīdēja patskaņu pārspīlējumi, piem. „pāved", „tīnumiem" u. c. Saprotams, tik lielā kopkorī šī problēma nav viegli atrisināma. Tālāk Ernests Brusubārdis vadīja Alfreda Kalniņa Brīvība (Auseklis). Ar Brusubārža personu mums radies jauns, temperamenta pilns virsdiriģents, kuŗa iedvesmojošais žests prot aizraut kori. Brusubārdis cenšas parādīt gandrīz katru noti, kaut koris, vismaz šinī dziesmā, pilnā precizitātē tam vēl neizsekoja.

Raiti veidojās Arvīda Purva vadītā Jāņa Zālīša Ceļš uz dzimteni (P. Blaus) ar veiklām ritmiskām niansēm dziesmas otrā pusē. Purvs nu jau pieskaitāms virsdiriģentiem ar 10 gadu senioritāti, viņa vadībā, kā vienmēr, skaidra un noteikta, un dziedātāji liecina, ka pie viņa viegli dziedāt. Laimīgi cauri visām „zemūdens klintīm" kopkori izvadīja Arnolds Kalnājs Emīla Dārziņa Senatnē (Rainis). Šo atskaņojumu varētu saukt par perfektu, ja pašās beigās korim nepietrūktu spēka nobeigumam. No visiem virsdiriģentiem Kalnājs žestos visskopākais, līdz ar to prasot no dziedātājiem lielu uzmanību.

Nākošās bija trīs tautasdziesmu apdares E. Brusubārža vadībā. Ja Jāņa Cimzes Rīga dimd varēja dimdēt arī drusku dzīvāk, tad Valentīna Bērzkalna sirsnīgā Noriet saule vakarā sieviešu korim izskanēja ļoti labi. Pie Andreja Jurjāna Aiz upītes es uzaugu parādījās intonācijas grūtību saspīlējums (un tā tas ir bijis vienmēr, kad šo dziesmu dzied), kaut citādi atskaņojumam netrūka ne dzīvības, ne dažādības. Šinī brīdī un vietā lai slavējam E. Brusubārža mūzikālo gājumu, turpinot sava tēva iemītās pēdās. Tā gaužam reta parādība latviešu mūziķu ģimenēs.

Veikli, spraigi, ritmiski lokani izraisījās Roberta Zuikas vadītā Jēkaba Poruka Pavasara dziesma (t.dz.). Te kopkoris apliecināja savu augsto tehnisko varēšanu, tāpat diriģents savu koŗa vadoņa mākslu. Mazliet nedrošāk skanēja Arnolda Kalnāja diriģētā Jāņa Norviļa Zīles vēsts (t.dz.), ko koŗi varbūt nav vēl paspējuši ilgāk iedziedāt. Pavisam populāra pēdējos gados kļuvusi Alfreda Feila Div' plaviņas es nopļāvu (t.dz.), ko koris atskaņoja mūzikāli izsmeļoši. Šo un nākošo Ādolfa Ābeles Aiz upītes meitas dzied (t.dz.) vadīja Kaspars Svenne. Pēdējā varēja būt vairāk jūsmīga prieka un draiskulības. Sevišķu klausītāju atsaucību izpelnījās Arvīda Purva vadītā Jēkaba Graubiņa Tek saulīte tecēdama (t.dz.) ar Irmas Kurmes izteiksmīgo un sonoro soprāna solo. Šajā sērdieņu dziesmā koris ielika vairāk mīlestības nekā citās, rezultātā sameklējot kontaktu ar līdzšim visai vēso publikas atsaucību, un dziesmu vajadzēja atkārtot. Koncerta pirmo daļu pabeidza Emīla Melngaiļa Bārenītes slavināšana (t.dz.) Arvīda Purva vadībā. Dziesmas drusku sasteigtā tempā vairāk triumfēja sieviešu balsis.

Sekoja balvas pasniegšana rosīgākajam korim. Par tādu izrādījās Kanadas vīru koris Viesturs, nu jau otro reizi pēc kārtas.

Kaut starpbrīdis nebija paredzēts, bija tomēr sākusies „tautu staigāšana" un vīru kopkoŗa vadonim Robertam Zuikam bija jāgaida klausītāju nomierināšanās, ko pilnā mērā neizdevās nokārtot. Te būtu jāpiemin dzejnieka vārdi: „Bērniņ, izņem kaŗoti no mutes, kad dziesmu dzied, jo katrai dziesmai ir sava dvēsele!"

Citos dziesmu svētkos vīru koris pacēla mūzikālo sajūsmu, šoreiz tas tādā mērā neizdevās. Tam varbūt iemesls arī repertuāra izvēlē. Ja jaukto koŗu repertuārā jutām latviešu dziesmas simtgadi, tad vīru koŗu programmā tā nebija pamanāma. Taču vienu dziesmu varēja dziedāt no tā repertuāra, ko dziedāja latviešu vīru koŗi no pirmiem līdz devītajiem vispārējiem dziesmu svētkiem. Pie tam visās dziesmās tika pārbaudīta tenoru augsto nošu varēšana, ko ar pārcilvēciskām pūlēm, pieklājīgi izsakoties, dziedoņi kaut kā paveica.

Kā pirmo dzirdējām Jāzepa Vītola Kalējs (K. Skalbe), ko vīru koris skandēja it iejūtīgi un pacilāti. Intensīvs dziedājums parādījās arī Viktora Baštika jaunajā dziesmā Vēstnese (Z. Lazda), atskaitot spalgākas tenoru augšējās notis dziesmas beigās. Nenovīta arī Valdemāra Ozoliņa Rozes, ai rozes (V. Plūdons) un tīri pieņemama bija Bruno Skultes Kūlēju dziesma (t.dz.). V. Baštika Vēstnesē un Br. Skultes Kūlēju dziesmā tenora solo partiju dziedāja Pēteris Lielzuika. Pie minimālām niansēm tomēr nenonāca Alberta Jēruma komplicētā Ai Daugava, Daugaviņa (t.dz.), kuŗa vairāk tika „noskaldīta" kā dziedāta. Piedevās (!) atskanēja Jāņa Kalniņa Līgo dziesma un šķita, ka te radīsies publikas sajūsmas pacēlums. Diemžēl, nepareiza attāluma mikrofoni sajauca solista (P. Lielzuika) un koŗa balsu kopskaņas attiecības un beigās radās viens nedabīgs kliedziens. Diriģents Roberts Zuika darīja visu iespējamo, bet arī viņš ir tikai cilvēks.

Programmas pēdējā daļā divas kantātes. Pirmo —Helmera Pavasara Sasauc dziesma (Andrejs Eglītis) jauktam korim, orķestrim ar soprāna solo diriģēja Arvīds Purvs, piedaloties Irmai Kurmei. Jaunā kantāte ir daudz labas, gan drusku fragmentāras mūzikas. Ir kontrasti, ir interesantas temas, kas it kā iesākas tautas dziesmas veidolā, vēlāk izveidojoties citās saskaņās. Soprāna solo visai īss. Šai kantātei piemīt kāds zināms mūzikāls rezignācijas raksturs, līdz ar to nesasniedzot to kāpinājumu, kas aizrautu klausītājus. Kantāte bija labi iestudēta, koris, orķestris un soliste to atskaņoja ar teicamu uzmanību. Acīm redzot diriģents Purvs te bija pielicis daudz pūļu, arī viņa orķestra un koŗa vadība bija rūpīga un lietpratīga.

Kā pēdējo klausījāmies Andreja Jurjāna Kantāti Tēvijai. To vadīja Jānis Kalniņš ar Līnu Karlsoni kā soprāna solisti. Aksioma, ka šo kantāti visi dziedātāji labi zin un tai vajadzīgs tikai minimālais mēģinājuma laiks, šoreiz izrādījās nepareiza. Kantāte izvērtās ritniski nestabila, it sevišķi fermatē un ritenuto vietās. Vecie dziedātāji šo kantāti zin, bet tomēr dibināti sagaida tradicio-

(Turpinājums 18. lp.)

Prologs četrās valodās Moljēra lugai Tartifs, kuŗu izrādīs DV teātris Kanadā. Attēlā: Elmīra (Skaidrīte Darkēvica), Orgons (Ziedonis Upīte), Danis (Andris Leja) un Parnella (Herta Jurševska); aizmugurē karaļa ziņnesis Ernests Jurševskis). Foto: Verners Cinis

Indra Gubiņa

KAD ASTERES ZIED

Un kad rudenī asteres zied,
lietus pelēkās lāsēs tad atspīd
mirklis kā puķe, kas reizi bij,
vai kā zvaigzne pie debesīm nakti.

Tavā apziņā sajaucas viss:
gadi un dienas plūdumā pārtop.
Robežas sen laiks ir izdzēsis,
rūgtos mirkļus prāts steidzīgi aprok.

Un tu savā pasaulē vien
staigā atkal kā agrākās dienās.
Zila astere rokās tev zied —
salna nespēj tai tuvumā pienākt.

Drīzumā iznāks T. PUISĀNA grāmata
NOGRIMUŠĀS JAUNAVAS MANTOJUMS
— LUDZA
J. Šķirmanta apgāds,
8013 Craig Dr., Wonder Lake, Ill. 60097

DEVUMS LATVIEŠU SABIEDRĪBAI

Milvoku DV darbinieki un vanadzes godināja apvienības bibliotēkāru Voldemāru Berķi, kas nesen sasniedzis 75 mūža gadus. Apvienības priekšnieks V. Aparjods bez tradicionālās apvienības veltes — grāmatas pasniedza jubilāram arī draugu kopīgo dāvanu — pulksteni. Vēl gaviļnieku sveicināja M. Cukura (vanadzes), V. Čakāne (Sv.

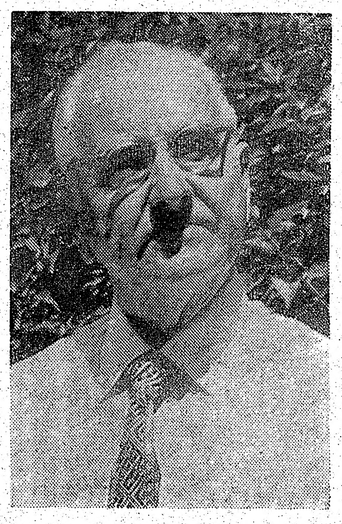

Voldemārs Bergis

Jāņa draudze), R. Čaks (skauti) un rež. Milija Valtere-Einberga. Jubilārs dzimis Kacēnu pagastā un cīnījies plkv. Brieža komandētajā latviešu strēlnieku trieciena bataljonā. Piedalījies arī Latvijas atbrīvošanas cīņās un otrā pasaules kaŗā. Dzimtenē viņš savā pagastā sevišķu vērību veltīja zirgkopībai un rosīgi darbojās vietējās organizācijās. Arī tagad viņš ir allaž atsaucīgs sabiedriskiem pienākumiem un pašaizliedzīgs kultūras darba atbalstītājs. Viņš savā laikā ziedojis daudzas talcinieka stundas Milvoku DV nama izveidošanā, pirms pāris gadiem apvienības bibliotēkai, kuŗu pats vada, ziedoja grāmatu skapi 500 dol. vērtībā, ir materiāli atbalstījis grāmatas Latviešu strēlnieki mūžības gaismā izdošanu un iegādājies vairākas A. Virsnieka filmas Brīvības cena kopijas, kuŗas uzdāvinājis pretkomūnisma cīnītājiem amerikāņu sabiedrībā. Milvoku latviešu sabiedrisko telpu — DV nama, Latviešu skolas un skautu mītnes rotāšanai viņš uzdāvinājis gleznotāju E. Vingra, V. Rumpētera un Ā. Peniķa gleznotās plkv. Brieža, plkv. Kalpaka un ģen. Goppera ģimetnes. To visu viņš iespējis ar ietaupījumu no savas kādreizējās fabrikas strādnieka algas un tagadējās pansijas.

rč.

Uzvarētāji ALAs Nopelnu stipendijas pārbaudījumos

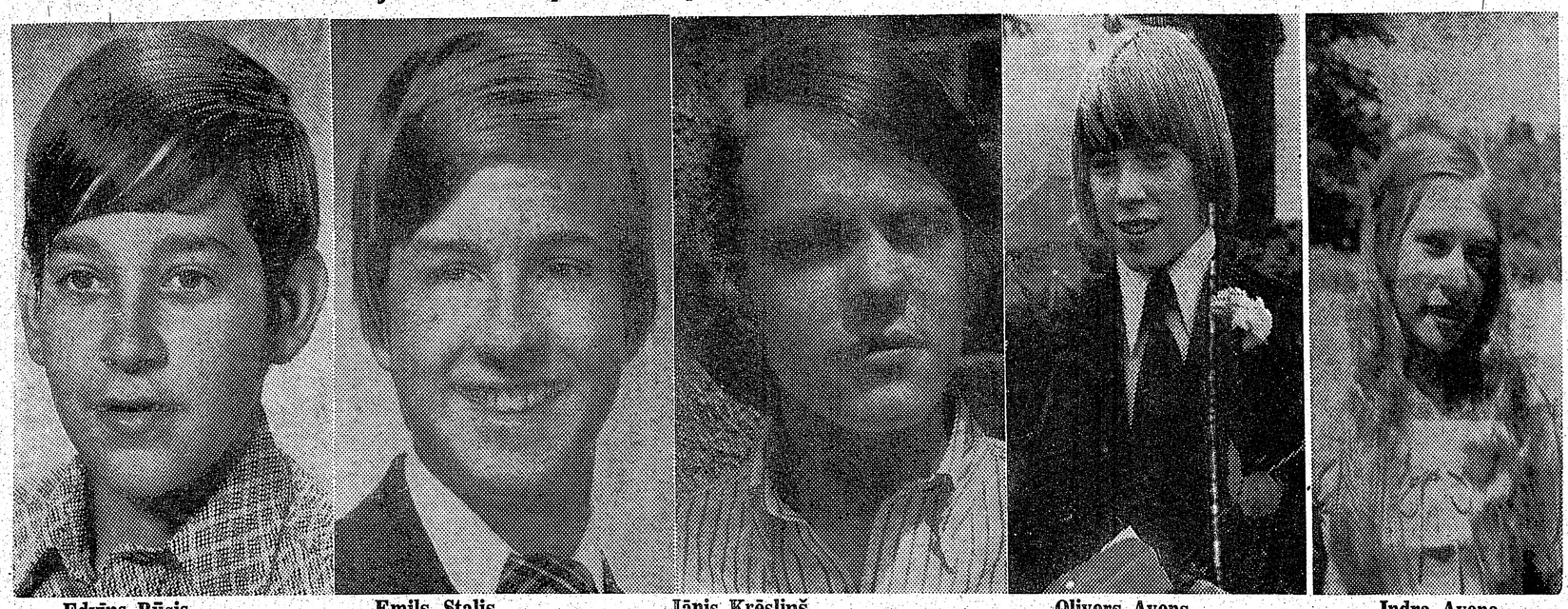

Edvīns Rūsis | Emils Stalis | Jānis Krēsliņš | Olivers Avens | Indra Avena

Pīters Smukapuče

JOŅA KLĪDZĒJA TĒLOJUMS

Sakarā ar Latgaļu kultūras dienām Toronto, sniedzam šo Jāņa Klīdzēja tēlojumu, kuŗu mūsu Latgales rakstnieks iesūtījis redakcijai latgaliešu izloksnē, veltītu lielajam latgaliešu salidojumam. **Redakcija**

Sīvītes bolss drebeleigs, vītom baiļu pastīpts, tīvs kai dīdziņš Singera šyunamā mašinā. Dreiži tys porsameja otros paleidzeibas ambulances auto sirēnā:

„Pī-īīī- ter Pī-īīī- ter... Pīīī- ī- ter..."

Pīters Smukapuče, īdyurs lopstu un sokumus kompasta konusā, steidzēs nu paprovo dorza ūtros molas. Pēc bolsa tej ir — Orestīne. Sābra Džozefa Makdorana sīva. Varbyut sāta dag. Varātu byut kaids laupeitoju ībrukums. Atroduši sātā vīnu pošu sīvīti, byus sokuši mūceit. Pīters metēs sovas sorkonos ceglu mojas durovos un patvēre medeibu šautini. Tagad jys goja kača sūlim caur sovom plūmem, obelneicem, dzaltonūs un sorkonūs dāliju kryumim, jo Orestīni caur lopu zaļumu un bīzumu vēl nevarēja redzēt.

„Pī-īīī- ter Pī-īīī- ter... Pīīī- ī- ter..."

Tagad beja laiks kūnavīn dareit, lai banditus varātu aizbaideit bez brīsmeigas šaudeišonos ar jim. Vajag stingri uzklīgt. Lai banditi zyna, ka nu Pītera Smukapučes dorba puses naīt vys kaids vatē apteits Santa Klaus, bet gon pats Pīters ar brīžu un loču šautini rūkā.

„Orestīn, nepasazūd!" Pīters palaide sovu bīzu basu. „Es jūs sašaušu desmit caurumūs kotru. Voi tu esi lelos brīsmos? Jo vari, atbildi."

Paleidzeibu sadzērdējuse Orestīne palyka klusoka. Vorguleigs, samūceits sīvītes bolss zīņoja:

„Pī- īīī- ter... Tu jūs navari nūšaut. Skrīn, Pīī- ī- ter. Steidzīs. Daudz kū man padarēja. Un vēl arvīn dora..."

Pīters pacēla šautini gataveibā un izleidā caur jasmīnu bīzūkni. Redzēja, ka Orestīne ar vīnu rūku turīs boltajūs žūga dēleišūs, bet ūtru cīši lelā otrumā mātoj ap sovim sorkonajim motim, koklu un dzaltonos kleitas dziļū izgrīzumu.

Orestīnes kusteibas Pītera acīs beja daudz skaidrokas nakai jos izmiseigo klīgšona. Jys nūlaide šautini un pīslēja jasmīnu kryumūs. Tī bandīti, laupeitoji un mūceitoji, par kurim Orestīne pyute sovu paleidzeibas ambulances sirēnu, beja — bites. Tos munas bites — Pīters padūmoja un nūsapyute.

Pamanējuse globēju tyvumā, Orestīne mainēja bolsa stabules.

„Tovas bites mani otkon nūkūde! Nazynu, vai asmu dzeiva, voi myruse," jei tū sacēja ar pormatuma osumu un cītējas sopi.

„Orestīn, sābrineic, radzu — tu esi vēl ļūti dzeiva un skaista kai vīnmār," Pīters goja tyvok, sarunodams šū un tū, jo nu ogrokajim sovu bišu brīsmu dorbim pret jyuteigū un cīši runeigu sābrineicu, Džosefa Makdorana sīvu, zynoja, ka taidos reizēs vajag soldynot natikai ar mada skrūzeiti, bet arī ar Orestīnes skaistuma slaveišonu. Navarēja saprast: jo jau šū bites tai kūž, kopēc gon šej stov pi žūga un klīdz — Pīter, Pīter, Pīter? Byutu slāpusēs zam sova dorza kūku zorim.

Pīters pīgoja gluži klot. Sajeme Orestīnes rūku:

„Kundzeit, Orestīn — es cīši pazemeigi atsavainoju par munu bišu nadorbim."

Skatējos un klausējos. Naredzēja un nadzērdēja nivīnas bites sīcam ap Orestīnes motim.

„Kundzeit, namātoj rūku. Nivīnas bites nav."

„Īkūde te. Redzi — kur," Orestīne pīlyka vysus pīcus pērstus sovai lobai kryutei. Jau pampst. Jyutu, ka te vyss īt pats nu sevis uz augšu. Jau leloka. Pasaver pats. Tu jau pats, kai sābris, byusi īvārojs, ka kryutis man taidas uz mozū un styngrū pusi. Kas par tū, ka man jau 47? Man tos turīs smukas kai kaidai 17 godu meitinei. Voi nav tai, Pīter?"

Pīters pakustynoj golvu taidā kai — jā — zeimē. Napīkrist Orestīnei, voi cytai kaidai šejīnes dāmeņai taidos lītos byutu bejs tikpat lels nūzīgums kai kaida pyrmos pakopes slapkaveiba.

Sovā golvā Pīters kustynoja pats sovu dūmu: Moseņ, es jau radzu, ka varbyut arī tev tamā cicī ir drusku īkūsts. Nasaprūtu tikai — kopēc tu tik daudz par tū maļ un runoj? Cics palīk — cics. Kū tur daudz runot. Tu pate un mes, veirīši, zynom bez kaidim garim paskaidrojumim, kas tej taida par byušonu. Malacs, Orestīn, ka tu sovus kūp un turi loba korteibā. Bet navajag tik troki līleitīs. Man taidi un taidi. Pate ar sovu līleibu ari vaineiga, ka tev tej biteite īdzele. Tu sovus divus lukturus izslējuse te vysu laiku slaistīs ap žūgu. Tys dzaltonais kleitas teikleņš tik plons, ka tūs tovu lukturu sorkonos acs speid cauri. Daboji — kū prasēji. Vīna pate biteite. Nu tim devenim strūpim vīna pate tev pasacēja — nasamaisi myusim ceļā, kad esi apsveiduse.

Orestīne arvīn vēl knūsējos un grūzējos.

„Tova bite ir tur īleiduse. Jyutu, ka tej tur staigoj vysapleik un kūž pēc kotrim septenim bites sūlim."

Orestīne pagoja lūkā pa sovu dorza pusi, placus un kryutis krateidama uz augšu un leju. Tod otkon atsagrīze pi žūga un vērēs Pīteram acīs:

„Pīter, tu esi par sovom bitem atbildeigs. Kai tu tū sovu biti, kas man vysu laiku kūž un dzeļ, dabosi nu turīnes orā?" Orestīne rodēja ar lobos rūkas eikša pērstu uz sova ozutes pusi.

Nikaids kautreigais, ni ari baileigais Pīters nikod nabeja bejs. Tūmār taidu pīdovojumu sajēms, jys atsakope sūli atatpakaļ.

„Zyni, moseņ, bite ir taidā teritorijā, kuras dēļ vysas pasaules veirīšīm ir bejušas vysaidas patikšonas un arī napatikšonas. Dažs ir ticis kaidai sīvītei par kolpu, tū appracādams jos smukos ozutes dēļ. Cyts ir dabojs par ausi. Ja tu, Orestīn, ari šūdīn byutu, teiksim, godu ostoņpadsmit jaunkundzeite un es taida pat vecuma puišels, tod es tū biti vylktu orā bez kaveišonos. Tu biti izvilcs, es tevi orsteitu vysu nakti, cikom saule lāc. Pēc tam byutu tik vasala un jautra kai vēl nikod sovā myužā."

Orestīne īsasmēja:

„Pīter, es nazynoju, ka tu esi ari tik bezkauneigs."

„Kai es varu byut bezkauneigs, jo es kotru svātdīnu asmu tamā pošā bazneicā, kur tu. Tikai divus sūlus aiz tevis."

„Tev ir lela mute, Pīter. Tu vīnmār prūt runot un ari zyni kū saceit. Bet tu man napasoki — kai tikt nu tovas bites vaļā."

„Nav pyrmo reize, kod tev, kai lobai sābrineicai, muna bite īkūž. Pasasnēdz, satver un velc biti orā."

„Tev tūmār man jopaleidz," Orestīne uzastoja un jos gleitajā vaigā doncoja šķelmeigs smīkleņš. „Jopītur munas kleitas augšu."

Pīters pakratēja sovu sērmū cakulu:

„Moseņ, teic pate golā. Par taidu paleidzeišonu es varu tikt cītumā. Un jo šamā breidī tovs Džozefs atsagrīstu nu dorba un pamaneitu munu paleidzeišonu, jys mastūs ustobā, lai patvartu divstūbreni un revolveri reizē. Zynu, kaidi tī īriši

(Turpinājums 17. lp.)

LEONA RUMAKA GRĀMATNĪCA

27 MILLER PLACE
HEMPSTEAD, N.Y. 11550, U.S.A.

piedāvā:

Latvijas karte, 33 x 44 collas, krāsās	$7.50
Latvijas fiziskā karte, 7 x 16 coll, krāsās	0.60
Baltijas valstu karte, 44 x 33 col., krāsās	2.00
60 Latvijas kartes 1:200.000, ar Rīgas, Jelgavas, Liepājas un Daugavpils plānu un Igaunijas 14 kartēm 1:300.000. vienā grāmatā	20.00
Latvijas valsts satversme (4 valodās, vienā grāmatā)	1.50
Ceļa Zīmes Nr. 52 (un iepr. burtnīcas), literārs žurnāls	2.50
Treji vārti Nr. 37, žurnāls	2.00
A. Ansons, Latvieši un evaņģelijs Bolivijas mūža mežā	3.50
J. Bičolis, red. Mūsu valoda I, rakstu krājums	2.50
A. Cekurs, Kalnā, Jēzus Kalna runas apcere	2.00
O. Freivalds, red. Latviešu karavīrs II pasaules karā, 1. grāmata — $7.70, 2. grām.	11.00
Astrīde Ivaska, Solis silos, 3. dzeju grāmata	6.50
P. Klāns, red. Arvīds Norītis, jubilejas rakstu krājums	5.00
Plīnijs, Rīgas slavināšana, no latiņu val. atdzejojis A. Spekke	3.50
Ād. Šilde, Pretestības kustība Latvijā	2.00
A. Švābe, Darbs. Romāns	1.50
E. Turkina, Latviešu-angļu vārdnīca	9.00
R. Valdess, Jūras vilki	6.00
R. Blaumanis, Die Indrans, vācu valodā	6.50
J. Jaunsudrabiņš, Kraniche über die Möhnsee Erzählungen	3
J. Endzelins, Rakstu izlase četros sējumos, 1. sējums	10.00
Veltījums Jānim Eendzelinam 1873-1973, rakstu krājums	7.50
Latviešu literārās valodas vārdnīca 8 sējumos, 1. sējums	7.50
Latviešu valodas kultūras jautājumi 1972	1.50
Z. Freidenfelde u.c. Fonetikas un morfoloģijas 12 tabulas	6.-
J. Baumanis u. c., Latvijas putni. Apraksti, krāsu un melnbaltās illustr.	5.00
B. Laumane, Zivju nosaukumi latviešu valodā	4.00
Latvijas Mazā Enciklopēdijas un Personu rādītājs, 4 sēj.	40.-
Latviešu dzejas antaloģija 1—3	12.00
J. Vītoliņš u. c., Latviešu mūzikas vēsture, 1. sēj.	7.50
M. Kalniņš, 1000 vērtīgu padomu	2.00
Tagadējie Latvijas lauki: Darbs un dzīve, izdots Rīgā	3.00
Z. Lagerlefa, Nilsa Holgersona brīnišķīgais ceļojums	3.50
Sudraba smildziņa. Dabas skaistums latv. tautasdziesmās	3.50

SKAŅU PLATES:

Ruta Gerke dzied latviešu tautas dziesmas	7.50
Jānis Kļaviņš, Šais naktīs vientuļās un īsās	7.00
Ernests Maršaus, tenors, dzied operu ārijas	7.50
Latvian Music 42. plate — Tēvijai	7.00
Jānis Zabers (1935—1973) dzied operu ārijas	6.00
Ilmars Dzenis, 1. Vēl tu rozes plūc	6.00
,, 2. Dzīvīte, dzīvīte	6.00
,, 3. Tik dēļ jums, daiļās dāmas	6.00
DP deju 1. un 2. plate, katra	6.50
Harijs Birkens, Latviešu dejas un dziesmas	6.00
Ankipāne - Legzdiņš, 1. San Francisko — Rīga	5.00
,, 2. No Lielupes tilta	6.00
Raimonds Pauls, 1. Tev, mana mīļā	6.00
,, 2. Tik dzintars vien	6.00
,, 3. Teic, kur zeme tā	6.00
,, 4. Lāna	6.00
Runči spēlē — Jaunība. Dejas	6.50
Trīs no Pārdaugavas, 1. un 2. plate, katra	6.00
Saule, saule, zeme, zeme. Latviešu aktieri lasa klasiķus, 1. — 5. plate, katra	5.50
Ņujorkas latviešu kora plate, dir. Bruno Skulte	4.00

1973. g. grāmatu sarakstu un jaunāko latviešu skaņu plašu sarakstu piesūtām uz pieprasījumu. Pasta izdevumi — 5% no pasūtinājuma kopvērtības. Kanadā var maksāt ar parasto Kanadas čeku.

Toronto Teātris

IZRĀDA TOMA STOPPARDA KOMĒDIJU

Kad istabā list

M. Bērziņa, J. Freijs, S. Pūpēde, I. Freija,
S. Indzere, V. Brastiņš, Dz. Pūpēdis, V. Pukats
Režisors: VOLDEMĀRS PUKATS
Dekorātore: MIRJAMA BĒRZIŅA

BOSTONĀ: SESTDIEN, 20. OKT., 7.30 VAK.
YMCA, 140 Clarendon St., Boston
Iepriekšpārdošana: V. Rudzroga, tel. 325-9781

Toronto Sv. Jāņa draudzes devums – 5000 dolaru

ZIEDOJUMI NO CITĀM LIELAJĀM DRAUDZĒM IENĀK KŪTRI

Pagājušā gadā Baznīcas virsvalde griezās pie visiem ev. lut. trimdas draudžu locekļiem ar aicinājumu ziedot vismaz vienas dienas izpeļņu Baznīcas rītdienas fondam, norādot, ka šī fonda mērķos ietilpst: mācītāju un garīgo darbinieku sagatavošana, garīgā darba sekmēšana draudzēs, kas, draudžu dalībnieku skaitam sarūkot, nākotnē vairs nevarēs pilnā mērā algot mācītājus, veco mācītāju atbalstam, mācības līdzekļu sagādei, varbūtējai palīdzībai draudžu darba darītājiem dzimtenē u.t.t. Par aicinājuma rezultātiem Baznīcas virsvaldes kasieris V. Gobiņš Latvijai Amerikā izteicās:

Atsaucība Baznīcas virsvaldes aicinājumam pagaidām nav bijusi tāda, kā cerējām. Iemesli tam, liekas, ir vairāki.

Pirmkārt, pieredze rāda, ka ilgos trimdas gados atsevišķās draudzes zināmā mērā zaudējušas pienākuma apziņu pret kopbaznīcu. Latvijas neatkarības gados visām draudzēm — no saviem ienēmumiem zināma daļa bija jāiemaksā Baznīcas virsvaldei. Trimdā Baznīcas virsvalde ar šādu prasību nekad nav nākusi, samierinoties ar iemaksām, kādas Virsvaldei ienāk no zemju apvienībām, galvenā kārtā no LELD AAs un Austrālijas latv. ev. lut. draudžu apvienības. Tādā kārtā viss Baznīcas virsvaldes operātīvais budžets pēdējos gados ir bijis tikai apm. 11.000 dol. — summa, kādu vidēja lieluma amerikāņu draudzes gadā paredz mācītāja atalgošanai.

Otrkārt — daudzas trimdā veidotās draudzes uzrādījušas un vēl joprojām uzrāda lielu rosmi pasākumos, kas prasa prāvus materiālos līdzekļus, piemēram, dievnamu celšanā, jauniešu nometņu uzturēšanā, u.t.t. Lokālās intereses tādēļ bijušas pirmā vietā, un ziedojumi kopbaznīcai netiek prasīti ar tādu neatlaidību un mērķtiecību, kas dotu labākus rezultātus.

Trešais — un, varbūt pats galvenais iemesls, tomēr, liekas, būs neizpratne par Baznīcas rītdienas fonda uzdevumiem un vajadzību. Piemēram, attiecībā uz jauno mācītāju un garīgo darbinieku sagatavošanu. Es esmu dzirdējis jautājumu: kur tad ir tie jaunieši, kas grib studēt teoloģiju un gatavoties mācītāju darbam latviešu draudzēs? Taisnība: pagaidām šādu jauniešu ir maz. Tikai kādi 6 visās zemēs, kur darbojas trimdas draudzes. Mums par šo problēmu nopietni jādomā. Bet viena paša mācītāja izskološana Amerikas Savienotās Valstīs maksā apm. 18.000 dol. Un mēs nedrīkstam prasīt, lai citas baznīcas izskolo mcītājus mūsu baznīcai. Var pienākt diena, kad arī šiem nedaudziem teoloģijas studentiem mums pašiem būs jāsedz studiju izdevumi, ja viņi izteiks vēlēšanos strādāt mūsu, latviešu, trimdas draudzēs. Bez mācītājiem mūsu baznīca pastāvēt nevarēs. Tāpēc, ārkārtējos apstākļos strādājot, mums jārod līdzekļi arī iecerētā Teoloģijas institūta izveidošanai. Un ko mēs darīsim, ja mazās draudzes vairs nevarēs maksāt pietiekamu atalgojumu mācītājiem? Atstāsim tās bez garīgas aprūpes? Šīs draudzes būtu jāatbalsta no centra — no Baznīcas virsvaldes, kā to dara visās baznīcas! Un — tāpēc mums vajaga līdzekļu. Ar tiem, kas pašreiz Virsvaldes rīcībā, nākotnes darbam nekādā ziņā nepietiks.

Baznīca būtu pateicīga par testamentāriem novēlējumiem. Ir tiešām žēl, ka daudzu trimdinieku — vieninieku īpašumi pāriet tādu iestāžu īpašumā, no kuŗām mums nekāds atbalsts nav sagaidāms.

Attiecībā uz līdz šim saņemtiem ziedojumiem jāsaka, ka tie pēc valstīm sadalās šādi: ASV — 11.736 dol., Kanada 9277, Zviedrija 2565, Venecuēla 1125, Austrālija 1040, Anglija 837, Vācija 566, Dānija 131, Jaunzēlande 29 un Francija 5 dol., kopā 27.311 dol.

Kā visatsaucīgākās atzīmējamas šādas draudzes, vismazākās un mazās: Minotas kopa (ASV — 11 locekļi) 716 dol; Oregonas draudze (ASV — 25 locekļi) 1862 dol., Aijovas (ASV — 100 locekļu) 895 dol.; Niagaras (Kanadā — 70 locekļu) 506 dol.; Sadberijas (Kanadā — 102 locekļi) 652 dol.

Vidēja lieluma draudzes Sietla (ASV — 546 locekļi) 1603 dol.

Lielās draudzes: Sv. Jāņa draudze Toronto (Kanadā — 1791 loceklis) 4967 dol. Citas lielās draudzes līdz šim ziedojušas niecīgas summas (dažus simtus dolaru).

„Gūt var dodot, gūt var ņemot, dodot gūtais neatņemams." Sekosim šiem dzejnieka patiesības vārdiem — vairāk dodot vairāk arī iegūsim.

Jonis Ševkins

Uzticīgs kalpojums Dievam un tēvzemei

Sakarā ar Latgaļu kultūras dienām Toronto, jāatceras arī nenogurstošais Māras zemes dēls, kas visu savu mūžu uzticīgi kalpojis Dievam un tēvzemei. Tas ir Jonis Ševkins, kuŗu kaŗa gaitas aizvedušas tālu projām no savas dzimtenes un kas tagad savas vecumdienas vada Francijā, veco ļaužu mītnē kādā klosterī. J. Ševkins, kuŗam 5. janvārī piepildīsies jau 87 mūža gadi, bieži atceras arī Latviju Amerikā, ik svētkos atsūtīdams savu sveicienu. Redakcijas telpas rotā arī viņa pagājušā gada Lieldienās atsūtītais Dievmātes tēls, kas var atskaņot skaistu melodiju, bet šovasar viņš bija sūtījis sveicienu no kāda sava ceļojuma Francijā.

J. Ševkins, kā daudzi citi no mūsu vecākās paaudzes, pārdzīvojis abus pasaules kaŗus. Pirmajā pasaules kaŗā viņš cinījies Latviešu strēlnieku pulkos, kur kādā pārdrošā izlūku gājienā pārsteidzis vācu armijas galveno stābu, iegūdams svarīgus dokumentus, par ko apbalvots ar Sv. Juŗa krustu un paaugstināts seržanta dienesta pakāpē. Nodibinoties Latvijas valstij, apbalvots arī ar Lāčplēša kaŗa ordeni. Pēc kaŗa J. Ševkins atgriezās savā Maltas pagastā, aktīvi piedalīdamies arī vietējā sabiedriskā dzīvē, būdams arī aizsargu organizācijā. Bieži piedalījies baznīcas procesijās.

Nodibinoties Latviešu leģionam, J. Ševkinu atkal redzam tā ierindā, izturot arī visus smagos pārgājienus, bet pēc kaŗa latviešu bēgļu nometnēs atsāka starp latviešu katoļiem reliģisku darbību, noorganizējot dievkalpojumus, izplatot reliģiska satura rakstus un apzinot bēgļu nometnēs latviešu katoļu ģimenes, Dedelsdorfa nometnē mācot bērniem katechismu. Sākoties bēgļu izceļošanai, J. Ševkins izvēlējās katolisko Franciju, lai tur turpinātu kalpošanu Dievam un mierīgi vadītu savas vecumdienas. —ls—

KANADAS ZIŅAS

OTAVA

● Uz 70 mūža gadiem 10. septembrī atskatījās arch. Oskars Krauze. Viņš ir viens no Miera draudzes dibinātājiem un tās pirmais priekšnieks. Jubilāru viņa dzīves vietā apsveica draudzes mācītājs un dāmu komitejas priekšniece. 26. septembrī 70 dzīves gadi apritēja Miera draudzes loceklei Elizabetei Viņķei, kas savā laikā bija arī dāmu komitejas priekšniece.

● 7. septembrī līgavas vecāku mājā Otavā māc. E. Lange salaulāja Māru Luci ar Glenu Dāvdu Hegi (Hegge), bet 15. septembrī Sv. Pētera baznīcā Iveti Dagni Simoni ar Mārtiņu Reini Sausiņu.

● Edgars Edels par stilezētu pingvīna zīmējumu „The Ottawa Citizen" rīkotā sacensībā ieguvis 100 dol. godalgu un brīvu piedalīšanos Otavas mākslas centra kursā. Divreiz divi kursus apmeklēja Edīte Ozola, Jānis Beloglāzovs un Līna Langīna. Sakarā ar to, ka jaunatnes pulciņa līdzšinējie valdes locekļi atstājuši Otavu, lai studētu Toronto un Kingstonas universitātēs, pārvēlēta pulciņa valde. Jaunajā valdē par priekšnieci ievēlēta Inga Damberga, sekretāre Inese Millere un kasiere Anda Sprudža.

● Otavas Miera draudzes gadskārtējais bazārs šogad būs 13. oktobrī Otavas skolotāju institūta zālē (195 Elgin St.) pl. 7 vak. Priekšnesumos Otavas latviešu koŗa dziesmas, koklētājas un dzejas skandējumi. Bazāru rīko draudzes dāmu komiteja ar draudzes valdi, ieeja pret ziedojumiem.

● Latvijas valsts dibināšanas 55. gada dienu Otavā atzīmēs ar īpašu sarīkojumu 17. novembŗa vakarā Valsts mākslas centra salonā, ar svētku aktu un koncertu, kuŗā dziedās vīru ansamblis Kalvis no Toronto. 18. novembrī svinīgs dievkalpojums Sv. Pētera baznīcā. Izdevumu segšanai svētku rīcības komiteja, kuŗā ieiet vietējo latviešu organizāciju pārstāvji, rīko ziedojumu vākšanas akciju, lai ikviens Otavas latvietis varētu piedalīties svētku sarīkojumā. D. V.

LONDONA

● Sakarā ar Eiropas drošības konferences sākumu Helsinkos, Londonas latviešu kopas valde mudināja šejienes latviešu organizāciju Informācijas biļetenā sūtīt vēstules un attiecīgo informāciju Kanadas politiskiem un sabiedriskiem darbiniekiem. Starp saņemtajām atbildēm ir arī laikraksta The London Free Press galvenā redaktora vēstule, kuŗā viņš atzīst, ka PBLA izdotā Baltā grāmata (Memorands) ir ļoti interesants un rūpīgi sagatavots dokuments, un redakcija to izmantos kā materiālu turpmākiem rakstiem. Saņemta arī vietējā parlamenta locekļa atbilde, izsakot viņa pozitīvos uzskatus Baltijas valstu neatkarības jautājumā.

● Lai veicinātu Londonas izdaiļošanu, tās skaistāko dārzu apkopējiem piešķir īpašu apbalvojumu. — Trillium Award. Tādu saņēmis arī Arturs Gūtmanis par savu krāšņo dārzu pilsētas rietumdaļā.

● Londonas latviešu jauktajam korim, izdevumu segšanai braucienam uz Klīvlandes dziesmu svētkiem, Tautas mākslas padome (Folk Arts Council) piešķīrusi 500 dol. pabalsta. A. D.

TLB dāmu komitejas kabarē vakars

„TRĪS NO PĀRDAUGAVAS"

ar Ilmāra Dzeņa piedalīšanos

3 nov. pl. 6.30 vak. Kalumbus zālē un koncerts 4. nov. pl. 3 pēcp.

LATVIEŠU NAMĀ TORONTO

Biļešu iepriekšpārdošana katru otrdienu no pl. 6—8 vak. Latviešu nama priekštelpās. Ieeja kabarē vakaram 7 dol. no personas, koncertam 4 dol. un 3 dol. Studentiem un pensionāriem koncertā 1,50 dol.

Visus laipni ielūdz

TLB dāmu komiteja

LATVIEŠU NAMS 491 College St., Toronto

Gada svētku

sarīkojums

13. oktobrī pl. 7.30 vakarā

Spēlēs jautrā ILTAL kapella.

Priekšnesumi — Kafijas galds — Atspirdzinājumi

Ieeja 3 dol., studentiem un pensionāriem 1,50 dol.

Ielūdz Latviešu nama Toronto valde

Toronto latviešu kreditsabiedrība

Latvian (Toronto) Credit Union Limited
491 College St., Toronto, Ont. M6G 1A5

MAKSĀ

5½% par noguldījumiem

6½% par 1 gada ilgterminā noguldījumiem

7½% par 3 gadu ilgterminā noguldījumiem

Minimālais ilgterminā noguldījums ir $2000.00. Visi naudas noguldījumi ir apdrošināti līdz $2000.00 procentuāli atkarībā no biedra vecuma.

IZSNIEDZ

apdrošinātus personiskus aizdevumus līdz $10,000.00,
māju obligācijas līdz $40,000.

PĀRDOD

naudas orderus un ceļojumu čekus.

Birojs pirmdienās slēgts
Birojs atvērts: otrd. — ceturtd. no 10 rītā — 7.30 vakarā, piektdienās no 10 rītā — 8.00 vak.
No 15. jūnija līdz 15. septembrim birojs sestdienās slēgts.

TĀLRUNIS
924-2551
924-2552

Sargāsim mūsu jaundejas no svešiem elementiem

Prof. Elfridas Karlsones-Bērziņas raksts Latvijai Amerikā par vērtēšanas komisijas darbību

Dziesmu svētkos Klīvlandē pārpildītā zālē ar vairāk nekā 500 sēdvietām, 250 jauniešu demonstrēja latviskās jaundejas. Sešas labākās dejas demonstrēja tautas deju lieluzvedumā. Jaundeju vērtēšana notika pirmo reizi latviešu tautas deju vēsturē. Par to vērtēšanas kollēģijas vadītāja prof. Elfrīda Karlsone-Bērziņa izsakās: „Ja nenotiks jo stingra vērtēšana, tad drīz vien mūsu jaundejās ieviesīsies mums nepieņemami, nelatviski elementi. Tā esmu pārliecināta, ka šis raksts būs atbilde uz daudziem jautājumiem un sniegs paskaidrojumus nezinātājiem.

Dziesmu svētku dziesmas izskanējušas, tautas dejas izdejotas, kā jau tas bijis vienmēr. Bet šoreiz, pēdējos dziesmu svētkos Klīvlandē, kā paliekams un nozīmīgs jaunievedums bija latvisko jaundeju uzvedums.

Pirms diviem gadiem saņēmu no toreizējā dziesmu svētku rīcības komitejas priekšsēža R. Šildera aicinājumu uzņemties tiesnešu kollēģijas komitejas priekšsēža R. Šildera aicinājumu uzņemties tiesnešu kollēģijas vadītājas pienākumus latvisko jaundeju sacensībās. Šo darbu uzņēmos, bet ar noteikumu, ka šī nebūs vis tiesnešu, bet vērtēšanas kollēģija un ka nenotiks sacensības, bet gan jaundeju uzvedums.

Pie darba ķēros jau tūlīt, kaut pagāja vairāk nekā pus gads, kamēr izdevās sadabūt pārējos 4 kollēģijas locekļus: prof. Arnoldu Bāliņu, Irmu Kajaku-Ķēniņu, Pēteri Ozoliņu un Uldi Baumani. Uzsāku vērtēšanas pamatnoteikumu sastādīšanu. Viss bija jāsāk no „nekā", jo šāda deju vērtēšana nekad iepriekš nebija notikusi. Sarakstījos ar mūsu tautas deju „krīvu-krīviem" — Johannu Rinku un Veru Rulliņu. Radās pirmais 10 punktu vērtēšanas uzmetums, kuŗu izsūtīju kollēģijas locekļiem — ierosinājumiem, papildinājumiem, grozījumiem. Savā Austrālijas ceļojumā izmantoju gadījumu, tiekoties ar dažiem turienes tautas deju vadītājiem, iepazīstināju tos ar šo pirmo jauno tautas deju vērtēšanas noteikumu uzmetumu un saņēmu arī viņu uzskatus šādam darbam.

Tā, apvienojot visas jaunās idejas un ierosinājumus, izstrādāju otro vērtēšanas noteikumu uzmetumu. Vērtēšanas kollēģijas locekļiem līdz pagājušā gada beigām nebija iebildumu šim otram uzmetumam, tātad tas bija pieņemts. 1973. gada sākumā nosūtīju vērtēšanas noteikumus dziesmu svētku tautas deju nozarei izsūtīšanai tām deju kopām, kas pieteikušas jaundejas. Pavisam bija pieteiktas 26 jaundejas, 16 choreografu radītas. No šīm jaundejām bija jāatrod 6 labākās, kuŗas tad demonstrēju arī tautas deju lieluzvedumā. Šāds vērtēšanas darbs jāuzskata par ļoti smagu uzdevumu, un tas nu bija jāveic vērtēšanas kollēģijai. Tiešā deju vērtēšanā piedalījās 4 kollēģijas locekļi, bez Ulža Baumaņa.

Gribu šeit pasvītrāt, ka vērtētāju uzdevums bija atrast labākās dejas, un nevis labākās izpildītāju — dejotāju vienības, kā tas nepareizi bija ziņots LA, 8. septembŗa numurā.

Visas 26 dejas piesūtīja vērtēšanas kollēģijas locekļiem iepriekšējai izvērtēšanai, lai pēc tam, skatoties un vērojot ģenerālmēģinājumā un uzvedumā, ātrāk un vieglāk varētu rast galīgo atzīmi, izejot no 10 punktiem. Vērtēšanas kollēģija savā 30. augusta sēdē Klīvlandē nolēma, ka pēc jaundeju uzvedumā ikviens kollēģijas loceklis iesniegs par katru deju vienu atzīmi (resp. punktu skaitu no 10). Jāatzīmē, ka izpildījums kā tāds netika vērtēts, bet gan vienīgi dejas latviskais saturs un uzbūve, tātad nebija jāatrod 6 labākās dejotāju grupas, bet 6 labākās jaundejas.

Tā kā bija ieradušies tikai 4 kollēģijas locekļi, tad nolēma, ka galīgā atzīme ik dejai skaitīsies 4 iesniegto punktu summa (5 locekļu vērtējumā, augstākās un zemākās atzīmes nebūtu). Nolēma, ka 6 labākās dejas lieluzvedumā dejos lozes kārtībā, neizziņojot vietu kārtību. Pēc svētkiem vērtēšanas kollēģijas locekļi atsūtīs kollēģijas vadītājai savas analizes par katru deju, kuŗas tad pēc koordinēšanas paziņos katrai atsevišķai deju kopai, bet neizziņojot visas punktu atzīmes, lai nerastos lieki sarūgtinājumi.

Kollēģija ar gandarījumu apzinās, ka likusi pamatakmeni nākotnes deju izvērtēšanas darbam, jo šāda izvērtēšana notika pirmo reizi mūsu tautas deju vēsturē.

Ar sajūsmu vērojām ap 250 dejotāju parādi uznākot lielajā skatuvē. Daudzie skatītāji, pāri par 500 vietu pārpildītā zālē, tiem jūsmīgi uzgavilēja. Raibā virknē jo raiti risinājās viena jaundeja pēc otras. Prieks bija vērot darba prieku un prasmi. Daudz izdomu, gan ne vienmēr īsti latvisku kustību veidā, iechoreografētas daudzās jaundejās.

Tā kā vērtētāju uzdevums šoreiz bija atrast sešas labākās — latviskākās jaundejas, tad protams, tādi nelatviski paņēmieni kā meitu cilāšana, puišu mešanās ceļos, brunču vēdināšana, darba rīku lietošana, nelatviska pavadījuma izvēle u.c. nedeva pozitīvu vērtējumu.

Visumā gan jāsaka, ka vairums jaundeju it kā domātas skatuvei un ārējiem efektiem. Ir jau tiesa, esošajām deju kopām piedaloties vietējos sarīkojumos, ir vēlēšanās parādīt ko jaunu, efektīgu. Parasti sarīkojumos jādejo uz skatuves, tātad arī pati „jaundeja" tiek radīta skatuvei. Aizmirsti tiek tīri latviski ornamenti, latviskais dejas raksturs un īpatības, un tiek savirknēti it kā jauni grupu nostādījumi un gājieni, kas bieži vien rada itin neloģisku secību.

Sekojot laika garam, nevaram vairs noliegt, ka deju kopas, jo sevišķi tās, kuŗas dejo kopā jau daudzus gadus, vēlas jaunas dejas. Bieži vien dejas, kuŗas uzliktu jau zināmas lielākas prasības, tātad sarežģītākas, grūtāk izpildāmas, ilgāk mēģināmas.

Tīri skatuviskās dejas, līdz šim redzētās, nedomāju, ka, tā sacīt, „ieies tautā". Katrs piedzīvojis choreografs pats gribēs radīt, sastādīt kaut ko jaunu, savai kopai piemērotu. Tāpat arī kopu dejotāji paši gribēs salikt šo to kopā, mēģinot „radīt" jaunu deju.

Šoreiz Klīvlandē, šajā pirmajā vērtēšanas darbā, vērtēšanas kollēģija galvenokārt lūkojās pēc dejām, kuŗās būtu ieturēts latviskais stils, latviskais izkārtojums un uzbūve. Tāpat, lai dejas elementi būtu latviski, attiecībā uz dejas gājieniem, ornamentāliem nogrupējumiem, soļiem, roku un kāju kustībām un stāvokļiem, aptvērieniem un satvērieniem etc.

Visām kustībām un pozēšanām jāatbilst tautas tradicijām un tautas temperamentam. Atsevišķām daļām, tūrēm, gājieniem jābūt loģiskā un tīkamā secībā, saskaņoti pārejot no viena gājiena uz otru. Dejas pavadījumam jābūt ar latvisku noskaņu un pareizā sakarībā ar dejas ritmu un raksturu. Vispārējā novērtējumā jāmēģina saskatīt dejas piemērotība tagadnes latviešu paaudzēm, bet neazmirstot dejas latvisko (etnografisko) īpatību.

Tātad vērtēšanas kollēģija galvenokārt tiecās izmeklēt no 26 dejām sešas (kā mums bija norādīts) dejas, kuŗas būtu ieteicamas ikvienai latviešu tautas deju kopai. Nevaram apgalvot, ka visi četri bijām simtprocentīgi vienādās domās par 6 izvēlētām dejām. Ir dabiski, ka četriem atsevišķiem cilvēkiem šādā kollēģijā gadiem ejot ir izveidojies savs uzskats, bet tomēr ar prieku varu konstatēt, ka no šām sešām pēc mūsu kopīgiem atzinumiem, godalgojamām dejām, ikvienam no mums bija šajā skaitā ietilpinātas vismaz piecas dejas. Tas norāda, ka šī kollēģija ir piegājusi vērtēšanas darbam ar zināmu vienādu stingrību uzskatu ziņā.

Sagrupējot dejas pēc iegūtiem punktiem, izrādās, ka no iespējamiem 40 punktiem 7 dejas ieguvušas pāri par 31 punktu (31—33); 6 dejas no 27—30; 9 dejas no 25—26,9 ; 4 dejas mazāk nekā 25 punktus.

Vērtēšanas kollēģija šajā sastāvā savu darbu līdz ar šiem svētkiem izbeidz, bet tai paliek gandarījums, ka ir likti pamati vērtīgu jaunu latvisku tautas deju radīšanai, apdarei, choreografijai.

Tāpat izstrādātie pirmie vērtēšanas noteikumi paliek kā zināms pamats darba turpināšanai.

Mēs mēdzam teikt „jaundejas", bet lielākais vairums no tām ir jau kaut kur iepriekš dejotas un redzētas, tikai tās vēl nebija publicētas, tātad nebija visiem pieejamas, kā, piemēram, Aigara jau pirms 20 un vairāk gadiem choreografētās dejas.

Tagad nu Latviešu tautas deju apvienībai būs jārūpējas, lai sešas, gribētos ieteikt septiņas, par labākajām novērtētās dejas kļūtu pavairotas un izsūtītas visām deju kopām. Alfabetiskā kārtībā tās būtu: Jautraviņa (Aigara choreografija), Pavasaŗa deja (Āboliņas), Saulīte (Dzelmes), Spīdeklis (Kalviņa), Stūŗu stūŗiem tēvu zeme (Lapenieces), Toronaks — Miezīša choreografija. un, kā gandrīz godalgotā", Ķekatnieks — Aigara choreografija. Atzinība un paldies visām deju kopām, to vadītājiem un choreografem par lielo un svētīgo darbu.

Mēģināsim pielocīt mūsu tautas deju pūru jo pilnāku, bet atcerēsimies, ka mums jāizvairās no nelatviskiem ārējiem efektiem un sārņiem, lai tā paturētu mūsu deju skaistu, cēlu un tīri latvisku.

Prof. Elfrida Karlsone-Bērziņa
Latvisko jaundeju vērtēšanas kollēģijas vadītāja.

Kamēr Toronto no 6. līdz 8. oktobrim vēl tikai risināsies Latgaļu kultūras dienas, Melburnā, Austrālijā, turienes latviešu katoļu saimes rīkotajā devkalpojumā un aktā 19. augustā atzīmēja Latvijas himnas un dziesmu svētku simtgadi. Augšējā attēlā — rīkotāji ar viesiem, to vidū arī prāv. S. Gaidelis un konsulārais pārstāvis Austrālijā O. Rozītis.

Roberts Kreišmanis, kas kandidē par oldermani Hamiltonas pilsētas vēlēšanās 1. oktobrī. Viņš ir 46. g. vecs un pašlaik vada savu ieguldījumu un obligāciju uzņēmumu Hamiltonā — Kreišmanis Investment.

Vēl nedaudz krājumā sekojošie dziesmu svētku iespiedumdarbi par pazemnātām cenām:

- vēstuļu papīrs ar aploksnēm $1.50
- vadonis 2.00
- medaļa (3 oz. bronzā) 2.00
- žetons .50

Čeku vai naudas pārvedumu lūdzu rakstīt uz LATVIAN SONG FESTIVAL, INC. vārda un sūtīt uz sekojošo adresi: Silva Lejnietis, 3340 West 98th St., Cleveland, Ohio 44102.

Saulaines pārvalde meklē

SAULAINES APRŪPĒTĀJU

Brīvs dzīvoklis. Alga pēc vienošanās.
Piedāvājumus rakstīt:

A. GAIĶIS
50 PLAYTER BLVD.
TORONTO, ONT.

Pasūtiniet tagad SPECIĀLOS rubļu CERTIFIKĀTUS labāko dāvanu uz LATVIJU

Tagad labāku nekā jebkad agrāk

INTERTRADE EXPRESS CORP.

To sakām mēs un to saka arī jūsu piederīgie.
Par tiem jūsu piederīgie var iegādāties visu, ko vēlas, par daļu no parastās vērtības, tas ir apm. tā, ka jūs būtu iegājuši veikalā ar $100 un nopirkuši mantas $200 vai $300 vērtībā, vai pat vairāk.

INTERTRADE EXPRESS CORP.

var jums piesūtīt par šādiem darījumiem paraugus.
Speciālos rubļu certifikātus var arī ļoti izdevīgi apmainīt pret parastajiem rubļiem.

PILNĪGA GARANTIJA UN APDROŠINĀŠANA
Certifikātu piegāde mājās apm. 3 nedēļu laikā.
Speciālā rubļa vērtība ir $2.70

ŠĪ CENA IR VISS, KAS JUMS JĀMAKSĀ. NEKĀDU CITU IZDEVUMU. Jūs varat sūtīt katru summu ko vēlaties.
Pieprasait mūsu illustrētos katalogus.

PASŪTINAIT TAGAD tikai caur INTERTRADE EXPRESS CORP. 125 East 23rd. Street, Fifth floor NEW YORK, N.Y. 10010, tālr. 982-1530

Ļoti svarīgi — Automobiļi Ātra piegāde
Izvēlaties no šiem jaunajiem modeļiem:

	Cenas US $
Zhiguli Vaz 2101 Jaunais, uzlabotais (Export Model)	**$3627.00**
Zhiguli Vaz 2103	**$4156.00**
Zhiguli Vaz 2102 Station Wagon (Export Model)	**$3997.00**
Moskvitch 412 IE	**$3677.00**
Moskvitch 408 IE	**$3381.00**
Zaporochets Zaz 968	**$2318.00**

Pieprasait mūsu speciālo illustrēto apkārtrakstu ar automašīnu attēliem. Pieņemam pasūtinājumus arī DZĪVOKĻIEM. PĀRSŪTĀM LIETOTAS DRĒBES.

Iebraucēji no USSR, pieprasait speciālo informāciju! Mums ir 24 gadu pieredze šais darījumos un mums ir tūkstošiem apmierinātu klientu.

Speciālie rubļu certifikāti ir labākā dāvana

Intertrade Express Corp., 125 East 23rd. Street, New York, N. Y. 10010, kas speciālizējusies jau 24 gadus dāvanu sūtīšanā uz

Pad. Savienību, ziņo, ka speciālie rubļu certifikāti ir labākā dāvana piederīgiem Latvijā.

Speciālie rubļi ir četrreiz vērtīgāki par parastiem, tāpēc tie ir izdevīgāki. Saņēmēji ar tiem var iegādāties visu speciālajos Vneshposyltorg ārzemju valūtas veikalos par apm. ¼ no mantu vērtības parastos rubļos, vai pat lētāk.

Speciālos rubļu Certifikātus var izdevīgi apmainīt arī parastajos rubļos par dārgāku likmi. Mēs varam jums ieteikt sazināties ar INTERTRADE EXPRESS CORP. 125 East 23rd. Street, 5th Floor, New York, N. Y., 10010, tālr. 982-1530 un pieprasīt bezmaksas illustrēto katalogu.

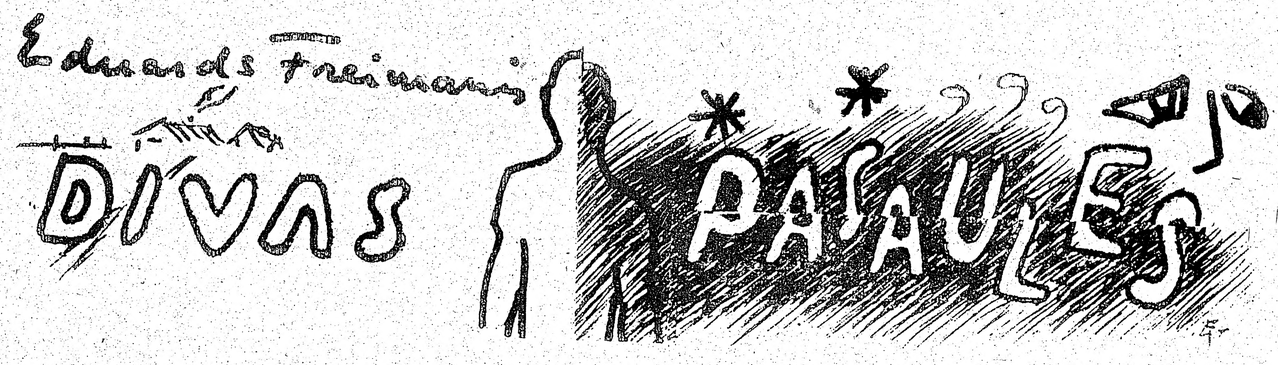

romāns

(1. turpinājums)

Pasniedzu mūrniekam savas druskas.

Viņš tās aplūkoja pavirši kā čigāns. Tad tās sabēra aploksnē un iebāza atvilktnē zem galda plates.

„Droša vieta vecām lietām," viņš man pameta smīnu.

„Kāda jēga tādas taupīt?"

„Hā, hā!" jaunās pasaules celtnieks nu smējās. „Ja nesapelēs, noderēs pētījumiem par spredikotāju ietekmi uz klaunošanās attīstību." Tad nopietnāk: „Noderēs arī pierādījumiem, ja mūsu jaunceltnei tu nederēsi."

„Vai kādreiz savas druskas dabūšu atpakaļ?"

„Sāci jau tagad, sāci par atkritumiem guģoties? Ta esi pieaudzis. Ar lūžņiem vēl gribi spēlēties?"

Tad klepodamas atvērās un aizvērās dažas durvis. Izmeimuroju virszemē. Vairākas stundas klaiņoju apkārt, stāstīdams sev, ka esmu atkal brīvs. Beidzot biju pārliecināts, ka esmu atkal ar savu pilsētu; ka rīta saule un draugi padzīs manu cinismu.

*
* *

Pēc pusotra gada gadījās citāds kārtības sargs, nācis no kādas prūšu muižas. Acis viņam gaiļēja, kad viņš knāba. Viņš bija būtne no asa kaula — kaula pirksti un deguns; pat kaula skats.

Par spīti pagātnei biju vēl miksts: ar nenoziedējušu kalna priedes serdi. Nebiju nokalpojis savu līguma vasaru pie Holšteinas zemnieka. Bez atļaujas zagos atpakaļ uz Kurzemi. Vīzijās Pāžu tīrelis bija piebērts zilenēm; miers šūpojās tīmekļu stīgās; biju sakārojies savu dārzu ābolu un riekstu. Domāju, ka Kaltiņu meža kalniņos varēšu vēl sameklēt tavu kāju nospiedumus, Iris, kaut arī vairs nedzīvoji mūsu pusē.

Atmiņas sāka tā gruzdēt, ka bija jābēg. Dēka mani iznesa cauri Hamburgai, Berlīnei, Kēnigsbergai, līdz leišu pierobežā gadījās dzeltenais vanags, kas ieknāba. Sekoja deviņas dilšanas nedēļas — deviņas dēles, kas līda un sūca asinis. Deviņas nedēļas kā deviņi izkāmējušies kajoti. Nē, bads bija tikai maniem tauku audiem; smadzenes vēl auga un piebrieda. Aizrestotie vilcieni, cietumi, policijas iecirkņu celles saistījās kā ķēžu gredzeni. Šī virkne žņaudza, pēra, izsmēja. Bet katra diena man pienesa tēraudu no kā kaldināt ap sevi cinisma sienu. Veco sprostu bija padrupinājuši draugi un divu vasaru saule, bet celtnes pamati bija veseli. Tikko cinisms padzirdēja mana vārda saukāšanu cietuma gaiteņos, tas atskrēja uz ilgu ciemošanos. Drošs kā velns rijā, tas palīda zem manas lāvas; pagulēja dienu, tad kāpa man uz pleciem, bēra ņirgas pakausī un barojās ar manu smadzeņu baciļiem.

Bet cinisms nebija mans vienīgais draugs. Kukaiņu apsēstajā Polijā iemācījos pļāpāt ar spokiem, kas naktīs nāca stāstīt par kakla kungiem. Aizsaules ļaudis atlidoja no svešiem tālumiem, zagās šurpu pa purviem un meklēja nenomazgājamus asiņu traipus cietuma pagalmos un uz logu restēm.

„Šie traipi, šie lāsta zīmogi," viņi murmināja tādā valodā, ko ikviens var saprast.

„Neuzvarēs asiņu ļaudis," sienas atbalsoja. —

„Kaut arī līdz ceļiem viņi asinīs iebristu," elsoja balsis no pazemes ejām."

„Pastāvēs tie, kas mokās pāraugs. Radītājs kļūs cīnītājs, kas ar asinīm zintis nopirks, kas sevi šaustīdami citiem atnesīs mieru," izlasīju celles griestos.

„Šaustītais vēl mirdams aug," skaitīja poļu vadonis, ar dūri no akmeņiem dzirkstis šķildams.

„Bet šaustītājs sarūk par punduri," atsaucās kaujas lauku drasētājs. „Asinskārie savairojušies kā kajoti, kā hijēnas aprij viens otru!"

„Punduris pakaļas ar savu pātagas auklu," dūdoja kāds cits. Tad caur logu un gaiteni vēlās saucienu pērkons kā senā krustnešu uzbrukuma laikā:

„Punduri pakaļas! Punduri sažūst savu piļu brokāta zālēs. Viņu ģindeņi — kraukļu lizdas, par lāstu dēliem un meitām!"

„Lāstu, lāstu, lāstu!"

„Sodu bruņu tautai!"

„Sodu jaunajiem, tiem, kas paši grib sev dārzus dēstīt, kur saulei un bitēm ganīties!"

Tais naktīs man nevajadzēja miega, jo miegs ir plāksteris no varžu ādas, ko uzliek sažuvušai sirdij. Gaŗi gulēt var tie, kas nespēj nekā sadzirdēt ne sevī, ne citos, ko sētu un ielu atbalsis vairs netraucē.

Rītos, uz darbu ejot, novilku koka tupeles, jo tās kā žurkas koda kājās un radīja strutainas vātis. Salna dūra adatas pēdās, bet es to pacietu, jo manī dega naids. Dažreiz likās, ka atsteidzās kāds poļu velis un uzmeta man plecos vamzi, lai varu pasmieties par rudeni zem kājām un ziemu uzraugu atņirgtajās mutēs. Dažreiz sirdij ir karsti, pat ja rokas un kājas salst.

Pāris nedēļās poļu cietumu tā pieblīvēja ar austrumu zemju nedarbniekiem, kā barojamu zosi ar raušiem. Kamēr vēl varējām izgulēties sēdus, mūsu dzīve skaitījās ērta. Bet kad arī sēdēšanai vairs nebija telpas, sargi nevarēja pateikt, kurš cietumnieks kaudzē aizmidzis, kurš paģībis un kurš nomiris. Nu daļu no mums kā malku sakrāva vilcienā, aizspieda ciet durvis un aizvilka uz Ragnitu Prūsijā. Šai cietumā kukaiņus nogāzēja apmēram ar to pašu gāzi, ko lietoja Bucholcā un Vēdelē. Naktīs ciemos nenāca veļi — varbūt no indes bīdamies. Ticamāk liekas, ka prūšu senči nav tik sadraudzīgi kā poļi. Arī vācu lepnums jāievēro: kā lai satiekas ar ārzemniekiem, sevišķi tiem, kam pelēki mati un apšaubāms kultūras svārku piegriezums?

Gadi nav izbalinājuši atmiņu gleznas. Pat saules dienā, acis neaizvēris, redzu Ragnitas sarkanos mūrus un sargu rokas kā no čuguna izlietas rungas. Visos kaktos šeit bija ieperinājušies teitoniski zvirbuļi, kauslīgi putneļi ar skaļu balsi.

Mans cinisms Ragnitā ieguva pilngadību; es to uzkopu un iemācīju tam uzvedību. Vairs nerīdīju to virsū nevienam, kam par mani lielākas dūres vai smadzenes, bet ļāvu, lai tas saskrambā tos, kam ragu lopu rāmums un vientiesība. Tā drošāk. Tāds cinisms netraucē gremošanu, bet palīdz pat cietumā uzlasīt dažas dzīves prieka zemenes.

Jā, gremotājas sulas manī strādāja teicami, pat pārāk neatlaidīgi. Kad pietrūka ir dotās, ir uzlasītās barības, sulas sāka ēvelēt kuņģa un zarnu apmetumu. Protams, darbu drīkstēja pārtraukt tikai tad, kad paģību. Tā dienu pēc dienas krāvu dedzinātavā ķieģeļus, līdz vēders pielipa mugurkaulam. Ievainotas hijēnas aprij pašas sevi, bet mežoņi cep savus ienaidniekus. Es biju cietsirdīgāks — meklēju lēnu mocīšanu: sāku asinis nolaist savam cinismam. Diezgan tas bija uzbarojies! Paša cinisma apsmiešana ievaino to visvairāk, tāpēc smējos kā vājprātīgais, par visu, ko vien varēju ieraudzīt vai izdomāt — par sauli, kas vēl ticēja dzīvībai, par biedriem, kas vēl skatījās uz debesīm, par māti, kas aiz vientiesības bija mani mīlējusi.

Tu nevari saprast, Iris, kā es varēju būt it kā divi būtnes vienā. Bet tā ir ar mani — allaž esmu bijis divu radījumu sametinājums. Nē, nē! Manī daudzas būtnes sapītas un sakaltas tādā abstrakcijas skulptūrā, ka neviens to nespēj iztirzāt. Tāds esot šodienas cilvēks. Un nākotne būšot skulptors, kas krustos un mudžinās vēl negantāk.

(Turpinājums sekos)

TORONTO ZIŅAS

● Teātŗu dienu rīcības komitejas sēdē 17. septembrī piedalījās I. Purva, O. Liepa, S. Pūpēde, H. Miķelsons, A. Briede, V. Vare, A. Memenis un S. Butkēvics. Izlemšanā bija pāri par 20 dažādu jautājumu, starp tiem izrāžu sākuma laiki, ieejas cenas, iespiežamo programmu veids un apmēri, uzvedumu pašizmaksas u.c. Informācijas vai datu trūkuma dēļ daļa jautājumu palika neizlemti līdz nākamajai sēdei, kas paredzēta 1. oktobrī. Ieejas maksa visām četrām izrādēm paredzēta vienāda: 4 un 3 dol., skolēniem, studentiem un pensionāriem 2 dol. Piedalīšanās nobeiguma sarīkojumā 24. nov. pl. 9 vak. DV namā teātŗu dienu dalībniekiem būs brīva, bet to piederīgajiem un viesiem 5 dol. no personas. Ierobežotā vietu skaita dēļ viesu piedalīšanās pieteicama laikus. Beigu sarīkojuma administrāciju uzņēmusies A. Briede un A. Memenis, bet kopējās izrāžu programmas redakciju O. Liepa. Komitejas sekretāres pienākumus aizejošās I. Freijas vietā turpmāk veiks S. Pūpēde.

● Toronto latviešu kreditsabiedrība ziedojusi TLTA Sestdienas ģimnazijai 1000 dol., TLB Sestdienas skolai 1500 dol., Neklātienes skolai 300 dol., Latvisko zināšanu semināram 200 dol. un DV teātrim Kanadā 500 dol., kopā 3500 dol.

● Toronto latviešu biedrības dāmu komiteja 27. septembrī atsākusi rokdarbu vakarus Latviešu namā, un tie notiks katra mēneša pēdējā ceturtdienā pl. 7 vakarā, daiļamatnieces Otīlijas Mežules vadībā. Piedalīšanās maksa 2 dol., studentiem 1 dol. Dāmu komitejas rudens tirdziņš 14. okt. pl. 3 pēcp. Latviešu namā, atlikumu paredzot TLB sestdienas skolai.

● Austrumu draudzes svētdienas skola atsāks darbību 30. septembrī pl. 2 pēcp. un darbosies visās tajās svētdienās, kad notiks dievkalpojumi baznīcā. Svētdienas skola paredzēta bērnem no 4—11 g. vecumam. Pirmiesvētes grupā no 12 — 16 gadiem sanāksmes sāksies 28. oktobrī pēc dievkalpojuma. Nodarbības jauniešu grupā reizi mēnesī māc. A. Brieža vadībā. Draudzes kārtējais bazārs 4. novembrī pēc Reformācijas svētku dievkalpojuma.

● Austrumu draudzes lauku īpašumā Tālavā sezonas nobeigums 7. okt. plkst. 1 dienā ar māc. A. Brieža svētbrīdi un Birutas Senkēvičas vakarēšanas uzvedumu „Vecie zaldāti". Piedalīsies E. Krēmane, A. Bencone, F. Vilmanis un J. Vandels. Pēc tam groziņu vakars un deja. Visi aicināti.

● DV Toronto nodaļas Mārtiņu vakars 10. novembrī, plkst. 7.30 vak., DV namā — biedru vakars ar ievestiem viesiem. Vakara programmā Margaretas Dumpes apcerējums par Mārtiņu vakara simboliku. Ar dziesmām vakaru kuplinās Hamiltonas meiteņu trio Atmiņa, bet ar kuplejā uzstāsies Miervaldis Pavasars. Vanadzes rūpēsies par Mārtiņu cienastu.

● DV Toronto nodaļas 23. gadu atceres sarīkojums 13. oktobrī plkst. 7.30 vak. DV namā. Paredzēts īss akts ar biedru apbalvošanu. Koncerta daļā piedalās vanadžu koris Zīle diriģentes Austras Plampes vadībā, J. Ķeniņš (eells), pie klavierēm Silvija Šultmane. Saviesīgajā vakarā par deju mūziku rūpēsies E. Bona deju kapella Unisonos. Ieeja visam vakaram 3 dol., kara invalidiem ieeja brīva. Pensionāriem un studentiem pusceņas.

● Sv. Andreja draudzes Pļaujas svētku draudzes vakars 7. oktobrī pēc dievkalpojuma ar māc. A. Čopa referātu — Pārdomas, kas tuvina Dievam.

● Sv. Jāņa draudzes dāmu komiteja rudens sezonas ievadījumā rīko 30. septembrī pirmo draudzes pēcpusdienu, kas sāksies tūliņ pēc dievkalpojuma ar māc. I. Gaides referātu par tematu: Nākotne ir šodien. Pēc tam dāmu komitejas mantu loterijas izloze un kafijas galds.

● Sv. Andreja draudzes koŗa gada sapulcē 16. septembrī pārrunāja nākošās sezonas darbību. Ar aklamāciju ievēlēja visus līdzšinējos koŗa valdes locekļus. Koris atsāka mēģinājumus 26. septembrī. Gadskārtējais koncerts paredzēts sestdienu pirms Pūpolu svētdienas — 6. aprīlī. Korī aicināti pieteikties jauni dziedātāji visām balsīm.

● Sutonā pie Simko ezera savā paša celtā vasaras mājā 3. septembrī ar sirdstrieku 69 g. vecumā miris Indriķis Bērziņš. Aizgājēju uz vietējiem kapiem izvadīja māc. R. Ekšteins. Nelaikis atstāj dzīvesbiedri Sutonā, brāli un māsu ar ģimenēm Toronto.

● Archibīskaps A. Lūsis kristījis Larisu Valdu Enzeliņu, Olģerta un Zintas meitu; Nikolu Noru un Dāvidu Māri Skuju, Jāņa un Ziedones meitu un dēlu.

● Toronto latviešu pensionāru apvienība saņēmusi otru daļu — 7980 dol. no 13.980 dol. kopējā piešķīruma, ar ieteikumu par katru valdības doto dolaru tikpat daudz uzkrāt savā kasē, lai sekmīgi varētu darboties arī pēc valdības piešķīruma izlietošanas, jo gaidītāju ir ļoti daudz un nav zināms, kad apvienība varēs saņemt saviem projektiem jaunus valdības līdzekļus. Pensionāru apvienības vadība tāpēc paredzējusi zināmu taupību līdzekļu izlietošanā, iespējams pat, ar pašu pensionāru mazākām piemaksām savas programmas īstenošanā.

● Jūlija Popeļa gleznu izstādi, piekto patstāvīgo pēc kārtas, no 22.—24. septembrim Sv. Jāņa draudzes abās zālēs apmeklēja vairāk nekā 250 interesantu. No 44 izstādītām gleznām apmeklētāji ieguvuši savā īpašumā 25 darbus, no tiem 12 dabas skatus un 13 puķu un klusās dabas gleznojumus. Daudz darbu iegādājušies apmeklētāji no jauniešu vidus. J. Popelis vienu no savām gleznām, 24x20 collu lielu audeklu, dāvinājis Sidrabenei jaunā basketbola laukuma izdevumu segšanai. Šo gleznu izlozēs Sidrabenes draudzības vakarā 29. septembrī Latviešu namā. Pa vienai gleznai dāvātas arī abām Toronto latviešu skolām — sestdienas ģimnazijai un pamatskolai.

● Toronto latviešu filatelistu klubs atklāj rudens sezonu ar sanāksmi 14. oktobrī pl. 2 pēcp. P. Rudlapas mājā (117 Westrose Ave.). Aicināti piedalīties arī filatelisti no mūsu jauniešu vidus, kuŗi vēl maz parādījušies, jo vietējo latviešu laikrakstu parasti nelasa un par sanāksmēm nezina. Kluba vadība lūdz aizrādīt, lai vecāki, kuŗi latviešu laikrakstu lasa, par filatelistu sanāksmēm informētu savus jauniešus, kas par filateliju interesējas.

● DV bibliotēkas vadītāja V. Leišupe ziņoja, ka bibliotēka grāmatu apmaiņai atvērta katru piektdienu no pl. 6.30 līdz 8.30 vakarā, bet sākot ar 14. oktobri arī svētdienās no pl. 2—3 pēc pusd. Lasīšanai dabūjamas arī jaunākās latviešu grāmatas. Nesen bibliotēkai ienācis Broņislava Rapša lielāks ziedojums, 400 izdevumu, latviešu, angļu un krievu valodā.

● Arijas Ozolas gleznu izstāde notiks no 19.—21. oktobrim Sv. Jāņa baznīcas telpās. Izstādi 19. oktobrī pl. 8 vakarā atklās Latvijas goda konsuls Toronto Dr. E. Upenieks.

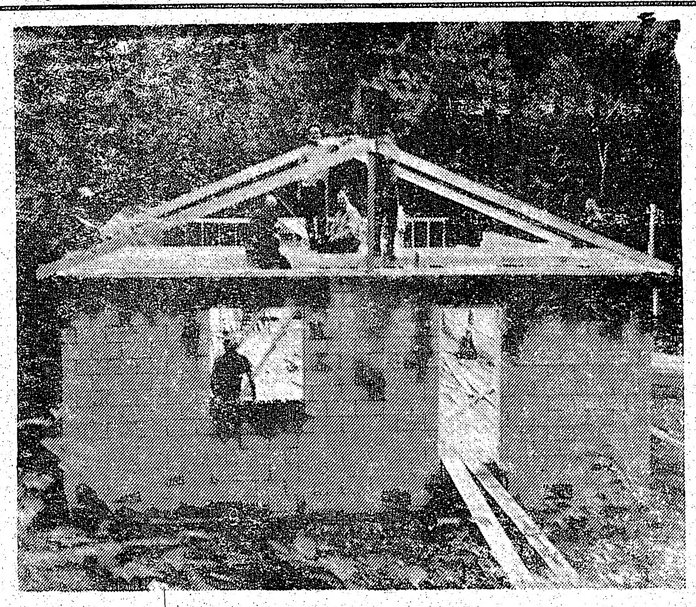

Talcinieki ceļ Dzintarus

LATGAĻU KULTŪRAS DIENU SARĪKOJUMI TORONTO

6. oktobrī, — Kultūras dienu atklāšana pl. 5.30 vakarā Igauņu namā. Latvijas goda konsula Toronto Dr. E. Upenieka runa. Pēc svinīgā akta latgaļu tautasdziesmu koncerts virsdiriģenta V. Rundāna vadībā, pēc tam saviesīga dzīve.

7. oktobrī pl. 9 no rīta dievkalpojums lietuviešu Augšāmcelšanās baznīcā (1021 College St.) prāv. B. Kokina vadībā. Pl. 10 no rīta kopējas brokastis Igauņu namā. Pl.11 jaunās audzes priekšnesumi. Pl. 2 pēcp. Rakstnieku cēliens prof. Dr. J. Leļa vadībā.

8. oktobrī pl. 10 no rīta kopējs izbraukums autobusā uz Toronto katoļu vienības lauku īpašumu Mežciemu.

Paši savā īpašumā

IESVĒTĪTS DV MONTREALAS NODAĻAS JAUNAIS NAMS

Saulainā 15. septembŗa pēcpusdienā ap 180 montrealiešu ar viesiem pulcējās Laurenča kalnos, lai atklātu un iesvētītu tur nesen uzbūvēto DV Montrealas nodaļas namu. Jaunais īpašums atrodas ap 50 jūdzes ziemeļos no Montrealas, latviešiem pazīstamajos Ezerkalnos, kuŗu īpašnieki Voldemārs un Judīte Janitēni savā laikā nodaļai dāvināja trīs akrus plašu apbūves gabalu. Tur kalnu piekājē tagad pašu spēkiem uzcelta 1800 kv. pēdu liela ēka ar plašu sarīkojumu zāli, virtuvi un divām blakus telpām. Jaunajam īpašumam dots Dzintaru vārds.

Atklāšanas sarīkojumu vadīja J. Zilkalns, pēc karogu ienešanas aicinot klātesošos nodziedāt Kanadas himnu. Nodaļas valdes priekšsēdis J. Gributs savā atklāšanas uzrunā ar gandarījumu norādīja, ka šodien varam pulcēties paši savā namā, pateicoties nodaļas labvēļu atbalstam un biedru nelielas grupas uzņēmībai, kas visus būvdarbus veikusi talku veidā.

„Ja tas Kungs namu neuztaisa, tad velti pie tā strādāt," ar Dāvida dziesmas vārdiem māc. A. Voitkus iesāka iesvētīšanas svētbrīdi, piedaloties arī vietējās latviešu katoļu draudzes prāv. A. Pekšam.

Vispārēju pārskatu par nama tapšanu sniedza būvkomitejas priekšsēdis Z. Bērziņš, pakavēdamies arī pie chronoloģiskiem datiem kopš apbūves gabala iegūšanas 1964. gadā. Pirmie būvdarbi sākti 1969. gadā, bet kopš 1970. gada pavasara būvtalkas turpinājušās nepārtraukti katru sezonu līdz ēkas nobeigšanai. Par būvmateriāliem izdots tuvu pie 10,000 dol., bet par darbu tikai dažos atsevišķos gadījumos. No 12 cilvēku lielās būvgrupas septiņi celtniecības darbos nostrādājuši vismaz 1000 stundas. Tas nozīmē, ka vismaz 100 nedēļu nogales pavadītas bez atpūtas vai vasaras priekiem ģimenes un draugu pulkā, ziedojot tās kopējam mērķim. Šie septiņi ir: J. Gributs, V. Frīde, A. Ērglis, A. Mālderis, J. Ērglis, P. Gerge un Z. Bērziņš. Bez tam vairāki citi būvtalkās piedalījušies katrā iespējamā gadījumā. To vidū ir arī Andrejs Trummers, pēc tautības vācietis, precējies ar franču, bet ar sirdi pieder latviešiem, kā savā pārskatā uzsvēra Z. Bērziņš.

Tālāk viņš pateicības vārdus veltīja arī nodaļas vanadzēm, kas uzņēmušās celtnieku aprūpi talkas laikā. Pagaŗš ir arī nodaļas labvēļu saraksts, kas nodaļai ziedojuši prāvus līdzekļus. To vidū ir gandrīz vai visi būvgrupas dalībnieki.

Kanadas DV zemes valdes priekšsēdis E. Krūka savā uzrunā veltīja atzinīgus vārdus nodaļas vadībai un uzņēmīgai celtnieku grupai, kas ar savu ilgstošo darbu radījuši šo mājīgo mītni. Latviešiem ārpus dzimtenes tagad pieder 145 nekustami īpašumi, kopvērtībā tuvu pie 7 miljoni dolaru. Visvairāk tādu ir ASV (70), bet neviena nav Zviedrijā. Lai gan DV Montrealas nodaļas nama būve tagad nobeigta, tomēr pie tā iekārtošanas un latviskās gaisotnes radīšanas vēl

(Turpinājums 20. lp.)

Sadalīti Latviešu fonda līdzekļi

Latviešu fonds gadskārtējo sanāksmi šogad rīkoja 22. un 23. septembrī Gaŗezerā. Tās nosaukums — Nedēļas nogale nākotnei (NNN). Pēc līdzekļu piešķīrumiem fondam bija iesniegti 13 pieprasījumi resp. projekti, kopsummā par apm. 35.000 dolariem. Par iesniegtajiem projektiem, balstiesīgiem fonda dalībniekiem nobalsojot, visvairāk balsu bija nodots par Austrālijas profesora Trevora Fenela gramatiku „A Grammar of Modern Latvia", kuŗa saņēma 1000 dol. piešķīrumu. Otrā vietā ar tikpat lielu piešķīrumu ierindojās Darbiņu un mīklu grāmata maziem bērniem: „Manam priekam" (Laimonis un Līga Streipi). 1000 dol. lielu piešķīrumu vēl saņems Latviešu trimdas izdevumu bibliografija 1961—1970. No pieprasītiem 5000 dol. fonds ar mieru dot 2000 dol. Bērnu bilžu vārdnīcai (autore Baiba Vītoliņa Zviedrijā), ja pārējos 3000 dol. varēs sameklēt no citiem avotiem.

Ivars Hiršs ziedojis Latviešu fondam 1000 dol., ar norādījumu izmantot šo summu izvēlētam projektam — Jaunās Gaitas 100. jubilejas numuram, ko iespiedīs 100—200 lappušu lielā izdevumā un piesūtīs par brīvu visiem jauniešiem, kas apmeklējuši Divreiz divi nometni vai beiguši Minsteres ģimnaziju.

Latviešu fonda dalībnieku skaits pašlaik sasniedzis 370, bet fonda līdzekļi — 130,000 dol., pie kam septiņdesmitais tūkstošnieks bijis ALAs stipendiāts Pēteris Graube no Grand Rapidiem.

Pagājušā gadā Klīvlandes latvietis Richards Saule-Sauja pēc 1000 dol. pieteikuma tagad nodevis no saviem ietaupījumiem vēl 500 dol., aicinot arī citus sekotājus.

No 9 fonda padomes locekļiem šogad bija pārvēlami trīs: Imants Freibergs, Ģirts Kaugars un Valdis Muižnieks, kuŗus ievēlēja no jauna, bet revīzijas komisijā — Gunti Liepiņu un Zigurdu Miezīti no Toronto, Andreju Šteinbachu no Niagaras, Arvīdu Bolšteinu no Milvokiem un Intu Rūsiņu no Vašingtonas.

Nedēļas nogales nodarbības Gaŗezerā, kur bija ieradušies 70 dalībnieki, arī 25 bērni, vadīja Ģirts Kaugars. Bija ieradies arī ALAs valdes priekšsēdis Dr. Ilgvars Spilners, kas runāja par Ulža Gravas Helsinku apmeklējumu Eiropas drošības konferences laikā un nolasīja U. Gravas referātu par PBLA nākotnes uzdevumiem. Lalita Muižniece un Biruta Rubesa referēja par latviešu valodas mācīšanu ģimenē, kas izraisīja lielu interesi un pārrunas. Māksl. Arnolds Sildega iztirzāja latviešu lietiskās mākslas problēmas.

Bruņa Rubesa vadībā risinājās pārrunas par Divreiz divi nometnes aprisēm un diskusijas par latviešu preses nākotni, izvēloties tematam izdomāta laikraksta nosaukumu: Vai „Trimdas Balss" apklusīs? Bērnu nodarbības vadīja Liene Kaugara un Mirdza Paudrupe no Kalamazū. Nedēļas nogales nākotnei laikā notika arī „Pēdējo ākstu" uzvedums: Emigrācijas apskaidrošana.

Salidojumu sestdienas rītā sāka ar svētbrīdi, kuŗu vadīja māc. Ivars Gaide no Klīvlandes.

—s.

Attēlā pa kreisi — Tartifs (Rūdolfs Purvs) un Damis (Andris Leja).

Latviešu aktieŗi Moljēra maskās

MOLJĒRA TARTIFS DV TEĀTRA KANADĀ IZRĀDĒ

Dorīna (prologā: „Maskas, maskas, maskas! It kā mūsu dzīvē tādu jau nebūtu diezgan. No agra rīta mēs tās uzliekam, visu dienu zem tām svīstam, vakarā mazliet tās pārkrāsojam un bieži vien ar tām pašām aizejam gulēt, lai otrā rītā iepriekšējai maskai uzliktu otru virsū. Tā tas bija Moljēra laikā (pirms trīs simt gadiem), tā tas ir šodien. Moljērs vismaz vēlējās dažas maskas noraut, ja ne citas, tad tās, ko valkāja viltus sludinātāji. Šodien viltus sludinātājus ceļ augstos amatos . . ."

Orgons: „Pietiek! Ne vārda vairs! Tu šai lugā tēlosi kalponi Dorīnu, ne filozofu Kleantu."

Lai gan Dorīna ir tikai kalpone, viņas dzīves gudrību un asprātību piebārstītās vārsmas liek nojaust, ka tā ir īstais mājas gars un valdniece. Mājas tēvs Orgons un viņa māte Parnela tā pārņemti no viltus priesteŗa Tartifa glaimiem, ka viņiem vienalga, kas notiek ar ģimenes locekļiem, galvenais — „Kā klājas Tartifam?" Pēdējais, izmantojot šo sava namatēva vientiesību, ne tikai mielojas ap gardākajiem un labākajiem kumosiem pie galda, bet ar savām pavedēja acīm un lišķa mēli mēģina iegūt Orgona gados jaunākās, otrās sievas Elmīras labvēlību. Kad Orgona dēls no pirmās laulības, Damis, mēģina tēvam atvērt acis patiesībai, tēvs uzkliedz:

„Tu grēka gabals tāds,
ko neder taupīt,
Kā drīkstēji tu svētam
vīram godu laupīt?"

Damis: „Ko? Šis lišķis būtu jums vīrs svēts? Jūs domājat . . ."

Orgons: „Ciet klusu, lempi, nolādēts!"

Lugas darbība risinās 17. g.s. Francijā, tēlotāji ne tikai iegēŗbti tā laika tērpos, bet ar režisora zinīgo padomu veikli piesavinājušies arī tā laika manieres.

Patīkamu pārsteigumu sagādā jaunās paaudzes aktieŗi, kas prologā runā veiklā franču un angļu valodā, bet lugas turpinājumu latviski tulkotos pantmēros. Interesanta un neparasta ir arī skatuviskā iekārta, ko gatavojis dekorātors Valdis Vare.

Lugā darbojas: Parnela kundze — Herta Jurševska; Orgons, viņas dēls — Ziedonis Upīte; Elmīra, Orgona otra sieva — Skaidrīte Darkēvica; Damis, Orgonā dēls no pirmās laulības — Andris Leja; Marjāna, Orgona meita no pirmās laulības — Skaidrīte Leja; Valērs, Marjānas līgavainis — Juris Vanags; Kleants — Valdis Martinsons; Tartifs — Rūdolfs Purvs; Dorīna, Orgona kalpone — Valija Lāma; Lojāls — Roberts Miglāns; policijas virsnieks — Ernests Jurševskis; Flipote, Parnela kundzes kalpone — Maija Gaiķe.

Darbības vieta — Amerikas kontinentā un Versaļā, Francijā. Darbības laiks — šodien un 17. g.s.

Dekorātors — Valdis Vare; kostīmi — Ērika Reinfelde; gaismas — Juris Sauemagi; mūzika — Irēne Kalviņa; grims — Ausma Sauemagi; režijas asistente — Maija Gaiķe; rekvizītes — Roberts Miglāns.

Režisors — drāmas profesors Dr. Alfreds Straumanis no ASV. Lugas pirmizrāde paredzēta 13. oktobrī Hamiltónā, novembŗa sākumā etnisko teātŗu festivālā (Multicultural Theatre Festival) un novembŗa beigās Ziemeļamerikas latviešu teātŗu festivāla dienās — Sv. Lorensa centrā Toronto, kad vēl paredzēti trīs citu teātŗu uzvedumi.

Daugavas Vanagu teātris Kanadā ar katru gadu audzis ne tikai savā varēšanā, bet arī piepulcinājis daudz jaunu spēku, kas ir lielākais nodrošinājums darbības augšanai un turpināšanai.

Tonija Krūka

Sekojošas mantas saņemtas Informācijas birojā Dziesmu svētku laikā Klīvlandē:

Austa vilnas sedziņa—uz iesaiņojuma rakstīts: „Stabuļu ģimenei no Cervinskiem Argentīnā."

Briļļu maks.

Foto lēca — „wide angle", atrasta tautas deju lieluzveduma vietā Cleveland Arena.

Kakla saites turētājs — iegravēts.

Auskari.

Piekariņš bez ķēdītes.

Saktiņa — zelta, iegravēta.

Priekšmetus lūdzu tuvāk aprakstīt un pieprasīt no:

Miss Silva Lejnietis
3340 West 98th Street
Cleveland, Ohio 44102, U.S.A.
Telefons: (216) 961-4639

KĀRĻA SKALBES VAKARS TORONTO

Kamēr Latviešu preses biedrības Kanadas kopa vēl joprojām „vasaras atvaļinājumā", LNAK kultūras nozare sestdien, 22. septembrī, bija sarīkojusi Kārļa Skalbes vakaru Latviešu namā, programmā piedaloties viešņai no Zviedrijas, dzejnieka meitai Ilzei Legzdiņai.

Vakara ievadījumā LNAK izglītības nozares vadītājs J. Mežaks īsos vārdos minēja Kārļa Skalbes biografiskos datus, raksturojot viņa dzejnieka personību, vietu latviešu literātūrā un nozīmi nacionālpolitiskajos strāvojumos šā gadu simteņa pirmajā pusē. Dzejoļu citējumi liecināja, ka Skalbes vārds vēl joprojām ir ne tikai dzejnieka, bet arī cīnītāja vārds.

Turpinājumā Ilze Legzdiņa sveču gaismā stāstīja epizodus no Skalbes dzīves, sākot ar vecākiem, dzimšanas vietu, bērnību, jaunību un ģimenes izveidošanos, turpinot ar ziņotāja gaitām pirmā pasaules kara laikā, literāro un sabiedriski politisko darbību Latvijas neatkarības gados un beidzot ar dzimtenes atstāšanu 1944. gada rudenī, bēgļu dzīves bezcerīgumu Zviedrijā un ar ainām no dzejnieka izvadīšanas mūžībā. Stāstījumu papildināja uzņēmumi no ģimenes albuma, projecēti uz skatuves sienas un Skalbes darbu vai to izvilkumu lasījumi, visnotāļ chronoloģiskā secībā.

Lielākajai publikas daļai tā bija ekskursija pa atmiņu takām. Programma, kas ilga apmēram pusotras stundas, atstāja ļot noapaļotu, viengabalainu iespaidu. Viešņas izraudzītais vielas sakārtojuma un priekšnesuma veids pelna cildinājumus, ko dažkārt grūti izteikt citiem līdzīgu programmu gatavotājiem. To noskatījās un noklausījās ap 150 apmeklētāju. Diemžēl, starp tiem bija tikai nedaudz jauniešu, sabiedriskās audzināšanas mērķiem tā paliekot nesasniegtiem.

Sirmgalvju kavēšanās atmiņās par Kārli Skalbi turpinājās arī pēc kafijas, ko bija gatavojušas Latviešu nama dāmas, bet valodas publikā par paredzamo literāro sarīkojumu trūkumu nākamajā ziemā — varbūt nenotikšot arī gadskārtējā preses balle — mudināja domāt, ka Preses kopai tomēr varbūt būtu lietderīgi pārtraukt savu ieilgušo „atvaļinājumu".

—nt—

PATEICĪBA

No sirds pateicamies prāvestam Dr. B. Kokinam, korp. Lucuania senioram K. Znotiņam, LNAK valdes priekšsēdim T. Kronbergam, Latv. katoļu draudzes pr-kam V. Miklašēvicam, draudzes koŗa pārst. Pērkonei un visiem pārējiem radiem, draugiem un paziņām par līdzjūtības apliecinājumiem mūsu sēru brīdī un par manas mīļās sievas un mūsu māmiņas VERONIKAS GRODNIS skaisto izvadīšanu š. g. 18. sep. tembrī uz Jorkas kapiem.

Vīrs Jāzeps Grodnis un meitas Ieva un Inese

Jauns latviešu uzņēmums

DĀMU TĒRPI NO 300 LĪDZ 500 DOLARIEM

Jauna un uzņēmīga Toronto latviete Vija Šupstika atveŗ Toronto jaunu dāmu modes veikalu — „La Mode de Vija" (601 Markham St.). 19. septembrī bija rīkota viņas modes tērpu skate „Ed's Warehause" restorāna telpās, Kinga ielā, pulcinot vairāk nekā 100 apmeklētāju, to vidū arī preses pārstāvjus.

No demonstrētajiem 30 tērpiem 22 bija no Montrealas modes zīmētāja Kardināla (Cardinaal) kollekcijas, speciāli gatavoti „La Mode de Vija" veikalam. Tajā pašā dienā īsa intervija bija sniegta arī Toronto televīzijas raidītājā, parādot dažus tērpus. Visus modes skates ienākumus (5 dol ieejas karte) Vija Šupstika ziedoja „United Way" labdarīgiem mērķiem.

V. Šupstika, kuŗas vecāki iecelojuši Kanadā no Anglijas, dzimusi Kanadā un pēc vidusskolas beigšanas studējusi Toronto universitātē humānitārās zinātnes, bet vēlāk pievērsusies modes pasaulei. Viņas modes veikals aizņem divas telpas: priekšējā paredzēta tērpiem par mērenākām cenām, bet aizmugurē individuāliem oriģināltērpiem, pie kam gaŗo vakartērpu cena 500 dol., bet īso — 300 dol. Veikals rūpēsies arī par dažādiem importētiem tērpu piederumiem.

Modes skates rīkotāja Vija Šupstika bija tērpusies tumšā vilnas žaketē un gaŗās biksēs, ar baltu blūzi un platu, punktainu tauriņveida kakla saiti. Līdzīgs tērps bija arī modes zīmētājam Kardinālam. Intervijā viņa sniedza daudzus paskaidrojumus par tērpiem, kur katrs oriģināls solās būt vienreizējs.

—ls—

Jauna adrese

A. PLAMPES

Dziesmu kamoliņš **$3.00**

Rotaļas ar dziedāšanu **$2.00**

5 Stag Hill Drive, Apt. 104,
Toronto, Ont., Canada
M4B 1K7

Latgales rakstnieku vakars Aglonā 1939. g. 9. oktobrī, pirmā rindā no kreisās: M. Apels. K. Dulbinskis, Bernāne, Dr. A. Broks, M. Andžāne, K. Plencinīks un L. Latkovskis; 2. rindā — Vl. Locis, V. Zondaks, A. Ludbāržs, St. Škutāns, J. Smelters, A. Staudžs, A. Skromans, St. Zeps, un J. Cibuļskis.

Pēcsvētku piezīmes

NOVĒROTS, SAKLAUSĪTS, IZDOMĀTS KLĪVLANDES DZIESMU SVĒTKOS

Latviešu dziesmu svētku otrā simtgade jau ievadīta. Pirmā vēl gan nav beigusies, jo Latviešu 5. vispārējo dziesmu svētku rīcības komiteja Klīvlandē „sunim gan pārlēkusi, bet aste vēl palikusi". Protams, mainījies darba veids un rūpes, lai viss labi izdotos, jo atlicis vairs tikai pēdējais darba posms, galvenokārt saimniecisko norēķinu kārtošanai un visgrūtākais — peļņas (kas, domājams, būs itin prāva) sadalīšana tā, lai „vilks būtu paēdis un kaza palikusi dzīva."

Mājās pārbraukuši, saimnieciskos norēķinus droši vien kārto arī koristi, pārējie dalībnieki un svētku apmeklētāji. Tā vienā otrā klusā un saticīgā ģimenes dzīvē radies jauns sarunu temats, par vīra pārāk lielo izšķērdību, „dzeramnaudas" dalot vai arī pie „pilnās bufetes" draugus satiekot. Pa pārmetumam nākas uzklausīt arī citkārt taupīgām namamātēm, kas pārāk ilgi uzkavējušās kādā no dailamatniecības stendiem vai nu pie rotas lietām, vai citiem acij tīkamiem kārdinājumiem.

Liekas, ka vispriecīgākie savus saimnieciskos norēķinus kārtojot būs Klīvlandes viesnīcnieki, veikalnieki un taksametru šoferi. Vairāki no viņiem ieteica šādu „latviešu festivālu" Klīvlandē rīkot vismaz reizi mēnesī . . . Jādomā, kā šādu ievērību neizraisīja vienīgi latviešu pienesums Klīvlandes saimniecībai, ko skaitliski varam lēst ap divi miljoni dolaru, jo Jūlija Niksone-Eizenhauera mūs taču uzslavēja arī par kultūrālo pienesumu ASV.

Ja Klīvlandes veikalnieki un šoferi saprata un priecājās par mūsu saimniecisko pienesumu, tad par kultūrālo pienesumu, ja vispār kāds par to interesējās, nekādu sajūsmu nemanīja. Vismaz vietējie Klīvlandes laikraksti, kas svētku laikā savu tirāžu arī pavairoja par vairākiem tūkstošiem, nekādu sevišķu ievērību svētku sarīkojumiem neveltīja, ja neskaita sensāciju par viesnīcas izdemolēšanu. Bet tas ir cits jautājums, pie kā pakavēsimies citā aspektā.

Būtu netaisni dziesmu svētku piezīmes rakstīt tikai par saimnieciskajiem un kultūrālajiem pienesumiem, neminot pašus „pienesējus". Koristu, dejotāju un pārējo dalībnieku sagatavošanas darbs bija turpinājies vairākus gadus pirms dziesmu svētkiem, tomēr visintensīvākais tas bija tieši svētku laikā. Virsdiriģenti koristiem pieteica vismaz divpadsmitos būt gultās, lai nākošā rītā jau septiņos varētu piedalīties kopmēģinājumos, kas parasti ilga līdz pusdienas laikam. Nevarētu teikt, ka koristiem tā būtu sevišķa izprieca vai viņi būtu daudz ko redzējuši vai ieguvuši no svētku sarīkojumiem un prieka. Par to kopkoncertā koristi un virsdiriģenti saņēma „pašķidrus" aplausus, izpaliekot arī parastām ziedu veltēm virsdiriģentiem. Turpretī skaļi, jo skaļi aplausi, pat vairākkārtīgi kājās pieceļoties, atskanēja pēc katra vārda, ko mūsu ausij patīkamā veidā izteica Jūlija Niksona - Eizenhauera un Klīvlandes pilsētas galva R. Perks. Tā godināt mēs, latvieši, protam tikai augstos svešiniekus, ne savus darbiniekus.

Dziesmu svētku rīkotāji vienmēr uzsvēruši, ka dziesmu svētki ir apolītisks sarīkojums, vienīgi mūsu kultūrālo vērtību kopšanai un parādīšanai (pašiem sev). Tādēļ ierobežotas tiek ne tikai runas, bet arī runātāju skaits. Lielākais vairums dalībnieku un viesu to uzņem atzinīgi un saprotoši, jo kuŗam gan patīk klausīties gaŗas un nopietnas runas svētku noskaņā?

Tomēr ne vienmēr šo „apolītisko" mērauklu varam attiecināt uz tā saucamajiem goda viesiem, kas parasti ir iespējami augstākās amatpersonas. Tā tas bija vērojams arī Klīvlandes dziesmu svētkos. Šarmantā Jūlija Eizenhauera labprāt gan aprunājās ar ASV latviešu pārstāvjiem, bet Kanadas LNAK valdes priekšsēdim T. Kronbergam pievērsa tikai minimālo pieklājības uzmanību, jo ko gan Kanadas latvieši var palīdzēt ASV prezidentam, atskaitot skaļus aplausus un godināšanu pieceļoties.

Novembŗa mēnesī Klīvlandē notiek pašvaldību vēlēšanas; varbūt tas ir izskaidrojums, ka pilsētas galva R. Perks atrada pietiekoši daudz laika, lai teiktu divas runas, turklāt tik dedzīgas, ka dzirdētos vārdus īstenojot — Latvijas atbrīvošana šķiet jau sākusies.

Svētku kopkoncertā bija ieradies arī Ohaio pavalsts gubernātora J. Gilligana pārstāvji, finanču direktors J. Olsens un gubernātora darbinieks Andris Priede, bet neviens no viņiem pie vārda netika. Tā gubernātora sveicieni palika nenodoti un svētku viesi vispār par to nekā nezina. Neraugoties uz to, J. Olsens bija vienīgais amerikāņu pārstāvis (vismaz no oficiālajiem viesiem), kas svētku koncertu noklausījās līdz beigām. Jautāts par to, J. Olsens atbildēja, lai gan gubernātora uzdevums palika neizpildīts, tomēr ir iepriecināts par izdevību noklausīties tik iespaidīgu koncertu. Cerams, ka ASV latvieši neaizmirsīs arī Džona Olsena vārdu, ja kādreiz nākotnē tas parādītos vēlēšanu sarakstos. Tāpat cerams, ka novembrī par Klīvlandes pilsētas galvu atkal ievēlēs R. Perku, kaut arī nākošos dziesmu svētkos viņu vairs nedzirdēsim, jo tie paredzēti Bostonā.

Ja nu dziesmu svētkos gluži bez polītikas nevar iztikt, kaut arī pašiem neparedzētā un nekontrolētā veidā, vai tad nebūtu labāk nākotnē šo izcilāko sarīkojumu jau pašos pamatos organizēt kā nacionāli kultūrālu sarīkojumu. Par šādu iespēju nevarēja runāt pirmos dziesmu svētkus rīkojot pirms simt gadiem, tomēr doma par latviešu tautas nākotni, ne tikai dziesmu skandēšanu, bija to pamatā, un tā bija tālredzīga polītiska doma. Šodien mēs drīkstam par to ne tikai domāt, bet arī runāt. Izvēle ir mūsu rokās un ziņā.

Atzīmējot latviešu dziesmu svētku simtgadi, mēs cildinām pirmo svētku rīkotājus ne tikai par kultūrālo tradiciju nodibināšanu, bet arī par tālredzīgo nacionāli polītisko ievirzi, kas kļuva par vienu no svarīgākajiem faktoriem mūsu tautas un valsts neatkarības vēsturē. Lai paaudzes un dziesmu svētku rīkotāji pēc nākošiem simt gadiem par mūsu laikmetu varētu teikt to pašu! Pēc dedzīgās R. Perka runas šāda doma neizklausās nemaz tik absurda.

Ru-No

Britiņš ar Skalbi

Klīvlandes Apvienotās draudzes svētdienas skolas un Klīvlandes vidusskolas vadībā 16. septembrī Apvienotās draudzes namā bija sarīkots Kārļa Skalbes cēliens, kuŗā dzeju un prozu lasīja rakstnieka meita Ilze Legzdiņa. Stāstījumu viņa papildināja ar ģimenes dzīves uzņēmumiem resp. slīdītēm, kas priekšnesumu padarīja ļoti dzīvu. „Esmu bezgala laimīga satikties ar jaunatni, kas mācās latviešu valodu un interesējas par latviešu literātūru", teica Eiropas viešņa, kas apmeklē latviešu centrus Savienotās Valstīs un Kanadā.

Savu stāstījumu referente iesāka ar Skalbes bērnību un jaunību, pieminēja piedalīšanos 1905. g. revolūcijā ar sekojošu soda ekspedīciju, kas dzejnieku novedusi Somijā, Norvēģijā un Zviedrijā., pieskaŗoties strēlnieka gaitām, Latvijas patstāvības laikam un tā norietam, kas Skalbem atkal lika doties trimdā uz Zviedriju, kur pārcēlās uz mūžības krastu.

Referente domā, ka viņas tēvu dzejiski noskaņojusi māte Ede. Savu dzeju ilgi iznēsājis pārdomās, līdz tā nonākusi kādā redakcijā. Viņš bijis ar stingru paškritiku. Pieminot ģimenes lauku īpašumu, kas atradies Vecpiebalgas Incēnu kalnā, starp citu Ilze Lazdiņa pieminēja, ka tēvs mīlējis kokus tikpat sirsnīgi kā cilvēkus un neļāvis nocirst vissīkāko elksnīti.

Par priekšnesumu tālajai viešņai pateicās ALAs Kultūras biroja vadītājs un vidusskolas direktors M. Grīns.

J. E.

Skatuves gaismotājs Juris Saue magi, kas rūpēsies par gaismas efektiem Moljēra lugā Tartifs, ko izrādīs DV teātris Kanadā.
Foto: Verners Cinis

Latviešu sektors Ontario etniskās preses apvienības rīkotā banketā Royal York viesnīcā par godu daudzkultūru ministram Dr. S. Haidašam. No kreisās, apkārt galdam: Dr. S. Treilona, Latvija Amerikā apgāda vadītājs E. Treilons, Etniskās preses Kanadā federācijas un Ontario apvienības valdes loc. R. Norītis un Latvijas goda konsuls Toronto Dr. E. Upenieks ar dzīvesbiedrēm. Pa labi Latvija Amerikā red. K. Sidars ar dzīvesbiedri. Nav redzams preses fotografs J. Kreilis, kas izdarījis šo uzpēmumu.

Ko dzirdēsim nākošajā sezonā?

Toronto latviešu mūzikas dzīves standarta uzturēšanā nozīmīgs faktors arvien bijis spēcīga koncertapvienība. No septiņām apvienībām šajā kontinentā, pēdējos gados Toronto koncertapvienība bijusi ar vislielāko abonentu skaitu. Vairākkārt koncertapvienības izkārtojumā šeit koncertējuši mākslinieki no aizjūras zemēm. Koncertapvienība reizē ir dzīvs iestādījums, tai vajadzīgi aktīvi dalībnieki — abonenti. Te nelīdz ne cēlas frazes, ne „moraliska atbalstīšana", dzīvību spēj radīt tikai dzīvie. Dziesmu svētku sauklis bija Sasauc dziesma. Lai šis sauklis mūsu ikdienā neizbalētu, bet gūtu vēl plašāku nozīmi visas latvju mūzikas mērogā.

Toronto koncertapvienības jaunā sezona sāksies 18. oktobrī. Tā sniegs jaunu izdevību gan dzirdēt mūziku mūsu izcilāko māksliniekiem sniegumā, gan reizē iepazīties ar šeit vēl nebijušiem māksliniekiem, kādi šajā sezonā būs trīs.

Bieži esam konstatējuši, ka mums gan ir un top daudzi izcili instrumentālisti, bet vokālistu rindās jauna maiņa līdzīgā pakāpē nerodas. Tā runāja arī šo rindu autors, līdz dziesmu svētkos Ķelnē pašam iznāca sadarboties ar divām šajā kontinentā nedzirdētām operdziedātājām — Ileānu Pētersoni un Rūtu Gerki. Abu šo dziedātāju lieliskie sniegumi gan latviešu operkoncertā, gan koŗu kopkoncertā ne tikai bija jaunatklāsme, bet sajūsmināja. Rūta Gerke būs pie mums, un viņas koncerts koncertapvienības otrā koncertā, 27. novembrī, torontiešiem dos patīkamu iepazīšanos, kādu nedrīkstētu palaist garām neviens īsts dziesmu mīļotājs. (Dziesmu svētkos taču bieži tika uzsvērts, ka tāda ir visa mūsu tauta.)

Rūta Gerke dziedāšanas studijas sākusi ASV pie Karūso partneres Rosas Reisas, pabeigusi Eiropā Vīnes akadēmijā. Koncertējusi Vīnē kopīgi ar Vīnes valsts dziedātājiem šīs operas diriģentu vadībā. Saistījusies Pasavas un Bīlefeldas operās, dziedot Desdemonas (operā Otello) un Butterfly lomas diriģenta Bernharda Konca vadībā. (Koncs ir slavenā Karajana asistents Zalcburgas festivālā.) Piedalījās kā soliste Trešos Eiropas latviešu dziesmu svētkos.

Otrs šeit vēl nebijis mākslinieks no Eiropas, oriģināli no Austrālijas, būs jaunās paaudzes čellists Jānis Laurs. 23 gadīgā mākslinieka mūzikālās gaitas sākušās vīties Austrālijā. Viņš beidzis Adelaides universitātes mūzikas fakultāti ar „honorus" gradu. Uzstājies radiofonā un koncertējis kā solists ar Melburnas un Adelaides simfoniskiem orķestriem. Spēlējis daudzos latviešu Kultūras dienu un Jaunatnes dienu koncertos. 1968. g. kā vienīgais Austrālijas pārstāvis piedalījās čellistu konkursā Interlochenā, ASV., kur starp 40 dalībniekiem kļuva par vienu no diviem uzvarētājiem un izpelnījās uzstāšanos kā solists ar Pasaules jaunatnes simfonisko orķestri. Četrus gadus bija pirmais čellists Austrālijas jaunatnes orķestrī, kas spēlējis arī pasaules izstādē Expo-70 Osakā, Japānā. Kopš 1972. gada dzīvo Šveicē un turpina studijas pie Pjēra Furnjē. Savai koncertturnejai Kanadā un ASV viņš no Šveices ņem līdz pats savu pavadītāju Dēmienu Mansfīldu.

Trešais mākslinieks, kuŗa mūzikālās gaitas līdz šim uz Toronto vēl nebija atvedušas, ir baritons Andrejs Kurmiņš no Losandželosas. Rietumu krasta latviešiem iecienītais dziedonis sācis mācīties dziedāšanas studijas Portlandes universitātē Oregonā, iegūstot bakalaura gradu mūzikā. Tālāk papildinājies Santas Bārbaras mūzikas kolledžā, Losandželosas mūzikas kolledžā un Jana Popera Losandželosas Kalifornijas valsts universitātes operas klasē. Kurmiņu daba apveltījusi ar labām dotībām, un par viņa pēdējo koncertu Losandželosā recenzents rakstīja: „Nav šaubu, ka pārceļot Kurmiņu sen aizgājušā spožajā vidē, viņš būtu viens no mūsu visizcilākajiem operas māksliniekiem." Viņa koncerts 21. martā. Kurmiņu, tāpat kā Gerki, pie klavierēm pavadīs Edite Timermane.

Sezona tiks atklāta 18. oktobrī ar Verenas Stelpes-Dambrānes klavieŗkoncertu. Dambrāne nebūs šeit gluži sveša. Toronto klausītājiem viņa jo paliekošu iespaidu atstāja 1964. gada sezonā, kad koncertēja kopīgi ar dziedoni V. Melliņu. Bet šis būs gan šeit viņas pirmais patstāvīgais koncerts. Pianiste savas mūzikas studijas sākusi Liepājas konservātorijā. Mācījusies Leopolda Mocarta konservātorijā Augsburgā Vācijā. Ieguvusi maģistra gradu mūzikā Mičigenas universitātē ASV. Dambrāne koncertējusi gan kā soliste, gan ansambļa dalībniece kā amerikāņu, tā latviešu sabiedrībai. Ieskaņojusi plati „Verena Stelpe Dambrans plays Latvian Piano Music". Laikraksta New York Times kritiķis Edvards Dauns pēc koncerta Ņujorkā viņu vērtējis kā jūtīgu, mūzikāli inteliģentu pianisti. Dambrāne strādā kā mūzikas profesore Kapitola universitātē Kolumbusā, ASV.

Koncertapvienības abonenta karšu cenas tādas pašas kā pagājušajā gadā; $9, pensionāriem $7, studentiem $4,50. Dabūjamas pie apvienības valdes locekļiem, vai pasūtinot pa pastu, rakstot uz adresi Mr. E. Jaunzars, 105 Rose Park Drive, Toronto, Ont. M4T 1R3.

Kā piekto koncertu, ārpuskārtas sarīkojumu, šajā sezonā koncertapvienība rīko Emīļa Melngaiļa dziesmu vakaru, kas paredzēts sestdien, 1974. gada 4. maijā. Nākamgad aprit 100 gadu, kopš dzimis šis mūsu ievērojamākais mūzikas folklorists un dižais koŗdziesmu meistars, bez kuŗa darbības mūsu mūzika, īpaši tautas dziesmu apdaŗu žanrā, būtu daudz, daudz vienkrāsaināka. Mūža beigās Melngailis varēja rakstīt: „Kā Grieķijas marmors darinājis tēlniekus, tā es par savu nopelnu uzskatu, ka no jaunām dienām jau esmu sācis vērot latviskās dziesmas vareno būtību, ka neesmu vairs pa vecām straumēm peldējis, chromatiski vedot apakšbalsis, bet esmu, dainu balsu prieksā ceļus locīdams, licis visām balsīm iet diatoniski. Tagad tā nu raksta visi, i jaunie, i pat vecie, kolīdz darbā stāv latviskā dziesma."

Lai godinām Melngaiļa mūža veikumu. Programmā solo, vīru koŗa un jaukta koŗa dziesmas ar komponista Imanta Saksa referātu ievadā. Šajā sarīkojumā koncertapvienības abonenti varēs iekļūt par puscenu, kamēr uz neabonentiem attieksies parastās koncertapvienības koncertiem atsevišķo ieejas karšu cenas, kas ir $4, studentiem $2.

Tāda nu ir daļa no mūsu priekšā stāvošās ikdienas, kas no jauna atklās mūsu mūzikas dzīves pulsa spēcīgumu vai vājumu. Lai to prātā paturot interesējamies par latvju mūziku, klausāmies mūsu māksliniekus un reizē nodrošinām savas koncertapvienības darbību!

Arvīds Purvs

Aglonas baznīca Latvijā

JAUNA GRĀMATA
JĀNIS GRĪNBLATS
Jaunkundz, nepareizi savienots!
AUTOBIOGRAFISKS STĀSTĪJUMS PAR PIEREDZĒTO AVĪŽNIECĪBĀ, AGRONOMIJA UN SABIEDRISKĀ DZĪVĒ
SATURĀ: Tēva mājas ● Smiltenē ● Pie Rīgas avīzēm ● Jauki dzīvot Vecaucē ● Zeme smaržo ● Latvijas krogos ● Lauku izpriecas ● Dievs dārzi ● Zelta gredzentiņš ● Svešās zemēs ● Atstari.
Cena $ 5.60
Pasūtinājumus adresēt:
Mrs. VILMA GRĪNBLATS,
215 W 91 st. St., New York, N. Y. 10024

Sarīkojumu Kalendārs

TORONTO

30. sept., plkst. 6.30 Latvijas universitātes gada svētkus Latviešu namā rīko latviešu akadēmiskās organizācijas Toronto. Akadēmisko runu teiks mag. phil. L. Vīks par tematu Psiholoģiskie un loģiskie faktori latviešu valodā.

No 6. — 8. oktobrim Latgaļu kultūras dienas Igauņu namā (958 Broadview Ave.). Atklāšanas akts 6. okt. pl. 5.30 vak.

13. oktobrī, pl. 8 vakarā Sv. Andreja baznīcas zālē ALT Vašingtonas ansambļa dalībnieku Andas Uršteinas un Osvalda Uršteina dialogs dzejā.

13. okt. pl. 7.30 vakarā Latviešu namā Latviešu nama gadasvētki. Spēlēs ILTAL kapella.

13. oktobrī DV namā DV Toronto nodaļas 23. gada svētku sarīkojums pl. 7.30 vak.

13. un 14. okt. Saulaines vasaras sezonas slēgšana un apkopšanas talka.

14. oktobrī, pl. 12 dienā — TLMM klubs rīko rudens sezonas tītaru šaušanas sacensības Bērzainē.

18. okt. pl. 8.30 St. Lawrence centrā, Town Hall, pirmais Toronto latviešu koncertapvienības koncerts. Pianiste Verena Stelpe - Dambrane.

20. oktobrī, pl. 7 vak. — Latviešu namā TLMM kluba sezonas atklāšanas balle ar medījumu un zivju izlozi.

21. oktobrī, pl. 4 pēcp. Latviešu namā galvenajā zālē gadskārtējais latviešu pensionāru apvienības sarīkojums ar programmu.

3. novembrī — Kolumbus zālē TLB dāmu komitejas kabarē vakars pl. 6.30 ar kokteili un 7,30 koncerts „Trīs no Pārdaugavas" un Ilmārs Dzenis. Balle.

4. nov. pl. 5 Gaujas gaidu vienības Mārtiņu vakars Sv. Andreja baznīcas telpās.
nas rīkojsa umud dzesrau m

4. novembrī — pl. 3 pēcp. Latviešu namā „Trīs no Pārdaugavas".

10. nov. Diždanča uzvedums.

10. nov. DV Toronto nod. Mārtiņu vakars.

17. nov. pl. 7 vak. Ītona auditorijā Latvijas valstssvētku 55 g. atcere.

31. dec. — DV Toronto nodaļas Jaungada sagaidīšana.

26. un 27. janv. Latviešu namā TLTA ģimnazijas Draudzīgā aicinājuma sarīkojumi.

1974. g. — 2. febr. DV Toronto nod. Masku balle.

Toronto Latviešu Koncertapvienības koncerti St. Lawrence Centre, Town Hall

27. nov., pl. 8.30 operdziedātāja sopráns Ruta Gerke.

14. febr. pl. 8.30 čellists Jānis Laurs.

21. martā pl. 8.30 bas-baritons Andrejs Kurmiņš.

4. maijā pl. 7.30 ārpuskārtas sarīkojums (vietu izziņos vēlāk) Emīļa Melngaiļa dziesmu vakars 100. dzimšanas dienas atcerei.

LATVIEŠU APRIŅĶIS

29. septembrī pl. 7.30 vakarā Šelburnā, Community Center telpās Latviešu Lauksaimniecības Biedrības 15 gadu darbības jubilejas un Pļaujas svētku sarīkojums ar svētbrīdi, koncertu (DV vanadžu koris Zīle dir. A. Andersone-Plampe), vakariņām un deju.

KIČENERA-VATERLŪ

20. oktobrī, pl. 7 vak. Croatia kluba telpās, (Shantz Station) Hwy. 7 divas jūdzes ziemeļos no Breslavas, DV Kičeneras-Vaterlū nodaļas 21 gada darbības atceres sarīkojums, ar vīru koŗa Viesturs koncertu un saviesīgu dzīvi.

Trīs rakstnieku cēlieni

PLAŠA UN VISPUSĪGA LITERĀTU PLEJADA KLĪVLANDĒ

„Latviešu dziesma un dzeja ir kā divas nešķiramas dvīņu māsas, pie kam abas var atskatīties uz simt gadiem," teica LPB valdes priekšsēdis V. Irbe, atklājot vienu no rakstnieku cēlieniem. Šo atzinumu godam attaisnoja kā paši dziesmu svētki, tā arī dziesmu svētku ietvaros rīkotie literārie sarīkojumi.

To degpunktā bija LPB un dziesmu svētku rīcības komitejas Zviedrijas viesis, dzejnieks un Tautas balvas laureāts Andrejs Eglītis. Viņa dzīve un darbs saaudzis ar latviešu dzeju un tēvzemes mīlestību, ko vēlreiz apliecināja kā piedalīšanās abos LPB rīkotos rakstnieku cēlienos, tā arī pravietiskie vārdi Sasauc dziesma latviešu dziesmu svētku simtgades kantātes tekstam, kuŗai mūziku komponējis Helmārs Pavasars. Tās pirmatskaņojumu dzirdējām svētku koncertā, koŗu, simfoniskā orķestŗa un solistes Irmas Kurmes izpildījumā ar komponistu Arvīdu Purvu pie diriģenta pults. Par to Andrejs Eglītis saņēma ne tikai publikas nedalītu atsaucību, bet arī Klīvlandes pilsētas pagodinājumu — simboliskās zelta atslēgas veidā, ko pasniedza pilsētas vecākais R. J. Perks. Līdzīgu pagodinājumu vēl saņēma Jūlija Niksone-Eizenauera, kas dziesmu svētku atklāšanā pārstāvēja ASV prezidentu un valdību, kā arī tālais viesis no Austrālijas, virsdiriģents Kaspars Svenne.

LATVIEŠU RAKSTNIEKU APVIENĪBAS DEBIJA

Šajos dziesmu svētkos mūsu literātu piedalīšanos varētu apzīmēt arī par rakstnieku dienām, jo trīs rakstnieku cēlieni bija izkārtoti pa vienam katrā dziesmu svētku dienā. Bez tam 1. septembŗa vakarā notika arī LPB rīkotā pieņemšana, kas izvērtās par literātu un viesu draudzības un pārrunu vakaru.

Šo sarīkojumu virknē kā pirmā debitēja jaundibinātā Latviešu rakstnieku apvienība, kas jau 31. augusta vakarā Klīvlandes Plazas viesnīcā bija rīkojusi slēgtu rakstnieku cēlienu vai, kā ielūgumos teikts, „vakaru". To vadīja valdes priekšsēdis Valters Nollendorfs, piedaloties 17 autoriem, tā autoru skaita ziņā pārspējot visus līdzšinējos rakstnieku cēlienus.

Viens no mūsu rakstniecības senioriem, Antons Rupainis, lasīja saistošu atmiņu stāstu par brīvās Latvijas pirmajiem dziesmu svētkiem 1926. gada 22. jūnijā, kur arī notika „rakstnieku parāde". Talantīgā stāstījumā autors klausītājos ierosināja pārdomas par toreizējās Latvijas rakstnieku dzimtenes mīlestības apdvesmotiem darbiem, daža autora tieksmi izcelties un „spīdēt", jauno rakstītāju pašapziņu un kādu Pietuka Krustiņa pēcteci.

Pa atmiņu tekām tikami bija sekot arī Dzidrai Zeberiņai stāstā Es esmu visur. Vienu no saviem prozas darbiem ne lasīja, bet stāstīja Jānis Turbads (Valdis Zeps). Tāpat kā viņa pirmā publicētā grāmata Ķēves dēls Kurbads izraisīja dalītas domas, tāpat dalītās domās var būt arī par dzirdētā Anša Žagatas fantastiskajām izdarībām, kaut arī viela ņemta no senās vēstures. Pie prozas autoriem vēl jāmin Aivars Ruņģis, kas nolasīja dažus teikumus no sava viencēliena.

Pārējie trīspadsmit autori pārstāvēja dzeju. Astrīde Ivaska skandēja vārsmas no sava jaunā dzejoļu krājuma Solis silos, kā arī laikmetīgu, vēl nepublicētu dzejoli par pastiepto roku, kas paliks tukša. Savas dvēseles īgnumu dzejoļos Badīgie un Jaunais karogs, izteica Voldemārs Avēns, bet Baiba Bičole lirisku simbolismu dzejolī Ceļos. Valdas Dreimanes lasītie dzejoļi klausītājus aizveda pie Latvijas upēm un pļavām, kur dzejnieces vārdiem „pietiek mazas smilgas, kas piesien pie zemes." Turpretī Ausma Jaunzeme okupētajā Rīgā rakstītā dzejoļu ciklā apjūsmoja nakti, kas pie vienas sveces un vienas vīna glāzes veltīta vienīgi dzejai.

Iemīļoto tematu par pilsētas pievilcību un dzīves mīlestību skandēja Aina Zemdega, bet Kārlis Dzelzītis veltījumu Annai Dagdai un patriotiskus pantus mātei Latvijai. Ar piezīmi, ka patriotisku dzeju nav iespējis uzrkstīt, Olģerts Cakars lasīja Vienkārši vārdi, Svešinieka jautājums un pirms desmit gadiem rakstīto Dziesmu svētkos. Visgaŗākais lasījums — Olafa Stumbra Kantāte mūsu trimdai dažādās toņkārtās, pauda autora īgnumu ne tikai par trimdu un trimdiniekiem, bet arī par ASV un kaŗu Vietnamā (bijušo vai pašreizējo? — ref.)

Visai sparīgas rindkopas skanēja Valža Krāslavieša lasījumā par vēlēšanos „uzsākt dienu ar čakisku atvēzienu." Atbildi jautājumam Kāds ir šis laiks dzejā mēģināja rast Ivars Lindbergs, nākot pie atziņas, ka tas ir pārvērtēšanas laiks. Mīlestības sāpes sievietes sapnī pauda Dīna Rauna (Ruņģe), bet Juris Mazutis lasīja dzejoļus Tautas varonis, Meža kapos un Ceļš ejamais, konstatējot: „Ja ticība rada paradīzi, radi to tepat uz zemes, jo citur tās varbūt nemaz nav."

Tā ilgi gaidītā jaundibinātās Latviešu rakstnieku apvienības debija beidzās vēlā pusnakts stundā, atstājot iespaidu, ka neraugoties uz pūlēm un labiem nodomiem „mums visiem vienas sāpes un vienas ciešanas", neatkarīgi, vai rakstnieku cēlieni notiek Toronto, Vankuverā, Gaŗezerā vai citur.

DZIESMA UN LATVIJA

Kaut gan LPB bija rīkojusi divus rakstnieku cēlienus, pie kam abi notika sestdienas un svētdienas agrā rīta stundā, tomēr tie bija labi apmeklēti ar vairāk par 1000 klausītājiem katrā. Tā bija sevišķa izdevība dzirdēt 24 autorus ne tikai no ASV un Kanadas, bet arī tālo viesi Andreju Eglīti no Zviedrijas. Viņš piedalījās abos sarīkojumos, lasot patriotisku dzeju un paužot tautas ciešanas: „Ar ilgiem gadiem vaŗas sadilušas pašas būs. Nedz nest mēs līdzējuši tās, nedz zinājuši viņu svaru."

Pirmais no sarīkojumiem bija veltīts tematam „Dziesma un Latvija". To vadīja dzejnieks un grafiķis Ojārs Jēgens, bet atklāja dziesmu svētku rīcības komitejas priekšsēdis E. Auzenbergs. Kā pirmais klausītāju priekšā stājās rakstnieku cēlienos reti dzirdētais rakstnieks un žurnālists, LPB goda biedrs Olģerts Liepiņš. Viņa prozas darbs bija simbolisks vēstures skicējums par senlatviešu dzīvi, sirojumiem igauņu zemē, kas atriebībā par diviem nozagtiem sudraba podiem ielenc Drošvalža pili, līdz Irmgarde aicina izbeigt savstarpējo plēšanos, lai kopīgi varētu cīnīties pret svešo ordeni.

Visvairāk komponētā latviešu dzejniece Elza Ķezbere vēlreiz apliecināja savu uzticību Latvijas laikam dzejoļos Latvijas diena, Dziesmas kā putni un Ar smaidu. Viņas skandējums — Šī atkal ir Latvijas diena., / Par plosīto tautu, / Par pusē pārcirsto sirdi — / Lai naidnieku paturam acīs — skanēja kā aicinājums un pavēle latviešu dziesmas un dzejas nākošai simtgadei.

Tāpat kā iepriekšējā vakarā, tā arī šajā sarīkojumā Ivars Lindbergs pauda jēgas un patiesības meklēšanu, reizē paužot arī dziļu pārliecību, kas sevišķi izskanēja dzejolī: Patriotiska dzeja no zirga perspektīvas ar vārdiem: Es nedrīkstu aizmirst ceļu uz mājām. / Ar savām stīvajām kājām / Ir jāaizbrauc mājās. Nobeigumā viņš lasīja veltījumu Olafam Stumbram, Veltai Tomai un citiem, „kas gribēja, bet nevarēja būt šeit." (? — ref.) Dzejnieks jautā, kādu dziesmu lai māca savam dēlam, un atbild lūgšanas vārdiem: „Dievs, svētī Latviju un esi žēlīgs par mūsu tautu."

Rakstnieks Ernests Aistars lasīja prozas darbu Grauzējs par atmiņām, kas klusās nakts stundās pārdomās grauž mūžu, beidzot nākot pie atziņas, ka pagātne nav tukšums un tagad-

(Turpinājums 15. lp.)

Plašas ungāru svinības Toronto

Šinīs dienās Toronto viesojās kardinālis Josefs Mindcentijs, kas 23 gadus bija nebrīvībā — komūnistu pārvaldītajā Ungārijā. Ap 5.000 ungāru izcelsmes kanadiešu 23. septembrī pulcējās Karalienes Elizabetes celtnē Kanadas nacionālās izstādes laukumā Toronto, lai godinātu Mindcentiju un reizē ar viņa viesošanos atzīmētu kristietības 1.000 gadus ungāru katoļu baznīcā.

Būdams 81 gadus vecs, šis izcilais baznīcas galva uzrunāja klātesošos abās valodās — ungāru un angļu. Runas temats bija brīvības idejas saglabāšana. No Otavas uz sanāksmi bija ieradies Kanadas ārlietu ministrs Mičels Šārps. Īsu runu teica arī Toronto oldermans Viljams Boičuks norādot, ka viņš labi saprot, ko nozīmē šādu svētku svinēšana ārpus savas dzimtās zemes. Boičuks arī norādīja uz kardināļa ciešanām, kādas pārdzīvotas apcietinājuma laikā.

Mindcentijs, kā daļai lasītāju jau zināms, tika apcietināts 1949. gadā un notiesāts mūža ieslodzījumā. Viņam toreiz ti-

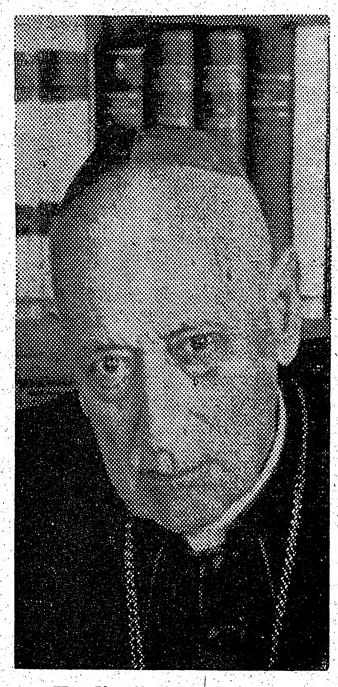

Kardinālis Mindcentijs

ka piedēvēta valsts nodevība. Pirmos septiņus gadus Mindcentijs pavadīja ieslodzījumā, kad ungāru revolūcijas laikā viņu atbrīvoja un kardinālis patvērās ASV vēstniecībā Budapeštā, kad padomju tanki nemierus apspieda. Pēdējos 2 gadus kardinālis uzturas Vīnē.

Sakarā ar Mindcentija viesošanos, liela daļa ungāru bija ieradušies uz sanāksmi tautas tērpos, un vietējie deju un koŗu ansambļi uzstājās ar tradicionālajām tautas dziesmām un dejām.

Kardinālis apmeklēja arī vietējo Budapeštas parku ezermalā, kur viņš nolika pie brīvības statujas vainagu. Nākošā dienā šī viesošanās plaši atbalsojās kanadiešu presē. Visi trīs Toronto dienas laikraksti veltīja rakstus un foto uzņēmumus šim izcilajam notikumam.

A. K.

SKYLINE
REAL ESTATE LIMITED
I. JANKOVSKIS, PRES.
NEKUSTAMI ĪPAŠUMI
APDROŠINĀŠANAS AĢENTŪRA
OBLIGĀCIJAS
ĪPAŠUMU NOVĒRTĒŠANA
Galvenais birojs:
87 Roncesvalles Ave
TORONTO 3, Ont.
533-8553

DĀMU IEVĒRĪBAI!
Izpārdošana
ATVĒRTA PUBLIKAI
Kādēļ maksāt vairāk par rudens vai ziemas mēteli?
25% un 50%
Pirmajiem pircējiem labāka izvēle
LUKSA ĀDAS lapsa rakūns minks muskrats oposums
PĒRKAT TIEŠI UN TAUPAT $
Jaunākie audumi TVĪDS MOHĒRS VORSTĒDS
Izvēlaties no mūsu krājumiem vai pēc mēra
BRISTON FASHIONS
812 ADELAIDE ST. W. TORONTO (IELAS STĀVĀ)
TEL. 366-4557
PIRM. — SESTD. NO 9 RĪTĀ LĪDZ 6 VAKARĀ

Izmantosim iespēju valodas kopšanai

Kaut gan latviešu valodas mācīšanu pamatskolas un vidusskolas līmenī esam nodrošinājuši, līdz šim bijis maz iespēju mūsu tēvu valodas prasmi padziļināt universitātes kursos. Jau vairākus gadus lielākais sasniegums ir latviešu valodas kursi Rietummičigenas universitātē. Mazākā apmērā tādas iespējas ir arī dažās citās ASV universitātēs. Baltijas studiju veicināšanas apvienības Toronto grupas pārstāves E. Ziplānes pūļu rezultātā šoruden latviešu valodas kurss tiek atvērts arī Toronto universitātē.

Latviešu valoda ir mūsu pastāvēšanas pamatā. Tikai ar augstākā līmeņa latviešu valodas kursiem mums ir iespējams sagatavot nākamos skolotājus un sabiedrības vadītājus, tādēļ izmantosim šo iespēju pašu mājās. Mums ir jānodrošina šo kursu pastāvēšana un tālāka izveidošana ar pietiekami lielu studentu skaitu. To varam panākt, ieinteresējot un pamudinot pieteikties uz kursiem, kā arī sagādājot stipendijas jaunās paaudzes studentiem, kam tādas nepieciešamas. Lielai daļai jauno studentu būs vajadzīgs materiāls atbalsts, jo tie paši vēl nepelna un vecākiem jau tā jāsedz kārtējo studiju izdevumi. Būtu tiešām neattaisnojami, ja kādam līdzekļu trūkuma dēļ nāktos atteikties no tālākām latviešu valodas studijām.

Pirmajā gadā šis nav universitātes ieskaites (credit) kurss, bet svarīgākās jau ir pašas zināšanas. Ja parādīsim pietiekamu interesi, nākotnē tos būs iespējams pārvērst par ieskaites kursiem. Tas, protams, būs studentiem pamudinājums izvēlēties latviešu valodu par kārtējo ieskaites kursu, kā arī atvieglinājums materiālā ziņā. Mums pašiem jāpārvar iesākuma grūtības un jānodrošina tāda kursa izveidošana.

Kurss paredzēts studentiem, kas jau pietiekami prot latviešu valodu. Mācības notiks latviešu valodā. Kursā noskaidros valodas struktūru un lietošanas īpatības vārdos un rakstos. Tiem, kas ieinteresēti latviešu valodas mācīšanā, paredzēti arī norādījumi metodikā. Notiks 20 lekcijas pirmdienās no 7–9 vakarā no 15. oktobŗa līdz 17. decembrim u no 7. janvāŗa līdz 11. martam. Lekcijas notiks New College telpās. Mācību maksa 80 dolaru. Lektors būs mag philos. et phil. balt. Ludvigs Vīks.

Pieteikšanās kursos, izpildot īpašu pieteikšanās lapu un nosūtot mācību maksu, izdarāma Toronto universitātes Division of University Extention, 119 St. George St., Toronto, līdz š.g. 15. oktobrim. Pieteikšanās veidlapas saņemamas pie kursu vadītāja mag. phil. L. Vīka, 20 Wolfrey Ave., Toronto, tālrunis 465-6957; pie Baltijas studiju veicināšanas apvienības Toronto grupas pārstāves E. Ziplānes, 18 Waring Court, Willowdale, tālr. 222-2293; vai pie University of Toronto, Division of University Extention, 119 St. George St., Room 101, Toronto.

Jau vairākas akadēmiskās organizācijas un atsevišķas personas ir piešķīrušas stipendijas latviešu valodas kursu studentiem. Esmu pārliecināts, ka visas akadēmiskās organizācijas mudinās savus jaunos studentus pieteikties kursos, kā arī gādās par stipendijām savējiem. Zināms skaits studentu nesaņems stipendijas tieši no saviem labvēļiem, tāpēc viņiem ir vajadzīgs visas latviešu sabiedrības atbalsts, kuŗu ir apņēmusies sagādāt LNAK. Aicinu visas organizācijas un atsevišķas personas, kas šim nolūkam atbalstu nesniedz tieši, ziedot Latviešu valodas kursu stipendiju fondam. Atsaucība ir vajadzīga tūlīt, jo mācību maksa ir nokārtojama reizē ar reģistrāciju. Ziedojumi stipendiju fondam sūtāmi uz LNAK adresi: Latvian National Federation in Canada, P.O. Box 285, Postal Station A, Toronto.

J. Mežaks,
LNAK izglītības nozares vad.

ARĢENTĪNĀ ATKAL VALDA PERONS

Arģentīnā par prezidentu 23. septembŗa vēlēšanās atkal kļuvis Huans Perons, par vicepre zidenti viņa dzīves biedre 40 g. v. Izabella, kas būs pirmā sieviete šādā amatā. Latīņamerikas vēsturē. Peroni pārņems valdīšanu 12. oktobrī. Militārā sazvērestībā 1955. gadā ģenerāli Peronu nogāza, bet gandrīz divas dekādas no trimdas Spānijā viņš ietekmēja Arģentīnas politisko dzīvi. Vēlēšanu rezultāti rādīja, ka ģen. Perons ieguvis 61,5 proc. balsu vairākumu, kas nepieciešamas ievēlēšanai. Viņa tuvākais sāncensis, radikālās partijas Rikardo Balbins ieguvis tikai 25 proc. balsu. Perona balsu procents pārsniedza viņa priekšteča Hektora Kampora 49,5 proc. balsu 11. marta vēlēšanās. Vēlāk Kampora atkāpās, lai dotu vietu Peronam atgriezties pie varas. Perons no trimdas Spānijā atgriezās Arģentīnā 20. jūnijā.

JĀZEPS UMBRIS PĒDĒJĀ GAITĀ

Sv. Jozefa slimnīcā 19. martā mirušo Jāzepu Umbri, ko ļauna slimība bija pievarējusi ar 61. dzīves gadu, pēdējā gaitā izvadīja Turner & Porter bēŗu mājā, aizlūgumu vadot archibīskapam A. Lūsim, pie kuŗa draudzes nelaikis piederēja, atminoties viņu kā dziļi reliģiozu cilvēku, kas garīgo stiprinājumu meklējis baznīcā, kur viņš bież redzēts. Sēru mūziku atskaņoja ērģelnieks J. Barušs. Pie šķirsta, kas bija klāts ar Latvijas karogu, stāvēja DV un nelaika darba biedru goda sardze. Aizlūgumā piedalījās ap 50 izvadītāju. Nelaikis bija dzimis 1912. g. 19. martā Ilūkstes apriņķī, zaudējot tēvu jau agrā jaunībā. Izmācījies par lopkopības pārraugu, J. Umbris strādāja Kurzemē. Leģionā pildījis sanitāra pienākumus. Pēc gūsta laika pavadīšanas Beļģijā un atgriešanās Vācijā 1947. gadā izceļojis uz Angliju, kur vairākus gadus strādājis tekstilrūpniecībā Bradfordā, bet 1955. g. ieradies Kanadā, sākumā strādājot par krāsotāju, bet ar 1962. gadu nepārtraukti strādāja Latvija Amerikā spiestuvē Toronto, pārskolodamies par mašīnburtlici. Vaļas brīžos nelaikis gleznoja un uzrakstīja parakstam LA un Londonas Avīzei.

Atstātajā testamentā viņš izteicis vēlēšanos viņa pelnu urnu novietot Brāļu kapos Katskiļos, ieceļot par testamenta izpildītāju savu draugu Arvidu Orsti. Nelaikis atstāj māsu Annu Latvijā. Svešumā viņam piederīgo nebija.

LA MODE DE VIJA

Tā saucas latvietes Vijas Šupstikas jaunais modes salons Toronto. Augšējā attēlā modernais vakara tērps. (Skat. rakstu 9. lappusē).

IGAUŅU MODES SALONI

Classic Wear

pastāv jau 10 gadus,

2026 Queen Street E., tel. 699-0919

Lielā izvēlē kleitas, sporta apģērbi un labākās kvalitātes pavasaŗa un ziemas mēteļi. Pieņem pasūtinājumus mēteļiem.
Mūsu latviešu draugiem 10% atlaide. Speciālas cenas paku pasūtinājumiem. BORGE mēteļi — $29.98.
Krājumā arī labas kvalitātes kungu uzvalki.

IZPĀRDOD 1973. G. AUTOMAŠĪNAS,

kā arī dabūjami jaunie

1974. g. modeļi

Sazinieties nekavējoties ar mūsu latviešu pārstāvi

HANS PLAUDE Tālr. HO 6-1131

Robertson Motors Ltd.

1555 Danforth Av., Toronto 6,

LATVIAN MUSIC

LP 42 TĒVIJAI

Niklava Strunkes zīmētā krāsu ietvarā. Skaņu plate veltīta Dziesmu svētku simtgadei

VIŅI LATVIEŠU DZIESMAI KALPOJUŠI VISVAIRĀK

LP 42 PIEDALĀS: Reitera koris ar orķestri (himnā Tev mūžam dzīvot, Latvija), Milda Brechmane - Štengele ar Reitera kori un orķestri (kantātē Tēvijai), Herta Lūse, Ādolfs Kaktiņš, Mariss Vētra, Tālis Matīss, Al. Kortāns u.c.

LP 42 — neatvietojama dižās jubilejas piemiņa

Tādēļ nebrīnaties, ja paliksiet bez LP 42, jo — to strauji izpērk. Pieprasiet LP 42 (ā $ 7, mūsu porto) savai grāmatnīcai vai Latvian Music nodaļai ASV:

Mr. V. V. Kancāns, 1900 W, 3rd Str.,
White Bear Lake, Minn. 55110, U.S.A.

LP 42 varēsiet vēl iegādāties Dziesmu svētkos Klīvlandē.

KRĀSLAVA LNF archīvs

Latviski katoliskā orientācija

Jāņa Klīdzēja raksts Latvijai Amerikā Latgaļu kultūras dienu ieskaņai

Latgaļu kultūras dienās Toronto būs latgaļu rakstu, mākslu, dziesmu, tradiciju, dzīves ziņas un paaudžu pulcējums. Šo dienu rīcības komitejas priekšsēdis K. Zeps savā aicinājumā saka: „Mums jānoliec galvas latgaļu māmuļu priekšā, kas lielā dievbijībā audzināja savus bērnus pēc vecā ieraduma un nepazaudēja savu mātes mēli — latgaļu valodu. To runā vairāki simttūkstoš latviešu. Vai to apzīmē par valodu, dialektu vai izloksni, bet ir un paliks viena un tā pati latviešu tauta, kuŗai ir vairākas etniskās kultūras . . . Kas neizdevās Francim Trasunam gadsimta sākumā, to panāca jaunākā paaudze, salaužot „ledu" pāri Lubānam un Aiviekstei un ļaujot ieplūst latviešu tautā un valodā svaigai kultūras veldzei — latgaļu etniskām vērtībām, kas sen bija piemirstas un pat ignorētas." (Katoļu žurn. Gaisma, Nr. 1, 1973)

Vēstures lielceļi vairākkārt šķērsojuši latvju zemi ar svešu karapulku dimdoņu. Latgaļu cilts ir tikusi sašķelta un sadalīta, un tās austrumu daļa gadu simtiem bijusi nošķirta no pašu cilts piederīgiem tagadējā Vidzemē, kā arī no kuršu un zemgaļu ciltīm. Nošķirtības gadsimtu veidojumā latgaļi paturējuši savu runas izteiksmi, kā arī attīstījuši savu rakstu valodu, kas bija vienīgā pazīstamā rakstu valoda Latgalē līdz Latvijas brīvības izkaŗošanai.

Katoļu baznīcas ietekmē arī latgaļu ģimenes dzīves veids un pasaules uzskats veidojās atšķirīgi no tām gara dzīves nosliecēm, kas dominēja Vidzemē, Rīgā, Kurzemē un Zemgalē. Vēsture, valoda, dzīves veids un pasaules skatījums ir tā kopsumma, no kā izaugusi atšķirīgākā latgaļu kultūra, ģimenes dzīve, domāšana, tradicijas, varētu teikt — latgaļu dvēsele. Apzinīgie latviešu dēli visā latvju zemē šo dažādību uzskatīja par bagātinājumu visai latviešu kultūrai un par derīgu cementu un tēraudu nācijas augumā. Dažu Latgales vietu vārdu pārveidošana vietējos ļaudis sarūgtināja.

Arī trimdas gados, svešās tautās dzīvojot, latgaļu interese par savu etnisko un kultūras mantojumu ir bijusi dzīva. Trīs latgaļu dēli, doktoru gradu ieguvēji Amerikas universitātēs lingvistikā, savas doktoru disertācijas ir aizstāvējuši par tematiem, kas saistīti ar latgaļu dialektu un Latgales vēsturi. Tie ir visā latviešu sabiedrībā pazīstamie profesori un literāti, — Jezups Lelis, Leonards Latkovskis, jr. un Valdis Zeps. Latgaļu apgāds Vladislava Loča vadībā izdod grāmatas, žurnālu Dzeive un avīzi Lotgolas Bolss jau aptuveni 30 gadu. Izdotas 108 grāmatas ar 20188 lappusēm, žurn. Dzeive 120 numuri ar 3840 lappusēm, avīze Latgolas Bolss 854 numuri ar 3416 lappusēm.

Trimdas gados tapuši divi apdāvināti, spēcīgi dzejnieki, kuŗi raksta tikai latgaliski: Jerums Osvējs, īstā vārdā Joņs Trūps, kas dzīvi, spēcīgi un krāsaini raksta sociālā protesta dzeju un ir jūtīgs vārda meistars. Otrs ir Ontons Zvīdris, dzimtenes skaistuma, Latgales dvēseles un latgaļu pasaules skatījuma tulks. Viņi abi reizē ir arī apdāvināti gleznotāji, ar otu un spalvu atdzīvinot savas Latgales ainavu un cilvēka likteni.

Šeit netiek pieminēti tie latgaļu rakstnieki un dzejnieki, kas bija ieguvuši vārdu un atzīšanu jau dzimtenes gados. — Divi ievērojami latgaļu zinātnieki, — prof. Leonards Latkovskis, sr., un filoloģijas maģistrs Miķelis Bukšs sarakstījuši un publicējuši daudzas grāmatas par latgaļu literātūras, valodas, kultūras vēstures un Latgales vēstures tematiem. Latviski katoliskās tradicijas un orientācijas kalpojumam iznāk vēl divi periodiski izdevumi: žurnāls Gaisma Beļģijā un mēnešraksts Gredzens Austrālijā. Tie abi iznāk literārā valodā.

Kad pieminam latviski katolisko orientāciju vai pasaules skatījumu, var rasties jautājums: ar ko šī orientācija vai skatījums atšķirīgs? Kas tam raksturīgs? Vispirms jau — ģimene dzīvo un bērni tiek audzināti reliģiskā garā. Tā audzināts cilvēks nedomā, ka viņš ir pasaules centrs un ka viņš zina visas dzīvošanas atbildes. Tās atbildes, kas nav atrodamas viņā pašā, viņš meklē Dieva ziņā, dabā un cilvēkos apsevi.

Reliģiskās dzīves ziņas apvienojums ar nacionālo viņam dod drošāku pamatu un iespēju stāvēt uz abām kājām šinī jucekļīgajā pasaulē. Jādomā, kā šī spēka saredzēšana būs bijusi īstais iemesls — kāpēc šolaiku Latvijā nav atļauts neviens iespiedumdarbs latgaliešu dialektā. To aizliedza jau tūlīt pēc otrreizējā krievu iebrukuma Latvijā. Latgaļu avīzes, žurnāli un grāmatas kaut kā vienmēr bijuši mazāk vai vairāk orientēti katoliskā pasaules uzskatā. Tas tagadējiem Rīgas kungiem licies bīstami. Latvijas brīvības gados, līdz pat 1940. gada vasarai, iznāca divas plašas nedēļas avīzes ar literāriem pielikumiem, vairāki žurnāli, daudzi kalendāri un grāmatas dzejā, prozā, vēsturē un arī praktisku problēmu risināšanai.

Trimdas zemēs šī latgaļu latviski katoliskā orientācija, šis zīmīgais pasaules skatījums dzīvo rakstu un mākslu izteiksmēs. To apzinoties ir vieglāk apjaust un saprast, kāpēc, piemēram, dzejniece Janīna Babre savas tautas mantojumu, dvēseli un līdz ar to arī pati sevi izteic reliģiskā dzejā. Dziedone Antonīna Vaivode ceļo visur, kur ir latvieši, un skandina savas neaizmirstamās dziesmas, kas sniedzas uz Dievu un mūžību. Tādu pašu iekceļo visur, kur ir latvieši, un sis Rubulis, kas māca valodas lielākajā katoļu universitātē Amerikā, Notre Dame, savās abās angļu valodā sarakstītajās grāmatās — Latvian Literature un Baltic Literature — latviešu un visu Baltijas tautu literatūru jēgu ir saistījis ar kādu augstāku atbildību.

Šie trīs pieminētie piemēri ir tikai daži no daudziem. Viņu pasaules skatījums un atbildība ir nākusi viņiem līdz pa visu plašo pasauli no Latgales zemnieku mājām, kuŗās auga daudz bērnu un kur blakus baznīcas dziesmām skanēja ļoti vecas tautasdziesmas mīlīgā saskaņā un liecināja par mūžības savīto dzīvo loku veco tēvu, māmuļu, māšu un bērnu pulciņa dvēselēs.

Jānis Klīdzējs

Jaunākās grāmatas

Z. Mauriņa — Frančeska, rom.	$ 6.50
V. Veldre — Dēli un meitas, rom.	$ 5.50
E. Aistars — Goda diena, rom.	$ 5.50
N. Kalniņš — Tikai saulei nav ēnu, rom.	$ 7.50
L. Slaucītājs — Kādreiz un tagad	$ 6.50
Dz. Zeberiņa — Ģimenes pavards	$ 5.50
Ģen. O. Dankers — No atmiņu pūra	$7.50
A. Dziļums — Kurzemes sirds vēl dzīva	$7.00
Pērļa Baka — Austrumu vēji - Rietumu vēji	$5.00
A. Čaks — Matīss kausu bajārs	$6.00
I. Gubiņa — Ziema nāk pretim	$5.50
V. Biļķins — Zemgaliešu brīvības cīņas	$6.50
Teach Yourself Latvian	$3.75
V. Lesiņš — Vajātie, leģ., stāsti un nov.	$6.50
Latviešu trimdas bibliografija 1940, — 1960. II d.	16.80
A. Eglītis — Lielais mēmais	$8.00
P. Jeger - Freimane — Mainīgā dzīve	$6.50
A. Niedra — Sieva, rom.	$5.00
Andr. Eglītis — Audiet mani karogā	$4.00
G. Janovskis — Balsis aiz tumsas, rom.	$7.00
H. Bells — Ar klauna acīm, rom.	$5.00
A. Richtere — Vētru laikā, dzej.	$5.00
Mārtiņa dziesmu grāmata ar notīm	$7.50
Janis Gailis — 30 gleznu krāsainās reprod.	$25.00
A. Voitkus — Sudraba un zelta man nav, rom.	$7.00
L. Tauns — Iesim pie manas mīļās, dzej.	$5.00

DV GRĀMATNĪCA

491 College Street, Toronto, Ont. M6G 1A5

Pasūtinot pa pastu, lūdzam pieskaitīt 10% no vērtības.

Aero Sauna Co.

837 LOGAN AVE., TORONTO 6, ONTARIO

Somu pirts elektriskie sildītāji gatavoti no nerūsoša metalla un patērē ļoti maz elektrības, kā to rāda ilgo gadu prakse Somijā. Dabūjami arī malkas apkures sildītāji.

Tuvākai informācijai zvanīt:

463-7721 vai 463-5375

Kanadas lielākais un labākais speciāli

EIROPIEŠU DELIKATEŠU UN GAĻAS VEIKALS

KATRU NEDĒĻU KAUT KAS SEVIŠĶS

tip-top MEATS DELICATESSEN

1727 BLOOR ST. WEST

(petim Keele pazemja stacijai)

YORKDALE SHOPPING CENTRE

FAIRVIEW MALL

Sheppard Ave / Don Walley Parkway

ZIGGY'S AT SHERWAY GARDENS

(Queen Elizabeth un Highway 27)

HURON SQUARE SHOPPING CENTRE

Cooksville, Highway 10 and 5

LATVIEŠU CEĻOJUMU BIROJS

meklē

AĢENTŪRAS PĀRSTĀVJUS VISOS LATVIEŠU CENTROS KANADĀ UN SAV. VALSTĪS

Ieinteresētās personas lūgtas rakstīt:

LATVIAN VACATION CLUB
c/o Mr. H. Kapa
12636 S. E. 161st. Street
Renton, Wash. 98055,
U.S.A.

LATVIJA

AMERIKĀ

atsevišķi numuri pērkami

HAMILTONĀ

Northland Grocery

173 Glendale Ave. North

TRĪS RAKSTNIEKU CĒLIENI

(Turpinājums no 12. lp.)

nei ir milzīgs spēks. „Tikai pagātne nākotnei ceļu var rādīt," nobeigumā atzina autors.

Hugo Krūmiņš, kas Latvijā bija pazīstams kā lugu autors, savu literāro karjēru tomēr sācis kā dzejnieks, un viņa paša vārdiem sakot, gribot to arī tā nobeigt. Viņš skandēja patriotiskas vārsmas dzejoļos Laiks un tauta, kā arī dziesmas simtgadei veltītā dzejolī par Dainuvīti — Balādiskā vizija.

Andreja Eglīša vārdus Dziesma sasauc savas noveles virsrakstam bija licis rakstnieks Nikolajs Kalniņš, lai uz laikmetīga fona parādītu divas pasaules — brīvo un nebrīvo, divu šķirtu likteņu — vīra un sievas sastapšanos pēc gariem trīsdesmit gadiem totālitārās varas dziesmu svētkos okupētā zemē. Pagātne viņus vieno, atmiņas ir galvenais sarunu temats. Par nākotni viņiem nav ko runāt, jo miliča glūnīgais skats visu redz un platās ausis visu dzird.

„Par dziesmu nerunā, to dzied," skandēja dzejniece Rita Gāle, un turpinājumā tālāk: „Pūš taures svešuma kalnā, skan mūsu dziesma simt gadu!" Tāpat kā dzejniece, svešuma kalnu bija izjutis arī archibīskaps A. Lūsis, to pieminēdams savā svētku atklāšanas svētbrīdī.

Kara atmiņas par izlaušanos no Flederbornas ielenkuma Vācijā lasīja Egils Kalme. Viņa darinātas bija arī rakstnieku cēlienu telpu dekorācijas, kuŗas kāds klausītājs bija tā iemīļojis, ka daļa no tām naktī bija pazudusi.

Kā vienmēr, tā arī šoreiz, Modris Lorbergs kareivīgā apņēmībā skandēja patriotiskus pantus gan no gaŗāka dzejojuma Rīgas zvani, gan dzejoļus — Klusiet, Vēstule draugam un Nedraugiem.

Ausma Jaunzeme, kas jau agrāk pazīstama no vairākiem koncertiem kā soliste, bieži vien dziedot pašas komponētas dziesmas, lasīja dzejoli Akmens maize, kā arī izvilkumus no cikla Rīga — 70.

Programmā paredzētais dzejnieks un gleznotājs Voldemārs Avens nebija ieradies, bet ārpus programmas no nesenā ceļojuma Rīgā rakstītos dzejoļus vēl lasīja Biruta Senkēviča par lapām no dzimtees bērziem dzejolī Rudens vējš un sapņiem, kas „paceļas spārnos" dzejolī Vasarai aizejot.

Šo rakstnieku cēliena starpbrīdi ar dziesmām aizstāja Hamiltonas meiteņu ansamblis Atmiņa, nodziedot piecas sarīkojumam piemērotas dziesmas.

OTRS CĒLIENS

Otrs LPB rīkotais rakstnieku cēliens notika svētdienas rītā. To atklāja Dziesmu svētku rīcības komitejas priekšsēža vietnieks Z. Reineks, bet vadīja Hugo Puriņš. Autoriem tematu izvēle bija neierobežota, tādēļ šis bija vienīgais sarīkojums (literārā plāksnē), kur bija saklausāms arī humors. Laikmetīgas asprātības savā humoreskā Karsta putra bagātīgi padalīja Arturs Voitkus, tā atraisot klausītāju atsaucīgas smieklu šaltis.

Ne mazums labsirdīgu smiekliņu paspurdza arī jaunatnes rakstnieka Jāņa Širmaņa lasījumā klausoties par mazās Anitas nevainīgo ziņkārību. Tā bija nodaļa no topošās grāmatas Roze un dadzīši.

„Fragcents no tēlojuma virknes Atkal mājā, lasīja vairākkārt godalgotais rakstnieks Kārlis Ķezbers, bet saīsinātu noveli Laimes diena lasīja Eduards Freimanis. Prozas darbu vēl lasīja jaunās paaudzes rakstnieks Reinholds Millers, tā skaitliski līdzsvarojot šī rakstnieku cēliena prozas un dzejas darbus.

Rakstnieku cēliena visas sešas dalībnieces pārstāvēja dzeju. Tā autoriem un lasītājiem varētu likties, ka sajaucot chronoloģisko uzstāšanās kārtību un liekot prozas lasījumus ievadā, esmu bijis partejisks „stiprā dzimuma" labā. Šoreiz tam tomēr tikai gadījuma raksturs, lai nejauktu „dzidro vīnu ar stiprākiem padzērieniem." Šoreiz paskopa savā lasījumā bija dzejniece Valentīna Hermane, lasot tikai trīs no saviem dzejoļiem. Varbūt to izraisīja viņas sākuma rindkopas: Šai pasaulē pilnību nemeklē, / Veltas būs pūles.

Dzīvošanu dzejai un dzejā apliecināja vienmēr nopietnā Zenta Liepa. Tas bija saklausāms jau pirmajā dzejolī Vientuļais mājvietu ceļ, tālāk: Valoda, Birztaliņa un Teiksma par Daugavu un Rīgu.

Daudzkrāsaina savā izteiksmē un vārdu izvēlē bija dzejniece Guna Ikona dzejoļos Patiesība, Vasara un Trejskaltnis, kā arī veltījumā kādai Latvijas dzejniecei.

Izsmalcinātā liriķe Aina Kraujiete duetā ar savu dzīvesbiedru Viktoru Neimani lasīja tā saucamo masku spēli Senie laiki, kas būtībā bija laikmetīgs dzejojums, ieskanoties vārdiem „Piesmietās Eiropas brunči, ķīvītes balsī brīvību sauc."

Dzejniece, literātūras vēsturniece un tulkotāja Astrīde Ivaska lasīja mātes piemiņai veltītu dzejoļu ciklu, savu mīlestību apliecinot vārdiem: „Kas reiz ir ceļos nometies pie mātes kapa, tas tik zin, cik zeme smaga ir."

Mūsu reliģiskās dzejas pārstāve un savas dzimtās puses apjūsmotāja Janīna Babre arī šoreiz nepievīla dzejolī Saruna ar krustā piekalto, nākot pie atziņas, ka tikai mīlestība var mīlestību remdināt. Ne mazāk pārliecinošs bija arī patriotiskais pārdzīvojums dziesmu svētku simtgades veltījumā Trejdeviņās zemēs soļi skan.

Vārsmām Acis, kuŗas raudājušas nava, / Tām šajā pasaulē nekā nav sava — dzejnieks un Tautas balvas laureāts Andrejs Eglītis izteica mūsu tautas likteņus. Viņa patriotiskās dzejas skandējums abos rakstnieku cēlienos neviļus izraisīja pārdomas, kas būs mūsu nacionāli patriotiskās dzejas karoga tālāk nesējs. Neviens no rakstnieku cēlienam līdz šim atbildi nav devis.

Svētdienas rīta rakstnieku cēliena starpbrīdī mūzicēja čella solists Juris Ķeniņš, pianistes Māras Ezerkalnes klavieŗu pavadījumā, atskaņojot Jāzepa Mediņa un O. Grāvīša kompozicijas. Sarīkojumu administrātores bija Baiba Caunīte un Janīna Sīpola. R. Norītis

Mūžībā aizgājis mūsu nodaļas biedrs

Jāzeps Umbris

dzimis 1912. gada 19. martā Latvijā,
miris 1973. gada 19. septembrī Toronto.

Viņu mīļā piemiņā paturēs
DV Toronto nodaļa

Mūžībā aizgājis mūsu nodaļas biedrs

Oskars Antonovičs

dzimis 1894. gada 26. martā Slokā, Latvijā,
miris 1973. gada 22. septembrī Toronto, Kanadā.

Viņu mīļā piemiņā paturēs
DV Toronto nodaļa.

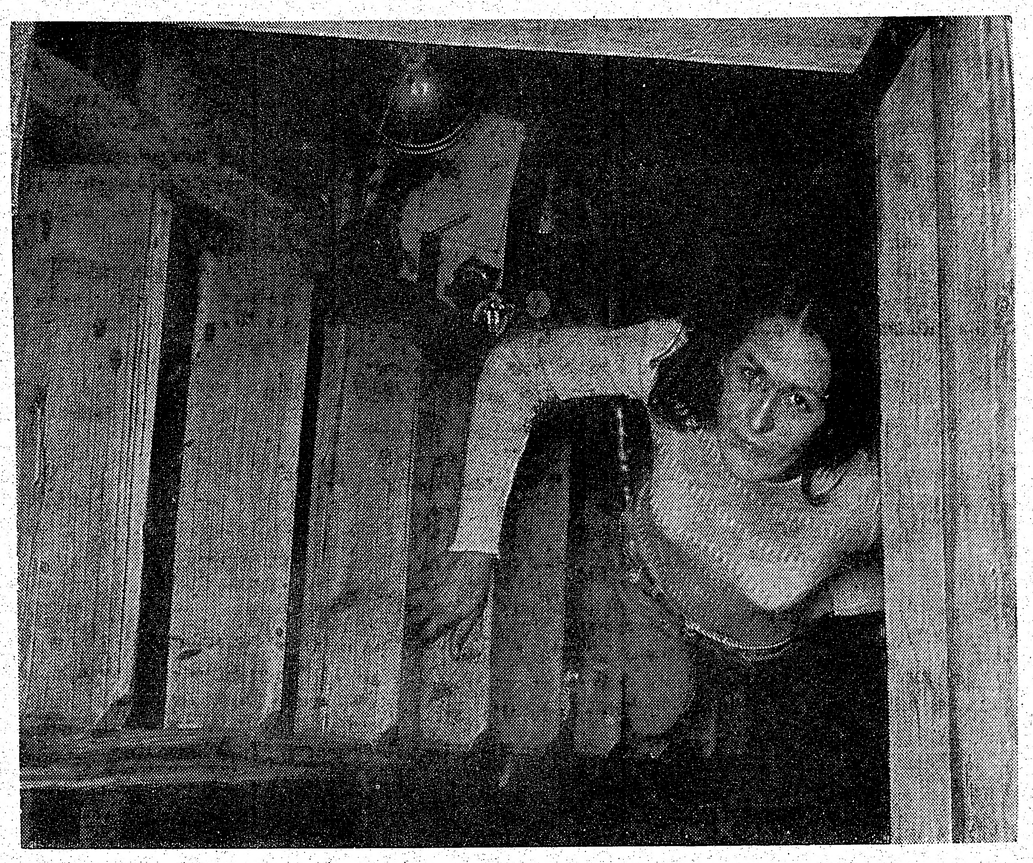

Širleja Egle „spoku mājā".

KAD NAMĀ „SPOKOJAS"

„KAS PAR NIEKIEM," SMEJAS IVARS EGLE

Pēdējā laikā kanadiešu presē lasāms par spokiem un to dažādajām izdarībām. Raksti par spokiem bija ievietoti laikrakstos The Toronto Sun un The Toronto Daily Star. Abos gadījumos reportieŗi pastāstījuši dažu cilvēku dīvainos piedzīvojumus, dzīvojot „spoku namos".

Ievērību izpelnījies kāds nams Toronto rietumos, agrākos laikos lauku īpašums, kur dzīvojis latvietis Ivars Egle ar sievu Širleju un trīs gadus veco dēlu. Pirms 1968. gada nams bijis „spoku apsēsts", izteikusies Širleja The Toronto Sun pārstāvim. Toreiz minētajā īpašumā vēl uzturējušās divas citas ģimenes. Gandrīz katru vakaru mājas augšējos stāvos bijuši dzirdami dažādi trokšņi. Bieži durvis atvērušās pašas no sevis, uzdegušās gaismas, sakustējušies logu aizkari. Abas ģimenes beidzot namu atstājušas.

Sarunā ar LA līdzstrādnieku Širleja Egle izteicās: „Mēs ar Ivaru bijām brīdināti par šādām varbūtējām parādībām, bet tās nespēja mūs uztraukt. Citiem vārdiem, mēs nebijām māņticīgi. Taču kādā nakts stundā elektriskās spuldzes uzdegušās nama augšstāva gaitenī.

„Es vēl tagad nevaru saprast, kā tas varēja notikt," izteicās Š. Egle.

„Kas par niekiem," smējās Ivars, kas pavadījis vairāk nekā gadu šajā „spoku namā". Ivars paskaidro, ka viņš nekad nav ticējis māņiem un pieminētie „spoki" varbūt radušies sakarā ar mājas ilgo mūžu. „Cik man zināms, ēka tagad jau 90 gadu veca, un tādēļ iespējams, ka elektrības savienojumi savu laiku bija jau pārdzīvojuši," viņš piebilda.

Tagad, kad Toronto dienas presē parādījušies gaŗāki apraksti un ievietota pat Širlejas ģimetne, Ivars Egle pārliecināts, ka kādu laiku nebūs miera, jo spokošanās ir vienmēr patīkams pārrunu temats.

Aleksandrs Kalniņš

RELIĢISKĀ DZĪVE

Esiet stipri

1. Korintiešiem 16:13

Tie ir apustuļa Pāvila vārdi. Apustulis rakstījis vēl tādus vārdus: Kad es esmu nespēcīgs, tad es esmu spēcīgs. (2. Kor. 12:10).

Vai tas saskan ar loģiku? — Ja es esmu nespēcīgs, tad es tāds esmu, tā mēs domājam, un mums šķiet, ka mūsu pusē ir taisnība.

Pārnesīsim vārdus — Esiet stipri — fiziskā izpratnē. — Ja apustulis Pāvls iegrieztos vienā no mūsu slimnīcām, kur jau ilgāku laiku guļ slimnieks un viņam uzsauktu: „Brāli, esi stiprs, celies un ej laukā, apskrien apkārt slimnīcas blokam, dabūsi sārtumu vaigos, atgūsi ēstgribu. Kusties, esi stiprs," slimnieks šos vārdus saprastu kā joku: ja cilvēks ir slims, viņš nevar būt stiprs. Viņš var būt tikai tas, kas viņš ir, vai tāds, kāds viņš ir. Mudinājums tātad neder.

Pāvils pasmaidītu par mūsu izpratni un klusētu, jo debess loģika neatbilst pasaules loģikai.

Ņemsim šos pašus vārdus — Esiet stipri — garīgā izpratnē. Es taču nespēju būt stiprs garīgi, ja garīgi esmu vājš. Kas ir manī, tas es esmu garīgi. Ūdeni nevar smelt no sausas akas, mīlestību nevar atrast aukstā sirdī, drosmi nevar prasīt no gļēvuļa, vīnogas neaug uz ērkšķiem, vīģes nelasa no dadžiem, sliktam kokam nevar būt labi augļi. Ikviens var dot tikai to, kas ir viņā pašā.. No trauka izlīst tikai tas saturs, kas ir traukā. Tātad apustuļa Pāvila vārdi it kā būtu nesaprotami. Izlasīsim visus vārdus, kas saistās ap vārdiem — Esiet stipri. Lasīsim: Esiet modri, stāviet ticībā, turieties kā vīri, un visu, ka darait, to darait mīlestībā. (1. Kor. 16:13—4)

Pieņemsim, ka mēs neesam stipri, bet tādi gribam būt. Pirmais solis nespēka pārvarēšanā ir pieņemt sevi tādu, kāds es esmu. Necenties būt tas, kas tu neesi. Atzīsties, ka tu esi vājš un nemēģini izrādīties stiprs. Atzīsties, ka tu esi bailīgs un tādēļ nespēlē varoni, jo tu nekāds varonis nekad neesi bijis. Atzīsties, ka tavās krūtīs pukst auksta sirds, tādēļ tu neesi spējīgs nevienu mīlēt. Atzīsties sev, ja ne citiem, un nespēlē nekādu teātri, jo būt kristietim nenozīmē būt aktierim. Kristietība nav luga, tā ir dzīve.

Ar atzīšanos vien tomēr nekas nav līdzēts. Ar atzīšanos mēs liekam tikai pamatus, un tad Pāvils nāk palīgā un parāda mums trīs kāpienus, kas aizved pie garīga spēka.

Pirmais kāpiens: Esiet modri! — Uzmanait paši sevi. Kāpēc? Tāpēc, ka katrā varonī ir kāds gļēvulis. Katrā kristietī ir kāds mazāks vai lielāks nekristietis. Katrā ticībā ir zināma daļa neticības. Katrā mīlestībā ir kāda druska nemīlības. Katrā svētajā ir kāds nesvētais. Katrā atdzimušajā Dieva bērnā ir kaut kas vēl no „vecā Ādama". Tādēļ Pāvila vārdi „Esiet modri" attiecas uz mums visiem.

Otrs kāpiens: Stāviet ticībā! — Uz grimstošām smiltīm neviens nevar nostāvēt. Purvā smagi priekšmeti nogrimst. Tie, kas piedzīvojuši zemestrīci, liecina, ka tas ir šausmīgs piedzīvojums: katrs pamats zem kājām it kā zūd. Lai varētu noturēties uz abām kājām, nepieciešams ciets pamats. Tāds pamats ir ticība. Būt ticīgam nenozīmē pieņemt vienas vai citas baznīcas dogmas par Dievu, Jēzu Kristu, debesīm un elli, sakramentiem u.t.t. Sakiet, ko tas man dod, ja es aizeju dievnamā, kur uz altāŗa ir lielāks vai mazāks krucifiks, kas simbolizē Kristu pie krusta, bet es pats savā dzīvē neesmu „līdz ar Kristu krustā sists"? (Galatiešiem (2:20)

Ticēt Jaunās derības izpratnē, nozīmē būt pārliecinātam: Ticība ir pārliecība par neredzamām lietām. (Ebrējiem 11:1)

Tas var nozīmēt: šim universam ir Radītājs, Uzturētājs, Kārtotājs, un Viņš ir arī mans un tavs Debesu Tēvs. Tā ir Jēzus mācība.

Jēzus Kristus ir mans un tavs Pestītājs, mans un tavs Kungs. No tā brīža, kad Dievs palika par manu Debesu Tēvu un Jēzus Kristus par manu Kungu, manai dzīvei ir saturs, vērtība, nozīme. Es stāvu ar abām kājām Dieva universā un negrīļojos. Tāda ticība resp. pārliecība ir otrs kāpiens pie garīga spēka.

Tešais kāpiens: Turieties kā vīri! — Pāvils varbūt aizmirsis pateikt: Sievas, turieties kā sievas! Atminēsimies, ka Pāvils dzīvoja pirmajā gadsimtā, kad vīru uzskatīja par sievas galvu. Tagad vīra laiks, kad viņš tika uzskatīts par sievas galvu, ir pagājis. Daudzās mājās sieva ir vīrs un arī ģimenes galva. Ja tas tā nebūtu, viena otra no šādām ģimenēm būtu sabrukusi.

Apustulis te domā vienkāršas domas: Brāļi, esiet drošsirdīgi! Māsas, esiet drošsirdīgas! Nedrošība un nenoteiktība ir garīga cilvēka ienaidnieki. Tie ierodas tad, kad mēs esam sevī saskaldīti. Saplaisājusi personība ir bezspēka personība. Sadrumstalotai personībai Pāvila vārdi — Esiet stipri — ir tukši vārdi. No Dieva dzimušam jābūt viengabalainam, un tikai tāds var būt stiprs.

Kad es sevi varu uzskatīt par stipru?

Es kļūstu stiprs, kad es palieku nomodā par savām vājībām, nepilnībām, trūkumiem. Es palieku stiprs, ja es esmu neizkustināms savā ticībā resp. pārliecībā par Dievu, Jēzu Kristu, par garīgo pasauli u.t.t. Es kļūstu stiprs, ja man rodas drosme nostāties pret visu pasauli un neļaut tai mani sadrupināt. Ja es esmu cilvēks ar pārliecību par garīgo pasauli, ja man ir ticība, ja es „turos kā vīrs", tas ir, ja man ir „garīgs mugurkauls," tad Pāvila vārdiem — Esiet stipri — ir nozīme, un šis viņa aicinājums atrod manī atbalsi.

Bet Pāvils turpina: Visu dariet mīlestībā. Viņš rakstījis šos vārdus kristīgi ticīgiem ļaudīm pirmdraudzēs. Izrādās, ka ar modrību, ticību un drosmi vien nepietiek.

Kad es visas savas vājības varu pārvarēt, kad man ir ticība, kas kustina kalnus, kad man ir drosme stāties pretī „visai pasaulei", tad es sāku uzskatīt sevi par stipru personību. Bet stipra personība ģimenē, draudzē vai sabiedrībā var būt patvaļīga, varmācīga, nepievilcīga, pat pretīga. Cilvēki tādas personības priekšā noņems cepuri, bet aiz muguras rādīs dūri. Tas, kas stiprai personībai nedrīkst pietrūkt, pēc Pāvila saprašanas, ir mīlestība, tādēļ viņš vēl saka: Dariet visu mīlestībā!

Spēks bez mīlestības posta vispirms citus, tad tevi pašu. Tādēļ kristīgā draudzē stipras personības mēs neapbrīnojam. Spēks bez mīlestības dala, šķir, nosoda, kritizē, biedē, patvarīgi izrīko, „staigā citiem pāri galvām", atzīst tikai sevi, visiem citiem jāriņķo ap viņu.

Bībeles personu īsi skicējumi

SAMUĒLS

„Samuēls uzauga, un tasKungs bija ar viņu," tādus vārdus mēs lasām svētos rakstos. Ne tikai Dievs bija ar Samuēlu, bet Samuēls bija ar Dievu. Apskaužama kombinācija!

Samuēla dzīve no šūpuļa līdz kapam bija svētīta no viņa mātes lūgšanām un tēva Elus dievbijības. Kad Dievs sauca, tad Samuēls atsaucās: „Te es esmu, Kungs, tavs kalps klausās," un Samuēls arī paklausīja tam, ko Dievs viņam teica. Tikai tas, kas klausa Dievam, tiek no Dieva uzklausīts. Tādēļ Dievs varēja izraudzīt Samuēlu kā uzticīgu pravieti.

Samuēls sludināja Dieva vārdu: „Ja jūs no visas sirds gribat atgriezties pie Dieva, tad metiet prom svešos dievus." Un tauta to ievēroja un paklausīja. Samuēls nodibināja pirmo praviešu skolu, un pats bija pirmais šī institūta vadītājs.

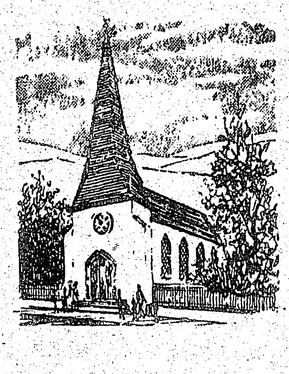

Samuēls kā reformātors juta, ka soģu laiki novecojušies. Viņš deva izraēliešiem pirmo ķēniņu — Saulu. Mozus nodibināja ebrējiem teokratiju (Dievvaldību), Samuēls — ķēniņvalsti.

Izraēlieši bija filistiešu nospiesti, pazaudējuši pat Dieva derības šķirstu. Samuēls bija visur klāt ar saviem padomiem, un tas deva izraēliešiem jaunu enerģiju, ka filistiešu karaspēks bēga no izraēliešiem.

Viņš bija arī priesteris. „Samuēls upurēja Dievam un lūdza Dievu izraēliešu labad, un Dievs viņus paklausīja."

Tāds bija Samuēls, kas bija no Dieva izraudzīts un atdots Dievam atpakaļ. Kā tāds Samēls spēja nostāties Mozum blakus. Mozus radīja no vergiem tautu, Samuēls šo tautu pārradīja. Abiem palīdzēja Dievs.

Lasi 1. Samuēla gr. 3:10, 7:3, 10:17, 19:19.

PRIEKA VĒSTS
Kristīgs latviešu
radio raidījums
katru svētdienu pl. 2.45 pēcp.
no Niagara WHLD raidītāja
Vilnis 1270 AM
Vadītājs Dāvids Miķelsons
60 Stevenson Rd., Rexdale,
ont., tālrunis: 749-0832

Vilma Kinstlere

KRISTUS

Tev ir mūžīgās dzīvības vārdi,
Mūžīgā dzīvība esi Tu pats;
Grēciniekos deg iekāres sārti,
To Tu zini, un redz Tava acs.

Viņus pestīt un žēlot Tu nāci,
Rādīt ceļu, kas dzīvībā ved —
Tu — Dieva atklāsme esi —
Dieva brīnumā savējos ved.

BAZNĪCU ZIŅAS

TORONTO

Archibīskaps A. Lūsis, 5 Valleymede Rd., Toronto 3, Ont., tālr. 767-2310. Sv. Jāņa draudze, tālr. 921-3327, 200 Balmoral Ave.

30. sept. plkst. 11 no rīta dievkalpojumu vadīs jaunievēlētais māc. I. Gaide.

Māc. Ā. Čops 84 John St., Weston, Ont. M9N 1J7, tālrunis 249-6593. Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto

30. septembrī plkst. 3 dievkalpojums.

7. okt. plkst. 3 Pļaujas svētku dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma dāmu komitejas rīkotais Pļaujas svētku draudzes vakars ar māc. Ā. Čopa referātu— Pārdomas, kas tuvina Dievam.

14. okt. plkst. 11 dievkalpojums.

21. okt. plkst. 3 Toronto luterāņu draudžu kopējais dievkalpojums.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. 757-2739. Toronto Austrumu ev. lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnabas baznīcā, 361 Danforth Avenue.

30. septembrī plkst. 2 pēcp. Pļaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu Sv. Barnaba baznīcā. Pēc dievkalpojuma draudzes pēcpusdiena baznīcas zālē.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze, 18 Victoria Avenue South.

30. septembrī plkst. 4.00 p.p. Pļaujas svētku dievkalpojums. Piedalās draudzes koris dir. A. Kārkliņas vadībā. Pēc dievkalpojuma baznīcas lejas telpās draudzes vakars ar Toronto Latviešu biedrības priekšnieka Imanta Alkšņa referātu un mūzikāliem priekšnesumiem.

7. oktobrī plkst. 11 pr. pusd. dievkalpojums.

MONTREALA

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28, P.Q. Tel. HU 9-3224. Montrealas latviešu ev. lut. Trīsvienības draudzes Sv. Jāņa baznīca, 4345 Marcil Ave.

30. septembrī plkst. 1.00 pēcp. dievkalpojums baznīcā.

14. okt. plkst. 1.00 pēcp. Pļaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu.

OTAVA

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd., tel. 733-3906, Otavas latv. ev.-lut Miera draudze Sv. Pēteŗa lut. baznīcā, 400 Sparks ielā.

7. okt. plkst. 2 pēcp. Pļaujas svētku dievkalpojums baznīcā.

14. okt. Kopbaznīcas svētdiena. Dievkalpojums bērniem un jauniešiem plkst. 2 pēcp. baznīcā. Stunda neiesvētītiem jauniešiem.

21. okt. dievkalpojums nenotiks, bet mācītājs kalpos Soo draudzē.

28. okt. pl. 2 pēcp. Ticības atjaunošanas svētku dievkalpojums.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās plkst. 4 pēcp. Welmer ielas baptistu dievnamā (ieeja no 188 Lowther Ave.). Māc R. Ekšteins. Koris, dir. A. Purvs.

30. sept. „Ceļu uz atmodu".

KATOĻU DIEVKALPOJUMI

7. oktobrī pl. 9 rītā dievkalpojums Kristus Augšāmcelšanās (lietuviešu) baznīcā, 1021 College St.

Latviešu Svētrīta radio raid.
„BRĪTIŅŠ AR DIEVU"
Nepārtraukti 18. gadagājumā
Katru svētdienas rītu no
pl. 9 — 9.30
Vilnis 1270 AM.
No Niagara WHLD raidītāja
Vadītājs A. Laksmanis, 106
Dorset Rd. Scarborough,
Ont.. Tālr. 261-4218.

Pīters Smukapuče

(Pārnesums no 4. lp.)

ir. Tagad jī jauc un drabynoj vysu Britanijas imperijas porpalykumu."

Orestīne nūsapyute un soka zvejot ozutē pate.

„Kod asmu nūguruse, man vīnmār pateik ar tevi pasarunot. Tu vīnmār prūt sarunot tai, ka var pasamīt un nūguruma skume porīt. Voi vysi latviši ir taidi jautri un dzeives prīceigi?"

„Nazynu par vysim latvīšim. Daži taidi ir. Es tūrūs pi Svāto Dominīka principa, kū jys izsacējs eisūs, vīnkoršūs vordūs: Dzeivot vajag vīnkorši un priceigi. Naasmu praseigs un nagaidu nu dzeives vairok kai es pelnējs. Zīmas laikā esmu skūlotājs un mocu matematiku. Vosorā kūpu sovas bites un mocu tom, lai īkūž sābrineicai Orestīnei lobajā cicī."

„Pīter, Pīter... Tu otkon soc runot tai un vysaiž. Varbyut tova sīva Tekla vysu laiku klausos — kū mēs te taidu melšam... Varbyut jei vysu ir dzērdējuse?"

„Iespējams, ka ir dzērdējuse," mīreigi sacēja Pīters.

„Tev nav jos bais? Kas taidu runošonu dzērd, kai mes te gvelzem?" vaicoja Orestīne, ar sasatryukšonu bolsā.

„Tekla ir kautreiga. Jo šej ari dzērd kū mes runojuši, jei izaliks, ka nav dzērdējuse."

„Ilgi tovu Teklu pazeistu," sacēja Orestīne. „Nazynoju, ka jei taida. Tod jei ir tev cīši loba sīva."

„Jau trejsdesmit sešus godus asam kūpā. Kai zyni, izaudzējom trejs dālus, vīnu meitu. Vysi tagad pīauguši, augstskolas beiguši, aizgojuši poši sovos dzeivēs."

„Jyus obi ar Teklu nikod naasat runojuši par šķēršonūs?" īsavaicoja Orestīne.

„Nav gadējīs," pakratēja golvu Pīters. „Munā paaudzē myusu ļaudīs runas par šķēršonūs teik uzskateitas par napīklojeibu, kas byutu rakstureiga taidim, kas pajukuši gaļveņos."

Pīters dūmeigi papētēja Orestīnes pīri, acis, izteiksmi. Rodējos, ka jei cīšonas jau byutu aizmērsuse. Ar acim apmērēja jos obus lukturus. Nivīns nav audzis leloks par ūtru. Lobais taids pats kai kreisais. Tai arī byus, ka diagnoze tej pate, kas cytom reizem: jai īsagribēja mada, tod sej apstoja pi žūga un soka žēleigi saukt paleigā: Pīīī- ī- ter...

„Pagaidi tepate," Pīters paškībe golvu uz Orestīnes pusi. „Es atnesšu tev medicinu."

Jys goja uz pogrobu un atsagrīze stiklineicu, kurā mirdzēja gaiši bryunais soldonums.

„Te byus tova medicina," Pīters snēdze bundžu Orestīnei. Apsmērej ap opolumu —sopes porīs. Var lītot arī īkšēji. Rezultāts byus tys pats."

„Te jau mārciņas pīcas!..." īsasauce Orestīne.

„Pītiks apsmērēt ap obim."

„Pīter, tu esi otkon bezkauneigs," prīceigi pakratējuse pērstu pret Pīteri, mada bundžu augsti pacēluse, Orestīne īgoja sovā vytruvē.

Golvu pagrūzeidams Pīters vēl stovēja breidi, tod soka īt atpakaļ uz kompasta konusa pusi, kur beja strodojs.

(Nobeigums nākošā numurā)

8 un 15 centu pastmarkas, ko laidis apgrozībā Kanadas pasts, sakarā ar 21. olimpiadu 1976. gadā Montrealā.

OLIMPIADAS PIEMIŅAS PASTMARKAS

Kanadas pasts 20. septembrī laidis apgrozībā pirmās Olimpiadas pastmarkas 8 un 15 centu vērtībā, ko pirmoreiz izdod Kanada, kas ir 1976. gada Olimpiadas rīkotāja Montrealā. Sagaida, ka olimpisko marku serijām būs liela filatelistu piekrišana visā pasaulē. Pirmās olimpiadas markas izdotas 1896. gadā Grieķijā, kur izdeva 12 seriju pastmarkas, lai atzīmētu olimpiadu, kas tajā gadā notika Atēnās. Kopš minētā laika šo marku izdošanā bija pārtraukums līdz 1924. gadam, kad ieviesās paradums, ka olimpiadas rīkotājas valstis izdeva markas olimpisko spēļu atcerei, ko darīja arī citas valstis, lai atzīmētu savu piedalīšanos olimpiskajās spēlēs. 20 milj. 8 c. un 10 milj. 15 centu Kanadas pastmarkas iespiež Toronto. Tās ir piecu krāsu litografijā, veidojot piecus olimpiskos apļus un stilizētu burtu M. Montrealā 1976. gadā 21. olimpiadā saplūdīs sportisti no vairāk nekā 120 valstīm, lai sacenstos olimpiskajās spēlēs. Bez sporta aktivitātēm vēl paredzētas daudzas izstādes, kā architektūrā, literatūrā, mūzikā, glezniecībā, skulptūrā, fotografijā, filatelijā, tēlotājā mākslā u.c.

SKOLOTĀJU KONFERENCEI TUVOJOTIES

Tuvojas Kanadas latviešu skolu skolotāju konference 30. septembrī.

Šai konferencē skolotāji spriedīs, kā uzlabot latviešu valodas prasmi mūsu skolu jaunatnē. Svarīgi iepriekš zināt dažus datus par jauniešu nacionālo ievirzi. Kā skolu jaunatne saprot un vērtē vecāku dzimtās valodas nozīmi savā pašreizējā dzīvē un nākotnes veidošanā?

Atbilde uz šo jautājumu pa daļai atrodama pamatskolas absolventu informācijas darbos, iestājoties latviešu ģimnazijā. Šī gada informācijas temats bija: Kādēļ man jāprot latviešu valoda. Darbu rakstīja 25 aspiranti.

Visi atzīst, ka ir daudz iemeslu, kādēļ mums jāprot latviešu valoda. „Latviešu valoda ir daļa no mums. To nevaram ignorēt. Varam būt lepni, ka mums ir tāda valoda — veca un skaista. Man daudz kā trūktu, ja nebūtu latviešu valodas." Tā novērtē dažas absolventes savu vecāku dzimto valodu. Kāds cits novērtējums: „Valoda ir kā saule. Viņa rāda, kur iet. Valoda ir arī gudrība, bez tās es nevarētu dzīvē nekā padarīt. Valoda pielīdzināta arī atslēgai: Latviešu valoda ir kā atslēga, ar ko var tikt tālu latviešu bagātās kultūras laukos!

Nacionālā apziņa pamudina mācīties latviešu valodu: „Mēs esam latvieši, un mūsu senči bija latvieši. Tāpēc jāgādā, lai latviešu valoda nepazūd!" Meitenes apzinās, ka apprecoties viņu pienākums būs iemācīt saviem bērniem latviešu valodu.

Dažos darbos izcelta pienākuma apziņa pret vecāku dzimteni Latviju: „Tēvs cīnījās par Latviju, un tagad ir mana reize cīnīties." Ļoti nozīmīgs ir pašu jauniešu atzinums, ka latviešu valodas prasme daudz palīdz viņiem gūt labas sekmes Kanadas skolās, sevišķi valodās: „Protot latviešu valodu, man Kanadas skolā, es jūtu, veicas daudz vieglāk. Franču valoda, es jūtu, ir kaut kādā veidā savienota ar latviešu valodu." Vai atkal: „Protot latviešu valodu, man ir vieglāk mācīties citas valodas. Latviešu valoda mums atvieglina mācības Kanadas skolās."

Pašu jauniešu atzinumi saskan ar Ontario izglītības darbinieku konferences atzinumu, ka visintelligentākie bērni Kanadas skolās ir jaunieši, kas jau agrā bērnībā ieaudzināti savu vecāku dzimtajā valodā.

Daži bērni atzīst latviešu valodas prasmi kā pienākumu pret saviem vecākiem. Svarīgs motīvs latviešu valodas prasmes kāpināšanai ir spēja sarunāties un sarakstīties ar citiem latviešiem, sevišķi dažādās organizācijās un sarīkojumos, piemēram, dziesmu svētkos.

Ar nacionālu lepnumu daži aspiranti atzīmē Dziesmu svētku simtgades jubilejas sarīkojumu, kurā viņi paši piedalījušies. Jauniešos mostas nacionāla pašapziņa: „Varu lielīties, ka māku latviešu valodu, varu piedalīties latviešu sabiedrībā, dziedāt latviešu dziesmas, lasīt grāmatas un laikrakstus."

Jaunatne apzinās, ka viņas pienākums — „Izkopt latviešu dzīvi svešumā un uzturēt cerību par brīvu Latviju. Bez latviešu valodas latviešu trimdinieki pazudīs." Daži jaunieši izvirza problēmu par braucieniem uz vecāku dzimteni: „Kā lai braucam uz savu tēvzemi, ja neprotam valodu? Būtu kauns pat apciemot savus radus Latvijā. Mums jāapzinās, ka kopēja valoda vieno mūsu tautu kopīgā kultūrā."

Beidzot bērni pateicas saviem vecākiem, kas viņus jau agrā bērnībā ieaudzinājuši latviešu valodā un sagādājuši viņiem iespēju piedalīties latviešu sarīkojumos, iestāties latviešu jaunatnes organizācijās un gūt labākas sekmes Kanadas skolās.

Valoda šī gada informācijas darbos, ar dažiem izņēmumiem, labāka un saturs vispusīgāks nekā iepriekšējos gados.

Lai celtu latviešu valodas prasmi skolu jaunatnē, svarīgi sagrupēt atsevišķā klasē skolēnus, kas labi prot latviešu valodu un auguši latviskās ģimenēs. Ar šādiem skolēniem kompetenta skolotāja vadībā varētu intensīvāk strādāt, ievadot viņus latviešu kultūras zinībās. Saprotams, nav jāatsaka nevienam, kas grib mācīties latviešu valodu, bet tie jāmāca pēc citām, vienkāršotām metodēm.

Lai glābtu tautu no etniskas iznīkšanas svešumā, skolai jāaudzina intelligenti, latviski orientēti jaunieši, nākamie sabiedriskie darbinieki, ap kuriem grupētos pārējie tautieši.

Ludvigs Vīks

KAPITĀLDARBS

88 LATVIEŠU TAUTAS DEJAS UN APDARES

Speciālcena $20.- līdz 30. sept, (pēc tam $25.-)

Atbildīgie redaktori: Arnolds Bāliņš un Andrejs Jansons. Krājumā visas līdz šim apzinātās tautas dejas un labākās apdares, teorētiski raksti, vēsturisks apskats, tradicionālās un jaunās mūzikālās apdares visām dejām, 400 zīmējumi, 378 lp., 8.5 x 11 collu formāts.

DEJU PAVADĪJUMI 88 DEJĀM (144 lp) pērkami arī atsevišķā grāmatā — $8.00.

Pasūtināt un čekus rakstīt:
Latvian Folk Dances,
1040 Unsworth Ave.
Burlington, Ont., Canada.

DĀVANAS KATRAM GADĪJUMAM

KERAMIKA, ROTASLIETAS, ĀDAS UN KOKA IZSTRĀDĀJUMI, AUDUMI, GRĀMATAS, APSVEIKUMU KARTĪTES

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ

Latviešu namā, 491 College ielā, Toronto, Ont. M6G 1A5 (atvērta katru dienu no pl. 12 dienā līdz 8 vak., vasaras laikā sestdienās, un svinamās dienās slēgta). Pieņem maksājumus par laikrakstu un sludinājumus. Pārsūtām naudu, certifikātus un saiņus uz Latviju (pēc kataloga). Tuvākai informācijai zvanait.

921-7121

Pasūtiniet paši sev un dāvanai
Daugavas Vanagu Kanadā izdoto

Ģen. Oskara Dankera

NO ATMIŅU PŪRA

Grāmata aptver 265 l. ar līdz šim vēl nepublicētām atmiņām un 123 fotoattēliem

Glīti iesieta **Cena $7.50**

Pasūtināma
DV GRĀMATNĪCĀ
491 College ielā, Toronto, Ont. Canada M6G 1A5

Lūdzu piesūtiet „NO ATMIŅU PŪRA" ..... eks.
Vārds, uzvārds .....
Adrese: .....
.....
Samaksai pievienoju $.....
Datums: Paraksts

Dieva mierā aizgājis mūsu ilggadējais mašīnburtlicis

Jāzeps Umbris

dzimis 1912. g. 19. martā Latvijā,
miris 1973. g. 19. septembrī Toronto

Kā paiet mūžs, kā pazūd diena,
Tu stāvi, brīnies—nupat bij,
Un te jau Tavu zemes dzīvi
Pret mūžību Dievs svētais mij.

Viņu mīļā pieminā paturēs

Amber Printers Ltd. darbinieki

Mūžīgā mierā aizgājis mūsu draugs

Jāzeps Umbris

dzimis 1912. gada 19. martā Latvijā,
miris 1973. gada 19. septembrī Toronto.

Mīļā pieminā paturēs draugi —

Augusts Balodis, Arturs Valenieks un Arvīds Orste

Mans mīļais vīrs, mūsu tēvs un vectētiņš

Edvards Emils Delveris

Dzimis 1902. g. 2. aprīlī Talsos, Latvijā,
miris 1973. g. 2. septembrī, Redīrā Kanadā.

Dziļās sērās piemin

Svētrītā saulainā,
savējo pulciņā
Tas nenāks ciemā —
dus nāves miegā.

sieva, meita ar vīru un bērniem Redīrā,
dēls ar sievu un bērniem Edmontonā,
radi un piederīgie Latvijā un ASV.

LATVISKI KAPA AKMEŅI

latvieša
izpildījumā
A. A. Kopmanis
19 Millbrook Cr.
Toronto 6.
Tālr. 466-5126

Rīgā visaktīvākā žīdu grupa

Andrejs Eglītis savā referātā dziesmu svētkos Klīvlandē, cita vidū, minēja arī žīdu cīņu par savām tiesībām Pad. savienībā.

Ir zināms, ka Rīgā darbojas viena no visaktīvākajām žīdu grupām cīņā par savām nacionālajām tiesībām. Tai, protams, ir sakari arī ar latviešu sabiedrību. Žīdi izprot latviešu apspiesto stāvokli, un latvieši ar simpatijām vēro žīdu rosību. Visiem zināms, ka žīdi var uzdrīkstēties vairāk, jo viņiem daudz spēcīgāka aizsardzība ārzemēs nekā baltiešiem.

Šai sakarā pastāstāma kāda akciju, ko kopš 1971. g. rīkojusi īpaša žīdu rīcības komiteja rietumos, galvenokārt Rietumvācijā. Tā sagatavojusi un pakāpeniski nosūtījusi kā ierakstītu sūtījumu sainīti, kurā atradušies šādi materiāli: Apvienoto Nāciju čarta krievu valodā, Deklarācija par cilvēka tiesībām, arī krieviski, Konvencija par rasu diskriminācijas likvidēšanu, Austrumvācijā izdotā mācības grāmata ebreju valodā un divas citas publikācijas par žīdu stāvokli, ko izdevušas padomju iestādes, bet kas domātas izplatīšanai rietumos.

Sainītī nav bijuši absolūti nekādi pretpadomju teksti. Laika gaitā nosūtīts pāri par 10.000 šādu sainīšu uz konkrētu žīdu tautības iedzīvotāju adresēm Padomju savienībā, arī okupētā Latvijā.

Apmēram 1000 sainīšu atsūtīti atpakaļ nosūtītājam, ar atzīmi „atsakās pieņemt", „aizceļojis", „adresāts nav atrodams" un līdzīgi. Ir bijis iespējams dokumentēt, ka sainīši, par kuriem sacīts „atsakās pieņemt", adresātam nekad nav tikuši piedāvāti un tie, kas „nav bijuši atrodami", ir atradušies, kad bijis jāpiegādā parastā vēstule. Bet par 9000 sūtījumiem vēl nav nekādu ziņu.

Tagad rīcības komiteja sākusi pieprasīt vācu pastam atlīdzību par pazudušajiem sūtījumiem. Vācu pasts līdz šim izmaksājis starp 30 — 50.000 DM, un savukārt sācis atprasīt naudu padomju pasta iestādēm. Tad arī no krieviem saņemta atbilde, ka sūtījumi tikuši sūtīti „provokātoriskos nolūkos", un padomju pasts neuzņemas nekādu atbildību par tiem.

Tas, protams, ir pretrunā ar starptautisko pasta konvenciju, kur sīki precīzēti gadījumi, kad pasts drīkst atteikties pieņemt sūtījumu. Legālu tekstu pārsūtīšana „provokātoriskos nolūkos" tur nav paredzēta.

Akcijas patiesais mērķis ir vērst Drošības konferences uzmanību uz Pad. savienības patvarībām pasta satiksmē, lai prasītu to likvidēšanu. Arī baltieši no šīs akcijas varētu kaut ko mācīties.

Dziesmu svētku koŗu kopkoncerts

(Turpinājums no 3. lp.)

nālās iekritienu zīmes no diriģenta. Jaunie dziedātāji šo mūziku nemaz tik labi nezin, līdz ar ko Tēvijai bija nepieciešams lielāks mēģinājumu laiks. Veiksmīgi savu solo partiju dziedāja Līna Karlsone, bet kantātes noslēgums bija neērti neveikls. Likās, diriģentam gan bija kontakts ar orķestri, bet tikai mazākā mērā ar kori. Žēl!

Visumā jauktie koŗi bija labāk sagatavoti nekā 1968. g. Nākotnē vairāk dziesmu varētu piešķirt sieviešu kopkorim, kas šoreiz skanēja priekšzīmīgi. Klausītāji savas ovācijas izšķieda šaubīgiem politiskiem funkcionāriem — apsveicējiem, mazāk vērības piegriežot mūsu pašu latviešu dziedātājiem, kas bija tik pašaizliedzīgi pūlējušies par latviešu dziesmas simtgades mūzikālo spožumu. Koncerta beigās parādījās balts dziedātāju atvadu lakatiņu mākonis, kurpretī klausītājos, — mēms klusums. Dziedātāji paši uzsāka vēlreiz Latvijas valsts himnas skaņas. Kur gan šajā mirklī vienmēr pazūd svētku mūzikālā vadība?

Koncerta gaitā klausītāji izsauca klātesošos dziesmu komponistus — Valentīnu Bērzkalnu, Viktoru Baštiku, kā arī jaunās kantātes teksta autoru dzejnieku Andreju Eglīti.

Imants Sakss

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
125 BROADVIEW AVE., Toronto, Ont. M4M 2E9

Lūdzu sūtiet man LATVIJU AMERIKĀ uz

☐	vienu gadu	$21.—
☐	6 mēnešiem	$11.50
☐	3 mēnešiem	$ 6.—

Mr., Mrs., Miss. .....

Adrese: .....

.....

Čekus lūdzam rakstīt uz
LATVIJA AMERIKĀ PUBLISHING LTD. vārda.

LATVIEŠU NAMS
491 College St., Toronto
IZĪRĒ
TELPAS
sarīkojumiem viesībām
klāj viesību galdus
Tel. 922-2931

Laikraksta
LATVIJA
AMERIKĀ
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos un
DV grāmatnīcā,
491 College St.,
kā arī LA spiestuvē,
125 Broadview Ave.

Tīka mēbeles tieši no importētāja noliktavas. Dzīvojamo, ēdam-- un guļamistabu iekārtas. Atvērts no pl. 9—9, svētd. no pl. 1—5. **EINAR CLAUSEN Ltd.,** Hwy. 7., nedaudz austrumos no Bramalea. Tel. 459-0760.

Daugavas Vanagu nams
125 BROADVIEW AVE
Tel. 465-5225
Daugavas Vanagu klubs
PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽADIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI
atvērts biedriem un viesiem no pl. 12 dienā — 12 naktī, pirmd. līdz ceturtdienai iesk. piektd. un sestd. no pl. 12 — 1 naktī, svētdienās no pl. 12 — 9 vakarā.
DAŽĀDI DZĒRIENI AR MALTĪTĒM KATRĀ IZVĒLĒ. SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM

Turner & Porter
APBEDĪŠANAS BIROJS
RONCESVALLES CHAPEL
486 Roncesvalles Ave.
LE3-7954
YORK CHAPEL
2307 Bloor St. W.
Parkošana abās bēru mājās

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD
467 Sherbourne St. Toronto 5, Ont. 924-1408
RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

kas? kur? ko?

Town & Country R. E. Ltd., Realtor
V. PALMA pārstāvis
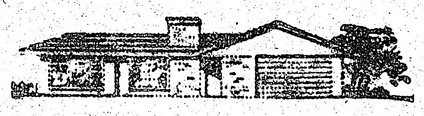
377 Glengarry Ave., Toronto 12, Ontario
TĀLR. 782-7246
Pērkot vai pārdodot savu nekustamu īpašumu, zvaniet nesaistīgai informācijai — 782-7246. Mājas lielā izvēlē visā pilsētā. Palīdzam sagādāt obligācijas un iemaksas māju pirkšanai uz izdevīgiem noteikumiem.

R. S. KANE Ltd.
apbedīšanas birojs
4812 YONGE STREET
(Sheppard Avenue tuvumā)
Willowdale
Ātrās palīdzības mašīnas
jūsu rīcībā 24 stundas
221-1159

SAIŅI UZ BALTIJAS VALSTĪM un P.S.R.S.
Bez muitas: Motocikli, veļas **mazgājamās** mašīnas, televīzijas aparāti, ledusskapji u.t.t. **Automašīnas** lūdzam pieprasīt pirmās, jo to daudzums **ierobežots. Jūs** varat pasūtināt pārtikas saiņus līdz 40 **mārciņām.** Mēs pārsūtām apģērbu saiņus līdz 19,75 mārciņām. **Visi sūtījumi** ir apdrošināti. Mūsu veikalā ir plašā izvēlē dažādi materiāli apģērbiem un citas preces.
Ātra apkalpe ■ Slēgts trešdienās ■ Atvērts no plkst. 9 rītā līdz 7 vak., sestdienās no pl. 9 — 5 pēcp.
BALTIC EXPORTING CO.
480 Roncesvalles Ave.,
Toronto, Ont., tālr. LE 1-3098

KALUPE
DIMANTI — PULKSTEŅI
LATVISKAS ROTAS
Zeltkales
Aldonas ĶIVLENIEKS-KORMS
Veikalā un darbnīcā 964½ Bloor St. W., Toronto 4, Ont., tālr. 533-2837

MĀJU ĪPAŠNIEKI, KAM NEPATĪK KRĀSOT SAVU MĀJU!
Sazinieties ar uzņēmuma īpašnieku — bez starpniekiem
ALUMINUM SIDING
- JUMTA IZBŪVES APŠUVUMI (dormers)
- LIETUS NOVADA CAURULES
- LOGI
- DURVIS
- MARĶĪZES (Awnings)
- JUMTA PĀRKARES (Soffit and fascia)

Īpašnieks Arturs Mīlne
CENTURY ALUMINUM INSTALLERS
248-9984
38 Noranda Drive Toronto 15, Ont.

VISĀDA VEIDA IESPIEDUMDARBI

- VIZĪTKARTES
- IELŪGUMI
- BIĻETES
- VĒSTUĻU VEIDLAPAS UN APLOKSNES
- GRĀMATAS
- KALENDĀRI
- MĒNEŠRAKSTI
- LAIKRAKSTI
- UN LĪDZĪGI IESPIEDUMDARBI

VEICAM

- LAIKUS
- LABI
- UN PAR MĒRENĀM CENĀM

amber

PRINTERS AND PUBLISHERS LIMITED
SPIESTUVE UN KANTORIS:
125 BROADVIEW AVE. TORONTO, ONT. M4M 2E9
TĀLR. (416) 466-1514

BROADVIEW DELIKATEŠU VEIKALS
141 DANFORTH AVE.
Tel.: HO 5-9905 ***Ausma Miķelsone***

A. Eglītis — TV RENTALS
17" — $ 8 mēnesī
21" — $ 9 mēnesī
23" — $10 mēnesī
161A Roncesvalles Ave., Toronto, tel. LE 7-1401

Fotografisku darbu uzņēmums ar internacionālu reputāciju
Benjamiņa filmu laboratorija
247 RICHMOND ST. E. TORONTO, ONT. M5A 1P2
Tel. (416) 863-1166

Izjaukti kreiso plāni Čilē

JAUNĀ MILITĀRĀ VALDĪBA PĀRTRAUC DIPLOMĀTISKĀS ATTIEKSMES AR KUBU UN ZIEMEĻKOREJU

Rietumvācijas žurnāla Bunte Illustrierte reportieris Gerhards Eizenkolbs ziņoja no Santjago, Čilē, ka armijas apvērsuma laikā marksistu prezidents Dr. Salvadore Alende nošauts uzbrukumā prezidenta pilij. Apšaudes laikā vācu žurnālists un 2 čiliešu žurnālisti ieskrējuši pilī. „Sarkanā zālē mēs atradām Alendes līķi. Ar šāvieniem viņa galva bija sakropļota līdz nepazīšanai. Redzēju vairāku šāvienu vietas viņa mugurā un plecā," raksta žurnālists.

Starplaikā arī militārā valdība atzina, ka Alende nav izdarījis pašnāvību, kā to sākumā ziņoja, bet ka karavīri un nacionālā policija nošāvusi komūnistisko prezidentu, kad viņš pretojies armijas iebrukumam pilī un atteicies to atstāt.

Pēc kara sodu likumiem militārā tiesa sodījusi ar nošaušanu Dr. Jorgi Antonio un Karlosu Roju, kas esot pagatavojuši vairāk nekā 2000 sprādzējbumbu armijas virsnieku un viņu ģimeņu nonāvēšanai. Armijas spēki atklājuši arī lielu ieroču arsenālu Santjago, vairums sagatavoti Pad. savienībā. Santjago ielās notiek cīņas, bet armijas spēki pārvalda situāciju. Apcietinātas ap 5000 personas, kas internētas Santjago valsts sporta stadionā un gaida uz izmeklēšanu. Militārā junta ar policijas spēkiem pārvalda valsti. Juntas iekšlietu ministrs ģen. Oskars Bonilla gan izteicies, ka visi aizturētie nav vainīgi, bet bez izklaušināšanas tos nevar atbrīvot. Junta izsludināja amnestiju tiem, kas nodeva ieročus līdz 23. septembrim.

Vēl pirms desmit dienām tūkstošiem čiliešu soļoja gar prezidenta pili Santjago, lai svinētu Alendes ievēlēšanas atceri, kad pirms trīm gadiem viņš pārņēma varu valstī un kļuva par pirmo ievēlēto marksistu prezidentu rietumu zemē ar mazu vairākumu parlamentā. Pēc politiskā streika, ko ievadīja parlamenta labais spārns, varu pārņēma armija, kas ilgu laiku bija neitrāla, bet kļuva aktīva, kad valstij draudēja pilsoņu karš. Ar ārzemju lielo koncernu un lielsaimniecību atsavināšanu Alende mēģināja Čilē sasniegt „sociālu taisnību visiem", bet praksē šī cenšanās neīstenojās un noveda valsti pie saimnieciska sabrukuma. Čīle kļuva par pulvermucu, kam bija vajadzīga tikai viena dzirkstele, lai uzliesmotu nemieri. Plašais Latīnamerikas kontinents ar savu pa daļai novecojušos sabiedrisko, sociālo un saimniecisko uzbūvi un milzīgo tautas pieaugumu arī nākamos gados var kļūt par lielāko problēmu pasaulē.

Pēc apvērsuma Pad. savienība pārtrauce diplomātiskās attieksmes ar Čīli un atsauca savu sūtni. Maskava paskaidroja, ka valstī izdarot provokātorisku kampaņu pret Pad. savienību, ar kūdīšanu vairojot pretpadomju noskaņojumu, un ka notiekot vardarbība pret padomju iestādēm un Čīles pavalstniekiem. Arī Austrumvācija paziņoja Berlīnē par diplomātisko attieksmju pārtraukšanu ar Čīli.

Čīles militārā valdība savukārt pārtrauca diplomātiskās attieksmes ar Kubu un Ziemeļkoreju. Paredz, ka Anglija saziņā ar ASV un Eiropas koptirgus valstīm jau tuvākās dienās atzīs Čīles jauno militāro režīmu. Junta paziņojusi, ka 16 valstis jau atzinušas to par Čīles likumīgo valdību.

—ls—

ČĪLES MILITĀRĀ VALDĪBĀ SOLA REFORMAS

Čīles militārā junta īpašā dekrētā apsolīja atsavināto lielsaimniecību zemi atdod zemniekiem, bet strādniekiem lielāku līdzdalību rūpniecības peļņā, lai gūtu zemnieku, strādnieku un vidussķiras atbalstu. Pēc nepiekāpīgās pretestības un tai sekojošā apvērsuma, kuŗā gāza nelaiķa marksista Alendes valdību, Čīles jaunie vadītāji noliedz, ka jaunā valdība būs bagātās šķiras valdība. Visā valstī armija vajā kreisos nemierniekus un to atbalstītājus. Militārā valdība ziņoja, ka sazvērestībā nogalinātas 244 personas, bet neoficiāli šo skaitu vērtē daudz augstāku.

Čīles dzejnieks, 69 g. v. Pablo Neruda, 1971. gada Nobela balvas ieguvējs literātūrā, savā pēdējā dzejojumā uzbrucis ASV prezidentam Niksonam, Čīles militārās juntas vadītājiem un citiem Latīnamerikas valstsvīriem, nosaucot viņus savā poemā Satraps par „asinskārīgām hijēnām". Medicīnas biļetens tagad oficiāli paziņojis, ka Čīles politiskais dzejnieks Pablo Neruda miris 23. septembrī ar vēzi. Santjago slimnīcā, kur viņš ievietots pirms četrām dienām. Neruda sastāvējis Čīles komūnistu partijas centrālkomitejā un savā laikā bija nominēts par Čīles prezidentu, bet atteicies par labu savam senajam draugam Alendem.

Paši savā īpašumā

(Turpinājums no 8. lp.)

jāpieliek darbs un līdzekļi. Tādēļ Kanadas DV zemes valde kā „sālsmaizi" atvēlējusi 500 dol., ko E. Krūka pasniedza nodaļas valdes priekšsēdim J. Gributam. Kanadas DV zemes valdes atzinības rakstus par nopelniem organizācijas darbā saņēma Z. Bērziņš, J. Ērglis, Marta Ērgle, Vaira Frīda un Ērika Māldere. Pēdējā bija gatavojusi liela fomāte mozaīku — Latvijas ģerboni, kas tagad grezno jaunās mītnes sienu. Par nopelniem jaunās ēkas celšanā un nodaļas darbā grāmatu veltes un skaņu plates saņēma Arturs Mālderis, Jānis Gributs, Voldemārs Janitēns, Oļģerts Strazdiņš, Pauls Gerge, Jānis Ļavs, Jānis Leitēns, Jānis Beļinskis, Viktors Frīde, Arvīds Skaidrais, Arvīds Ērglis, Emīlija Spura, Vija Veceziedīņa, Ērika Vītiņa un Aina Burtona, kā arī Juris un Rita Zilkalni.

Sirsnīgus atzinības vārdus DV Montrealas nodaļai, bet it sevišķi vanadžu saimei veltīja Kanadas vanadžu priekšniece Monika Jonāne, nolasot apsveikumu arī no DV Hamiltonas nodaļas un nododot velti.

Apsveicēju rindu kā pirmais ievadīja jaunā īpašuma krusttēvs E. Gemste, pēc kam sveica vietējās pašvaldības (Chatan) vecākais L. Renands, kas sarīkojumā bija ieradies ar vairākiem darbiniekiem. DV Otavas nodaļas sveicienus un velti — sienas pulksteni — nodeva Millers. DV Druvas nodaļas valdes priekšsēdis A. Kalniņš līdz ar apsveikumiem pasniedza aploksni, bet DV Toronto nodaļas valdes priekšsēdis V. Plūdons tautiski darinātu svečturi. Veco strēlnieku vārdā sveica J. Šaliņš, ieteicot jaunajā mītnē iekārtot arī Latvijas brīvības cīnītāju piemiņas stūrīti, kā pirmo eksponātu tam nododot Latviešu strēlnieku nozīmes uzņēmumu. Apsveicēju vidū bija arī viens no nodaļas dibinātājiem — O. Kļavenieks un Montrealas latviešu nama valdes priekšsēdis V. Kraulis. Montrealas latviešu biedrības valdes priekšsēdis M. Štauvers nodeva sveicienu arī vietējās Sv. Trīsvienības ev.-lut. latviešu draudzes vārdā. Bija arī lietuviešu un igauņu pārstāvju sveicieni.

Rakstveida sveicienus bija sūtījusi Latvijas sūtniecības padomnieks un konsuls Montrealā V. Tomsons, DV centrālās valdes priekšsēdis V. Frišvalds, agrākais DV Montrealas nodaļas valdes priekšsēdis J. Norvils un DV Bramptonas, Sv. Katrinu, Manitobas un Kičeneras-Voterlū nodaļu priekšsēži.

Programmas daļā ar priekšnesumiem piedalījās Montrealas koklētāju-dainotāju ansamblis J. Dindzāna vadībā, Montrealas latviešu tautas deju kopa Ačkups J. Zilkalna vadībā, bet mazās māsas Anita un Kristīne Belinskas deklamēja K. Skalbes dzejoli Mājas.

Saviesīgajā daļā vanadžu kopa E. Spuras vadībā bija noorganizējusi loteriju, kā arī bagātīgu cepumu galdu.

Paredzams, ka sarīkojums DV Montrealas nodaļai dos ap 300 dol. atlikuma. R. N.

Sēra Viljama Heitera . . .

(Turpinājums no 1. lp.)

jumu uztveršanu. Izrādās, ka Kremlim šo raidījumu dzirdamības apslāpēšana izmaksā tikpat daudz, cik visa oficiālā padomju raidāmstaciju uzturēšana. Jāuzsver, ka šī apklusināšanas akcija notiek laikā, kad it kā aukstais karš būtu jau aprakts un Vašingtonas un Maskavas draudzība diendienā vairotos.

Brežņevs, viesojoties Bulgārijā pagājušā nedēļā, norādīja, ka rietumiem neesot nekādu tiesību iejaukties kādas citas valsts iekšējās lietās. Šī „cita valsts" ir domāta Pad. savienība, un iejaukšanās droši vien attiecināta uz Suchārova un Solženicina un viņa domu biedru aizstāvēšanu rietumos, citiem vārdiem, Brežņevs pateica, ka cilvēka tiesību ignorēšana ir padomju varas interna lieta, un te nav nevienam tiesības dot padomus vai iejaukties. Rietumu prasības par liberālāku apiešanos ar padomju cilvēkiem esot jāuzskata par vienkāršu izspiešanas aktu. Ka tas tā, to nupat Pravdā apstiprināja šī laikraksta ievadnieks Koļeņiščinkovs: „Savienotās Valstīs ir aprindas, kas vieglprātīgi sākušas propagandas gājienu pret Vašingtonas un Maskavas sadarbību. Šīs aprindas izmisīgi vēl joprojām turas pie aukstā kara leduskalna." Irzādās, ka šīs „aprindas" ir demokratu senātors Džeksons un republikāņu senātori Goldvaters un Džavits. Džeksons esot miltāri saimnieciskās varas iestādījuma pārstāvis. Goldvaters esot atomkaŗa kūdītājs un Džavits „starptautiskā cionisma spiegs un balamute". Šiem pieminētiem trim amerikāņu politiķiem sirdī neesot nekas cits kā akls naids pret sociālistisko pasauli.

Pravdas autoram būs pagājusi gaŗām svarīgāka — Niksona vistuvākā līdzstrādnieka, bij. ASV aizsardzības ministra Melvina Lērda nupat publicētā intervija: „Es esmu viens no tiem, kas netic, ka šķietama attieksmju uzlabošanās ar Pad. savienību, kuŗu daži dēvē par detanti, nozīmētu to, ka viņi būtu mainījuši savus mērķus. Runāšana par detanti negarantē ASV drošību. Pad. savienības parakstītais SALTa pirmās pakāpes nolīgums var izrādīties tikai par nenozīmīgu papīra lapu. Pad. savienība pašreiz ir vienīgā valsts visā pasaulē, kas cenšas izvērsties par varenāko militāro spēku." Lērds domā, ka ar sadarbības illūziju ASV un arī Eiropa tiek ievilinātas aplamā drošības sajūtā. Fakti runā nepielūdzamu valodu. Pad. savienība esot lielākais drauds Eiropas un arī ASV drošībai. Melvīns Lērds intervijas noslēgumā apliecināja, ka viņš uzskata par savu pienākumu brīdināt amerikāņus no briesmām, kamēr vēl nav par vēlu. Viņš reizē uzsvēra arī to, ka neatkāpsies no savas pārliecības, ja vairākums būtu citādos ieskatos.

Neitrālais Stratēģisko studiju institūts Londonā nupat publicējis plašu rakstu par Pad. savienības bruņošanās kāpināšanu. Nepakavējoties pie šī nozīmīgā raksta iztirzāšanas sīkumos, atzīmēsim tikai to, ka Pad. savienībai tagad esot atomzemūdenes, kas apbruņotas katra ar 16 raķetēm, pie kam katrai raķetei ir vismaz četras atomgalvas, un šos iznīcinošos lādiņus vienā laikā var novirzīt uz dažādiem mērķiem. Pieminēto daudzgalvaino atomieroču sniedzamība esot pāri 4,5 tūkstoš jūdzēm. Tuvāko divu gadu laikā Maskavai būšot lielāks atomzemūdeņu skaits nekā ASV.

Šonedēļ Ženēvā bez liela trokšņa turpinās SALT otras fazes sarunas. Septembŗa mēnesis varbūt ieies vēsturē kā rekorda periods dažādām starptautiskām konferencēm. Ņujorkā Apvienoto Nāciju sesijā paredzēta abu Vāciju un Bahāmas uzņemšana. Ar to AN pārstāvēto valstu skaits sasniegs 135. Tas nozīmē, ka jau sesijas ievadījumā runātāja tribīnē pēc kārtas kāps vismaz 135 valstu pārstāvji. Šīm deklarātīvajām atklāšanas runām sekos debates par darba kārtībā uzņemtiem 101 dažādem svarīgiem jautājumiem.

Nesen Alžīrā notika 76 tā dēvēto „nesaistīto" valstu kongress. Pēc vairāku dienu runāšanas delegāt izšķīrās, nekā nozīmīga nepanākuši.

Tokio 100 valstu delegāti iesākuši sarunas par starptautiskās tirdzniecības izveidošanu un līdzsvarošanu.

Nairobi pasaules banka un starptautiskais — monētārais fonds debatē par valūtas stabilizēšanu. Tur ieradušies 200 pasaules lielāko financiālo iestāžu vadītāji viņus pavada ap 3000 padomdevēju.

Vīnē sanāca 12 eļļas ražotāju valstu kongress, un Ženēvā bez kāda trokšņa sanācis 35 Eiropas valstu delegātu kongress, lai apspriestu Eiropas drošības jautājumus. Šonedēļ turpat turpināsies arī amerikāņu un krievu atbruņošanās sarunas.

Romā 92 valstu pārstāvj jau vairākas dienas spriež, kā apkaŗot terroru gaisa satiksmē.

Aleksandrs Ķegumnieks

Kanadas opera

Kanadas operas sabiedrība šogad atzīmēja 25 gadu darbības atceri ar 6 operu izrādēm, sezonu atklājot 7. septembrī ar Vāgnera Dievu mijkrēslī. Šī gada operas sezona ilgst jau 3 nedēļas, vēl izrāda Verdi Rigoletto, Lehara Jautro atraitni, Bēthovena Fidēlio un Rosīni Seviļas bārddzini. Bez tam vēl pašā sākumā bija kanadiešu uzvedums Heloize un Abelards, kāds 11. g.s. mīlas stāsts, kam libretu sarakstījis Eižens Bensons un mūziku Čarlzs Vilsons. Kanadas operu ar šo un vēl Bēthovena Fidēlio viesosies Otavā, no katras sniedzot divas izrādes.

Operas galvenais direktors ir Hermans Geigers-Torels. Viņš dzimis Vācijā, Frankfurtē pie Mainas un pirmo mūzikālo izglītību ieguvis Gētes universitātē Frankfurtē. No 1930.—1937. g. vadījis operas Vācijā, Austrijā, Šveicē, Argentīnā un Čechoslovakijā, bet 1943. g. pārcēlies uz Montevideo, Urugvajā, kur vadījis Nacionālo teātri un no 1945.— 1947. g. bijis direktors Municipālajā teātrī Riodežaneiro, Brazilijā. Dr. Geigers-Torels ieradās Kanadā pēc Karaliskās mūzikas konservātorijas aicinājuma, bet 1950. gadā izveidoja Kanadas operas sabiedrību un kopš 1959. g. ir tās galvenais direktors. Viņa vadītā Kanadas opera ieguvusi ievērojamu stāvokli mūzikas pasaulē.